

Orkufyrirtæki í almannaeigu

Ísland er eitt fárra landa í heiminum sem vinnur nánast allt sitt rafmagn úr endurnýjanlegum orkugjöfum, vatni, jarðvarma og vindi. Landsvirkjun er orkufyrirtæki í eigu íslensku þjóðarinnar og vinnur um þrjá fjórðu allrar raforku í landinu. Við starfrækjum 13 vatnsaflsstöðvar, tvær jarðvarmastöðvar og tvær vindmyllur. Nýjasta vatnsaflsstöð Íslendinga er Búðarhálsstöð sem var komin í fullan rekstur í mars 2014. Framtíðarsýn Landsvirkjunar er að vera framsækið alþjóðlegt raforkufyrirtæki á sviði endurnýjanlegra orkugjafa. Hjá fyrirtækinu starfa um 250 manns sem allir stefna að því markmiði að skipa Landsvirkjun sess meðal þeirra fremstu sem vinna og selja orku.

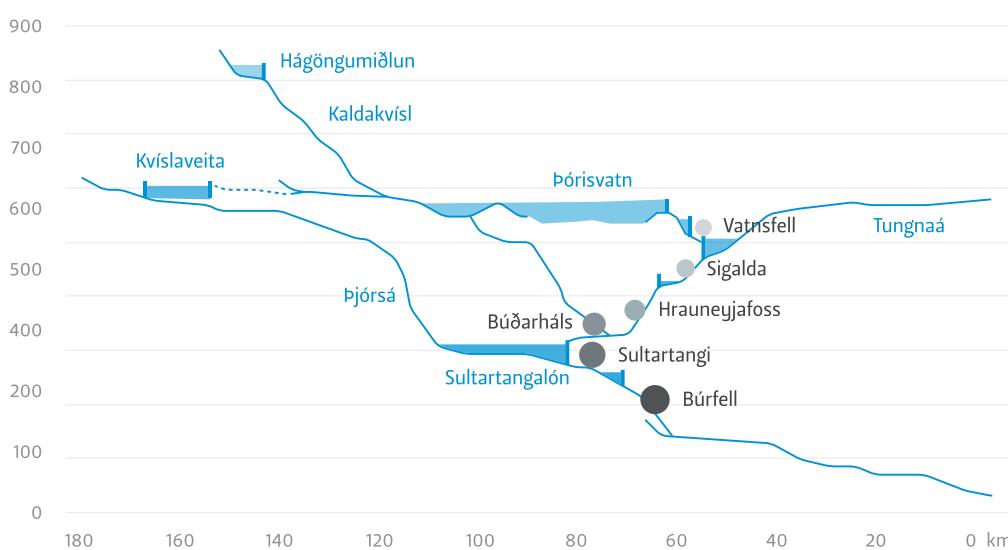
Nýjasta vatnsaflsstöð Íslendinga

Aflstöðin við Búðarháls er nýjasta vatnsaflsstöð Íslendinga. Hún var formlega gangsett í mars 2014 og mun vinna um 585 GWst af rafmagni inn á orkukerfi landsmanna. Sú raforka myndi fullnægja raforkuþörf 70.000 heimila en verður notuð til orkufrekrar atvinnustarfsemi.

Búðarhálsstöð er sjötta aflstöðin á stærsta vinnslusvæði Landsvirkjunar, vatnasviði Þjórsár og Tungnaár. Hún skapar veruleg verðmæti með því að virkja áður ónýtt 40 metra fall milli Hrauneyjafoss og Sultartanga.

Upptök vatnasviðs Þjórsár og Tungnaár eru í Hofsjökli og Vatnajökli þaðan sem vatnið rennur úr um 600 metra hæð um sex vatnsaflsstöðvar áður en það rennur til sjávar.

Fallhæð og aflstöðvar í Þjórsá og Tungnaá

Búðarhálsstöð virkjar áður ónýtt 40 metra fall í Tungnaá úr frávatni Hrauneyjafossstöðvar að Sultartangaloní.

SKÝRINGAR

Vatni til miðlunar er safnað í uppistöðulónin Þórísvatn, Hágöngulón og Kvíslaveitu. Að auki eru minni miðlunarmannvirki við hverja aflstöð á svæðinu. Það sem einkennir vatnakerfið á Þjórsár- og Tungnaárvæðinu er að hvert lónið tekur við af öðru og á milli lónanna eru aflstöðvar sem virkja orkuna sem býr í fallkrafti vatnsins.

Búðarhálsstöð er hluti af umfangsmiklu veitukerfi á Þjórsár- og Tungnaárvæðinu sem vinnur í heild um 6.250 GWst af orku árlega. Byggingu stöðvarinnar fylgdi talsvert minna rask en ef farið hefði verið í virkjun á nýju svæði. Allt fylliefni til steypugerðar var til staðar í nágrenni stöðvarinnar, eldri efnisnámur voru nýttar aftur og samlegðaráhrif skapa hagkvæmni í rekstri.

Á árinu 2013 störfuðu að jafnaði tæplega 300 manns á verkstað við byggingu Búðarhálsvirkjunar, langflestir eða rúmlega 200 á vegum byggingaverktaka. Í lok árs var búið að vinna um 900 ársverk við Búðarhálsverkefnið. Byggingu Búðarhálsvirkjunar lauk formlega á árinu 2013 og á næstu misserum verða vinnubúðir fjarlægðar og unnið að frágangi á svæðinu og uppræðslu. Markmiðið er að ný aflstöð við Búðarháls verði okkur öllum til sóma.

Helstu stærðir Búðarhálsstöðvar

UPPSETT AFL BÚÐARHÁLSSTÖÐVAR	95 MW
------------------------------	-------

ÁÆTLUD ÁRLEG ORKUVINNSLUGETA	585 GWst
------------------------------	----------

BURÐARSTÁL MANNVIRKJA	4.500 TONN
-----------------------	------------

STEYPUMAGN MANNVIRKJA	65.000 m³
-----------------------	-----------

STÆRD SPORDUÖLDULÓNS	7 km²
----------------------	-------

LENGD ADRENNSLISGANGA	7 km²
-----------------------	-------

Hlutverk og markmið

Hlutverk Landsvirkjunar er að hámarka afrakstur af þeim orkulindum sem fyrirtækinu er trúð fyrir með sjálfbæra nýtingu, verðmætasköpun og hagkvæmni að leiðarljósi.

Til að rækta hlutverk sitt hefur Landsvirkjun markað sér þá stefnu að stunda skilvirka orkuvinnslu og framþróun og byggja upp stærri og fjölbreyttari hóp viðskiptavina ásamt því að skoða þau tækifæri sem felast í tengingu við evrópska orkumarkaði. Við sköpum stuðning og samstöðu með opnum samskiptum og þróum stöðugt hæfni og hæfileika starfsmanna. Framtíðarsýn Landsvirkjunar er að vera framsækið alþjóðlegt raforkufyrirtæki á sviði endurnýjanlegra orkugjafa.

Hlutverk Landsvirkjunar er að hámarka afrakstur af þeim orkulindum sem fyrirtækinu er trúð fyrir með sjálfbæra nýtingu, verðmætasköpun og hagkvæmni að leiðarljósi.

Opin og gagnsæ samskipti

Landsvirkjun hefur mikilvægu hlutverki að gegna í samfélaginu. Þess vegna er brýnt að fyrirtækið hafi skilning á sjónarmiðum og hagsmunum þeirra sem starfsemi fyrirtækisins hefur áhrif á. Í könnun sem var gerð fyrir Landsvirkjun haustið 2012 kom fram að tæp 45% svarenda töldu Landsvirkjun ekki vera nægilega opið og gagnsætt fyrirtæki. Niðurstaðan hvatti okkur til að gera betur og vinna enn frekar að virkri upplýsingagjöf til hagsmunaaðila og stuðla að opnari samskiptum um málefni tengdum starfsemi fyrirtækisins.

Með þetta að leiðarljósi var verkefnið „Kynntu þér Landsvirkjun“ birt á árinu. Markmið þess var að auðvelda almenningi að kynna sér starfsemi fyrirtækisins, áherslur þess í markaðsstarfi og þá rannsóknarvinnu sem unnin er á auðlindum og umhverfi.

Kynntu þér Landsvirkjun

Orka til framtíðar (18:03)

Ísland er eitt af fáum löndum í heiminum sem vinna allt sitt rafmagn úr endurnýjanlegum orkugjöfum - vatni, jarðvarma og vindi.

Orka úr hringrás vatnsins (01:28)

Þegar leysingavatn rennur ofan af hálandinu og fellur til sjávar losnar gríðarlega mikil orka.

Orka úr hita jarðar (01:17)

Þegar vatn streymir undir jarðhitasvæðum kemst það í snertingu við heit berglög og kviku.

Við eignum nóg af roki (01:28)

Norðan við Búrfell er hraunsléttu sem kölluð er Hafið. Þar hefur Landsvirkjun reist tvær vindmyllur í rannsóknarskyni.

Til að stuðla að betri samskiptum var á árinu lögð aukin áhersla á opna árs- og haustfundi. Sýnt var beint af fundunum á vef Landsvirkjunar þar sem allt fundarefni var gert aðgengilegt. Á haustfundi Landsvirkjunar gafst þeim sem heima sátu tækifæri til að taka þátt í umræðum fundarins með því að senda fyrirsprungur á framsögumenn í gegnum Twitter-reikning Landsvirkjunar.

Yfir 500 manns sóttu opinn haustfund Landsvirkjunar í Hörpu og um 1.000 manns fylgdust með beinni útsendingu á vef Landsvirkjunar.

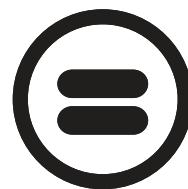

Í sumar, líkt og fyrri ár, opnaði Landsvirkjun aflstöðvar sínar fyrir gesti sem vildu kynna sér starfsemi fyrirtækisins og raforkuvinnslu úr endurnýjanlegum orkugjöfum. Yfir 23 þúsund manns heimsóttu gestastofur Landsvirkjunar og kynntu sér vindmylluverkefni fyrirtækisins við Hafið.

Á árinu tóku Landsvirkjun og Hagfræðistofnun Háskóla Íslands höndum saman við að efla rannsóknir sem snúa að viðskipta- og hagfræðilegum þáttum orkuvinnslu. Markmiðið er að auka þekkingu og almennan skilning á áhrifum orkuvinnslunnar á efnahagslifið. Landsvirkjun mun styrkja rannsóknarstarf á vegum Hagfræðistofnunar um 8 milljónir króna á ári í þrjú ár.

„Með samstarfinu viljum við leggja okkar af mörkum til að stuðla að uppbyggingu þekkingar og faglegri umræðu um orkumál og orkumarkaði.“

Hörður Arnarson, forstjóri Landsvirkjunar

Jafnlaunaúttekt
PwC
2013

Landsvirkjun er með gull í Jafnlaunaúttekt PwC

Landsvirkjun fékk gullmerkið í Jafnlaunaúttekt PwC árið 2013. Hjá fyrirtækinu hafa konur að jafnaði örlítið hærri föst laun en karlar á meðan heildarlaun karla eru ögn hærri. Munurinn er langt innan þeirra 3,5% marka sem krafist er til að fyrirtæki hljóti gullmerkið. Konum hefur fjölgað í stjórnunar- og sérfraðistörfum hjá Landsvirkjun á undanförnum árum. Við erum stolt af þeim árangri sem markviss jafnréttisstefna hefur skilað og vinnum áfram að því að bjóða konum jafnt sem körlum samkeppnishæft og lifandi starfsumhverfi.

Mikilvægi góðra stjórnarháttar

Bryndís Hlöðversdóttir, formaður stjórnar

Landsvirkjun hefur mikilvægu hlutverki að gegna í íslensku samfélagi og því hlutverki vill fyrirtækið sinna vel. Við höfum skilgreint það sem hlutverk okkar að hámarka afrakstur af þeim orkulindum sem fyrirtækinu er trúað fyrir með sjálfbæra nýtingu, verðmætasköpun og hagkvæmni að leiðarljósi. Þetta hlutverk leggur stjórn fyrirtækisins, stjórnendur og aðrir starfsmenn sig fram um að rækja af samviskusemi.

Orkufyrirtæki eru vegna eðlis starfseminnar oft í opinberri umræðu og framkvæmdir á vegum þeirra vekja gjarnan upp umræður um mörkin á milli nýtingar og verndar. Landsvirkjun þarf að feta hinn skynsamlega meðalveg þegar kemur að því álítaefni og leita leiða til að tryggja að sem mest sátt sé um þær framkvæmdir sem fyrirtækið stendur fyrir. Í þessu skyni hefur Landsvirkjun efnt til opinnar umræðu um málefni fyrirtækisins og starfsemi hin síðari ár. Frá árinu 2010 hefur fyrirtækið staðið fyrir tveimur stórum fundum á ári, opnum ársfundum og haustfundum þar sem boðið er til umræðu um starfsemi fyrirtækisins og ýmislegt sem tengist orkuvinnslu. Opnu fundirnir hafa verið vel sóttir og líklega hafa þeir átt sinn þátt í því að traust til fyrirtækisins hefur aukist verulega á síðustu árum.

Auk opinnar umræðu um málefni fyrirtækisins hefur stjórn þess lagt mikla áherslu á að starfa í anda góðra stjórnarháttar. Opinberum fyrirtækjum er ekki síður en einkafyrirtækjum mikilvægt að starfa á slíkum grunni. Það heyrir viðast hvar sögunni til að litið sé á stjórnir opinberra fyrirtækja sem framlengingu á stefnu stjórnmalaflokka, enda er stjórnunum ómögulegt að starfa að lögbundnu hlutverki sínu í slíkum fjötrum. Stjórnarmenn í opinberum fyrirtækjum, hvort sem þeir eru tilhiefndir af stjórnmalaflokum eða ekki, bera sömu ábyrgð og skyldur og stjórnarmenn í einkafyrirtækjum. Þeim ber fyrst og fremst að vinna að lögbundnu hlutverki fyrirtækisins og trúnaður þeirra liggur fyrst og fremst við fyrirtækið sjálft.

Pólítisk átök um virkjanamál á að útkljá á hinum pólitísku vettvangi og þau mega ekki hamla því að stjórnir fyrirtækja hafi fagmennsku eingöngu að leiðarljósi í sínum störfum. Liður í slíkri fagmennsku er fyrirsjáanleiki í ytri umgjörð fyrirtækisins og til að efla hann hefur Landsvirkjun lagt á það mikla áherslu að sett sé eigendastefna fyrir fyrirtækið, þar sem skilgreint sé með hvaða hætti íslenska ríkið hyggjist fara með eignarhald sitt í fyrirtækinu. Þættir eins og arðgreiðslustefna og starfskjarastefna fyrir æðstu stjórnendur eru eðlilegir liðir slíkrar eigendastefnu og eru til þess fallnir að auka stöðugleika í kringum fyrirtækið.

Stöðugleiki, fagmennska og heiðarleg umræða eru allt þættir sem styrkja Landsvirkjun sem eitt öflugasta fyrirtæki landsins og geta lagt grunn að því að stjórnendur þess fái rækt hlutverkið af alúð.

Bryndís Hlöðversdóttir

Aukin verðmætasköpun auðlindanna

Hörður Arnarson, forstjóri

Grunnrekstur Landsvirkjunar árið 2013 gekk vel. Raforkusala jókst um 416 GWst og var sú mesta í sögu fyrirtækisins eða 13.186 GWst. Rekstrartekjur hækkuðu um 3,7% og hagnaður fyrir óinnleysta fjármagnsliði og EBITDA jókst einnig.

Þrátt fyrir ágætan rekstrarárangur í erfiðu markaðsumhverfi var Landsvirkjun rekin með tapi. Ástæðu þess má rekja til lækkandi álverðs á heimsmarkaði og áhrifa þess á reiknað verðmat raforkusamninga. Afkoma Landsvirkjunar mun áfram ráðast af þróun álverðs, vaxta og gjaldmiðla en álverð er lágt um þessar mundir og þróun þess óvissu háð.

Frá árslokum 2009 hafa nettóskuldur Landsvirkjunar lækkað um 395 milljónir USD. Þrátt fyrir þann árangur er fyrirtækið enn of skuldsett og verður áfram lögð höfuðáhersla á niðurgreiðslu skulda.

Merkum áfanga var náð í sögu Landsvirkjunar á árinu þegar framkvæmdum lauk við 16. aflstöð fyrirtækisins, Búðarhálsstöð. Bygging hennar gekk vel, öryggismál voru til fyrirmynadar og kostnaðaráætlani stóðust með ágætum. Mikil eining hefur ríkt um byggingu Búðarhálsstöðvar og þannig hefur hún verið í fullu samræmi við það markmið Landsvirkjunar að auka sátt um starfsemi fyrirtækisins í samfélagini.

Landsvirkjun hefur markað skýra stefnu um samfélagsábyrgð enda gegnir fyrirtækið mikilvægu hlutverki í íslensku samfélagi. Innleiðing stefnunnar var forgangsverkefni árið 2013 og hafa tugir starfsmanna komið að móton hennar. Samfélagsleg ábyrgð Landsvirkjunar er að skapa arð, fara vel með auðlindir og umhverfi og stuðla að því að þekking og jákvæð áhrif af starfsemi fyrirtækisins skili sér til samfélagsins.

Ísland er ríkt af orkuauðlindum og miklir möguleikar fyrir íslenskt samfélag felast í aukinni verðmætasköpun með frekari orkufrekri atvinnustarfsemi. Eftir öra uppbyggingu síðustu áratuga er einnig áhugavert að horfa í auknum mæli til þess hvernig nýta megi íslenskt hugvit til þess að þróa nýjar hugmyndir og tækni í orkuvinnslu og nýtingu orkuauðlindarinnar.

Því er ekki að leyna að breytt umhverfi á alþjóðlegum raforkumarkaði hefur skapað ný viðskiptatækifæri fyrir Landsvirkjun. Erlend fyrirtæki sjá Ísland sem álitlegan kost fyrir starfsemi sína og hefur Landsvirkjun átt í viðræðum við fjölda fyrirtækja í ýmsum iðngreinum. Ný viðskiptatækifæri gera fyrirtækinu kleift að breikka hóp viðskiptavina sinna með það að markmiði að auka verðmætasköpun og minnka rekstraráhættu Landsvirkjunar í framtíðinni.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Hörður Arnarson".

Stjórn Landsvirkjunar

Landsvirkjun er stærsta orkufyrirtæki landsins, í eigu íslensku þjóðarinnar og á forræði fjármálaráðuneytisins. Stjórn er skipuð af fjármálaráðherra til eins árs í senn og ber hún ábyrgð á fjármálum og rekstri Landsvirkjunar.

Stjórn Landsvirkjunar var skipuð á aðalfundi fyrirtækisins þann 10. apríl 2013. Á fyrsta fundi stjórnar var Bryndís Hlöðversdóttir kjörin formaður stjórnar og Sigurbjörg Gísladóttir varaformaður.

Stjórn Landsvirkjunar

Bryndís Hlöðversdóttir
starfsmannastjóri Landspítala (LSH)

Arnar Bjarnason
framkvæmdastjóri Reykjavík Capital

Stefán Arnórsson
prófessor við Háskóla Íslands

Ingimundur Sigurpálsson
forstjóri Íslandspósts

Sigurbjörg Gísladóttir
efnafræðingur

Varamenn í stjórn Landsvirkjunar

Magnús Árni Magnússon
dósent við Háskólan á Bifröst

Baldvin H. Sigurðsson
veitingamaður

Jóna Jónsdóttir
viðskiptafræðingur hjá Norðlenska á Akureyri

Anna Dóra Sæþórsdóttir
dósent við Háskóla Íslands

Vigdís M. Sveinbjörnsdóttir
bóni á Egilsstöðum

Framkvæmdastjórn Landsvirkjunar

Stjórn Landsvirkjunar ræður forstjóra og fara stjórn og forstjóri með stjórn fyrirtækisins. Aðstoðarforstjóri annast sameiginleg málefni fyrirtækisins og stefnumótun, svo og að tryggja vandaða stjórnarhætti. Framkvæmdastjórar í árslok voru fimm.

Forstjóri Landsvirkjunar

Hörður Arnarson

Hörður Arnarson, rafmagnsverkfræðingur, er forstjóri Landsvirkjunar. Hörður lauk námi í rafmagnsverkfræði frá Háskóla Íslands árið 1986. Að því loknu stundaði hann framhaldsnám við DTU í Danmörku og lauk doktorsprófi árið 1990. Hörður starfaði hjá Marel frá árinu 1985 og þar af sem forstjóri fyrirtækisins í tíu ár frá 1999 til 2009.

Skrifstofa forstjóra

Ragna Árnadóttir, aðstoðarforstjóri

HLUTVERK Að annast sameiginleg málefni fyrirtækisins og stefnumótun, svo og að tryggja vandaða stjórnarhætti. Á skrifstofu forstjóra eru staðsett stoðsvið sem annast úrvinnslu sameiginlegra mála Landsvirkjunar.

Orkusvið

Einar Mathiesen, framkvæmdastjóri

HLUTVERK Að uppfylla gerða orkusölusamninga við viðskiptavini með öryggi og hagkvæmni að leiðarljósi, sem og að tryggja hámarksnýtingu úr vinnslukerfi Landsvirkjunar.

Markaðs- og viðskiptaþróunarsvið

Björgvin Skúli Sigurðsson, framkvæmdastjóri

HLUTVERK Að hámarka tekjur Landsvirkjunar með greiningu nýrra viðskiptatækifæra, vörupróun, kynningu og sölu á vörum og þjónustu, gerð samninga og eftirfylgni þeirra.

þróunarsvið

Óli Grétar Blöndal Sveinsson, framkvæmdastjóri

HLUTVERK Undirbúnингur nýrra virkjunkostu, ýmsar rannsóknir og eftirlit vegna virkjana í rekstri. Tryggja hagkvæma útfærslu á virkjunkostum, auka sveigjanleika í orkuvinnslu, sjá um nýsköpun í orkuvinnslu og hafa langtímayfirsýn yfir orkuforða.

Framkvæmdasvið

Pálmarr Óli Magnússon, framkvæmdastjóri

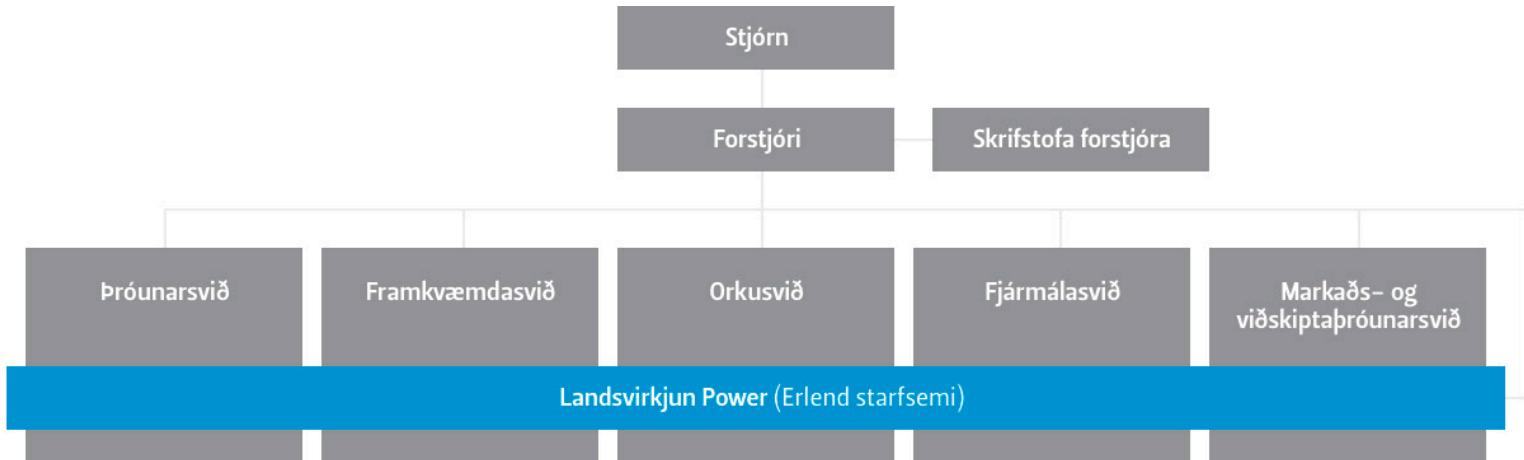
HLUTVERK Að stýra virkjunarframkvæmdum Landsvirkjunar frá undirbúnungi að fullbúnni virkjun. Vaktar kostnað, gæði og framvindu verks og tryggir að framkvæmdinni sé skilað tilbúnni til rekstrar í samræmi við forsendur, áætlanir og þarfir fyrirtækisins.

Fjármálasvið

Rafnar Lárusson, framkvæmdastjóri

HLUTVERK Að skapa grundvöll fyrir hagkvæmni í rekstri og stuðla að hámarksárangri hjá öllum einingum Landsvirkjunarsamstæðunnar.

Skipurit

Viðburðaríkt ár

Á árinu var lokið við byggingu Búðarhálsvirkjunar, innleidd stefna um samfélagsábyrgð, skrifað undir samstarfssamninga við háskóla og fyrirtækið hlaut gullmerkið í Jafnlaunaúttekt PwC. Þessum fréttum og fjölmörgum öðrum úr starfsemi fyrirtækisins var miðlað á heimasiðu Landsvirkjunar á liðnu ári.

Janúar
2013

Aukin orkunýting á
rekstrarsvæði
Blönduvirkjunar
athuguð

9.1.2013

Austurbrú tekur við
umsjón með
Sjálfbærniverkefni
Landsvirkjunar og
Alcoa

9.1.2013

Nýr gæðastjóri og
forstöðumaður
verkefnastofu

30.1.2013

Landsvirkjun semur
við Vörð tryggingar
hf.

31.1.2013

Febrúar
2013

Orkuþjóð í mjög
eftirsóknarverðri
stöðu

4.2.2013

Landsvirkjun Power
ehf. í hópi
framúrskarandi
fyrirtækja ársins
2012

8.2.2013

Brugðist við
áhyggjum af áhrifum
virkjana á fiskistofna

14.2.2013

ÍSOR og Landsvirkjun
gefa út jarðfræðikort
af Norðurgosbelti

14.2.2013

Fyrstu vindmyllur
Landsvirkjunar
gangsettar

14.2.2013

Moody's

Moody's breytir
horfum á
lánshæfiseinkunn
Landsvirkjunar úr
neikvæðum í
stöðugar

18.2.2013

**Björgvin Skúli
Sigurðsson ráðinn
nýr
framkvæmdastjóri
markaðs- og
viðskiptaþróunarsviðs**

18.2.2013

**Samningur við
Landsnet og
Brunavarnir á
Austurlandi**

21.2.2013

The New York Times

**60 milljónum
úthlutað úr
Orkukransóknarsjóði
Landvirkjunar**

22.2.2013

**Ársreikningur
Landvirkunar 2012**

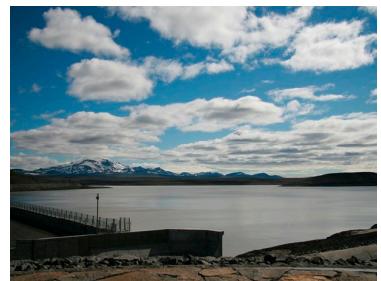
22.2.2013

Mars
2013

**Jarðvarmi í
brennidepli á
fjölsóttri alþjóðlegri
ráðstefnu í Höru**

9.3.2013

**Vöktun Ísfríkis við
Lagarfljót**

13.3.2013

**Árskýrsla
Landvirkjunar 2012
komin út í rafrænni
og hefðbundinni
útgáfu**

25.3.2013

Apríl
2013

**Stjórn
Landvirkjunar
kjörin á aðalfundi**

10.4.2013

**Listahátíð
í Reykjavík
17. maí — 2. júní**

**Landvirkjun
endurnýjar
samstarfssamning
við Listahátíð í
Reykjavík**

11.4.2013

Nýr vefur opnar – www.namur.is

26.4.2013

Maí
2013

Skrifað undir samkomulag við Kolvið

3.5.2013

Ársfundur sjálfbærniverkefnis Alcoa Fjarðaráls og Landsvirkjunar

8.5.2013

Staðan í vatnsbúskap Landsvirkjunar

9.5.2013

Kynningar og samráðsfundur vegna Bjarnarflagsvirkjunar

10.5.2013

Landsvirkjun lætur gera úttekt á mati á umhverfisáhrifum nýrrar Bjarnarflagsvirkjunar

13.5.2013

Vegna straumhækkunarverkefn Rio Tinto Alcan

16.5.2013

Ísland 100. landið sem virkjar vindorku

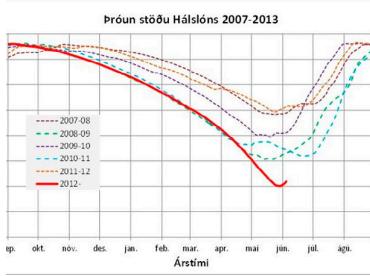
23.5.2013

Göngufiskar í Þjórsá rannsakaðir

23.5.2013

Undirbúningsframkvæmc og aukin umhverfisvöktun í Bjarnarflagi

3.6.2013

Hækkar hratt í Háslóni

4.6.2013

Umhverfisskýrsla Landsvirkjunar er komin út

7.6.2013

Orkusýningar í aflstöðvum Landsvirkjunar opnar í allt sumar

11.6.2013

Samningur við Vísindavef Háskóla Íslands endurnýjaður

12.6.2013

Dagur ferskra vinda laugardaginn 15. júní

14.6.2013

Rætur jarðhitakerfa rannsakaðar

20.6.2013

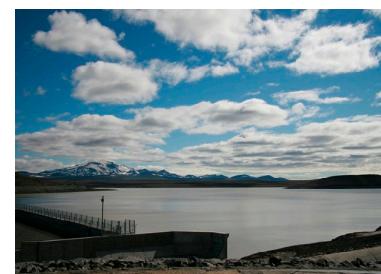
Landsvirkjun styður stækkan friðlands Þjórsárvera en gerir athugasemdir við drög að friðlýsingarskilmálum

21.6.2013

Virkjunarannsóknir á efri hluta vatnasiðs Skjálfandafljóts

25.6.2013

Júlí
2013

Mikilvægum áfanga náð með samstöðu í ráðgjafahóp um lagningu sæstrengs

1.7.2013

Landsvirkjun, Háskóli Íslands og Háskólinn í Reykjavík efla háskólanám og rannsóknir á endurnýjanlegum orkugjöfum

1.7.2013

Áhrif Fljótsdalsstöðvar á fiskilíf í Lagarfljóti og Jökulsá á Dal

15.7.2013

Vegaframkvæmdir á Þeistareykjum

18.7.2013

Standard and Poor's breytir horfum á lánshæfiseinkunn Landsvirkjunar úr stöðugum í neikvæðar

29.7.2013

Nýr rammasamningur fyrir skuldabréfaútgáfur

29.7.2013

Yfir 10.000 manns sótt Landsvirkjun heim það sem af er af sumri

30.7.2013

Orkuvinnsla og viðskiptatækifæri

Alþjóðavæðing færði orkufrekan iðnað til Íslands og öflug alþjóðleg framleiðslufyrirtæki sem hafa byggt hér upp starfsemi skapa í dag Landsvirkjun traustan tekjugrunn. Gjörbreytt umhverfi á erlendum orkumörkuðum hefur myndað ný sóknarfæri fyrir íslenska orku og hagkvæm orkuvinnsla og áreiðanlegir langtímaorkusamningar veita Landsvirkjun samkeppnisforskot í breytu umhverfi. Ný viðskiptatækifæri gera fyrirtækinu kleift að breikka hóp viðskiptavina sinna með það að markmiði að auka verðmætasköpun og draga úr rekstrarahættu Landsvirkjunar í framtíðinni.

Landsvirkjun í alþjóðlegri samkeppni

Meginskilaboð Landsvirkjunar til áhugasamra viðskiptavina eru að Landsvirkjun býður orkusamninga á markaðsforsendum þar sem lögð er áhersla á eftifarandi þætti:

Samkeppnishæfusta raforkuverð í Evrópu

100% endurnýjanleg orka

Áreiðanlegir orkusamningar til langstíma

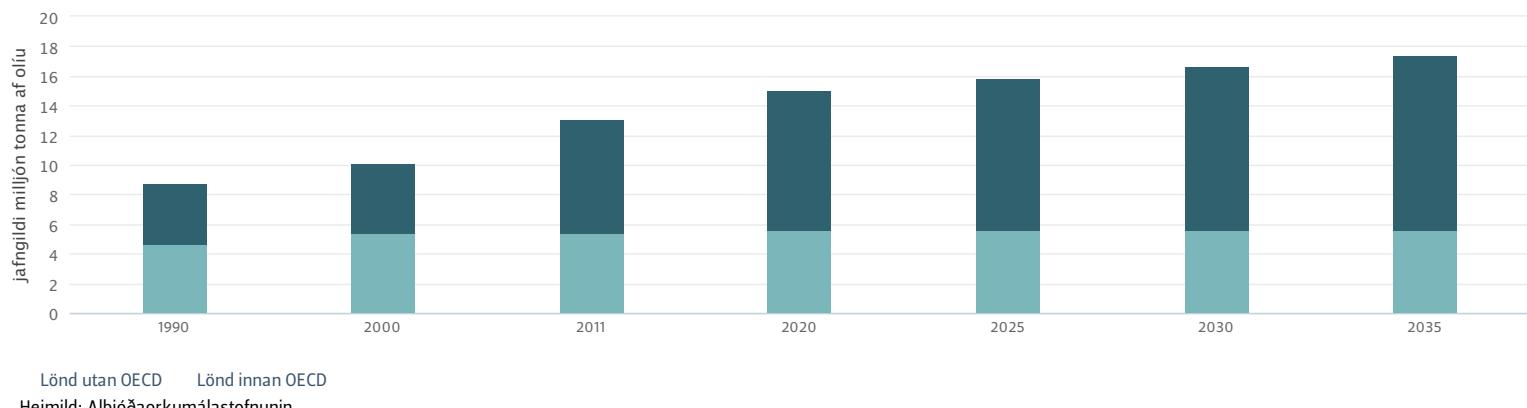
Í dag býður Landsvirkjun raforkusamninga á \$43/MWst í langtímasamningum. Þessi kjör eru með þeim allra samkeppnishæfustu sem þekkast í heiminum.

Landsvirkjun heldur uppi öflugu kynningarstarfi erlendis og hafði á árinu frumkvæði að því að fá nýja aðila í orkufrekri starfsemi til að skoða Ísland sem starfsstöð og Landsvirkjun sem orkubirgja. Sérstök áhersla var lögð á að halda áfram kynningarstarfi gagnvart kísilmálm- og gagnaversiðnaði og einnig jók Landsvirkjun markaðsstarf gagnvart koltrefjaiðnaði.

Landsvirkjun býður hagstæðasta raforkuverðið innan Evrópu í langtímasamningum, \$43/MWst. Til samanburðar var meðalmarkaðsverð á raforku á tímabilinu 2010–2013 \$66/MWst í Hollandi, \$57/MWst í Skandinavíu og \$59/MWst í Þýskalandi.

Orkueftirspurn hefur vaxið örт á undanförnum árum og stutt við sögulega hátt orkuverð á heimsvísu. Spár benda til að á komandi áratugum muni eftirspurnin aukast enn frekar í heiminum og nú þegar eru mörg ríki Evrópu reiðubúin að greiða hátt verð til að tryggja sér orkuöryggi.

Eftirspurn eftir orku á heimsvísu

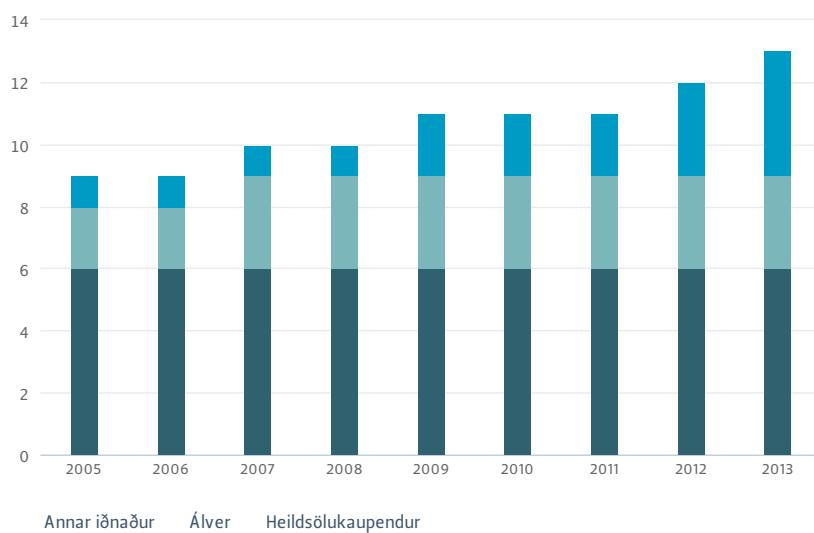
Nýir viðskiptavinir

Á undanförnum árum hefur viðskiptavinum Landsvirkjunar farið fjölgandi. Nýjar iðngreinar hafa valið að hefja starfsemi á Íslandi vegna hagstæðra langtímaraforkusölusamninga og afhendingaröryggis sem hér býðst.

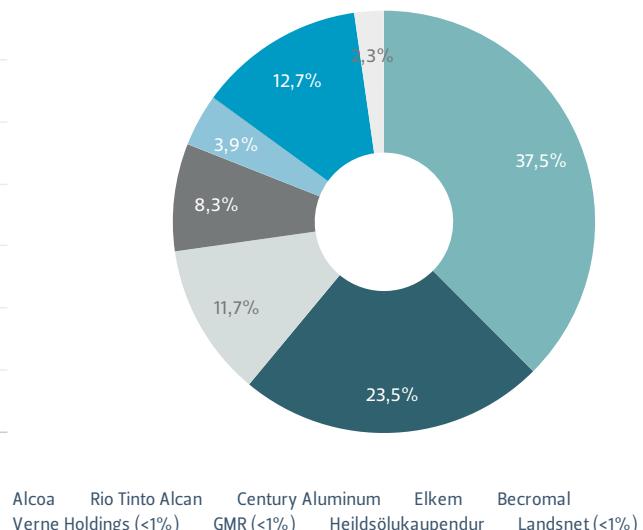
Á árinu hófst raforkuafhending til GMR Endurvinnslunnar ehf. sem mun nota raforkuna til að endurvinnna úrgang frá álfyrtækjum. Landsvirkjun mun einnig selja raforku til þýska fyrirtækisins PCC sem áformar að reisa kísilmálverksmiðju á Bakka við Húsavík. Landsvirkjun undirritaði aukinheldur viljayfirlýsingar um helstu atriði raforkusölusamninga við fjögur önnur fyrirtæki á árinu 2013 og átti í viðræðum við fjölda annarra fyrirtækja. Stefnt er að því að klára samninga á árinu 2014 eftir því sem tækifæri og aðstæður leyfa.

Árið 2013 voru seldar 13.186 GWst sem er mesta raforkusala í sögu Landsvirkjunar.

Fjöldi viðskiptavina

Skipting raforkusölu í MWst 2013

Orkuvinnsla 2013

Landsvirkjun starfrækir þrettán vatnsaflsstöðvar, tvær jarðvarmastöðvar og tvær vindmyllur á fimm starfssvæðum víðsvegar um landið. Við rekstur aflstöðva er lögð áhersla á heildræna sýn þar sem ráðdeild, áreiðanleiki og sambýli starfseminnar við umhverfi og samfélag eru höfð að leiðarljósi.

Heildarorkuvinnsla árið 2013 var 12.843 GWst. Rúmlega 85% orkunnar fer til stórnóteda í orkufrekum iðnaði en tæpum 15% er dreift til heimila og smærri fyrirtækja.

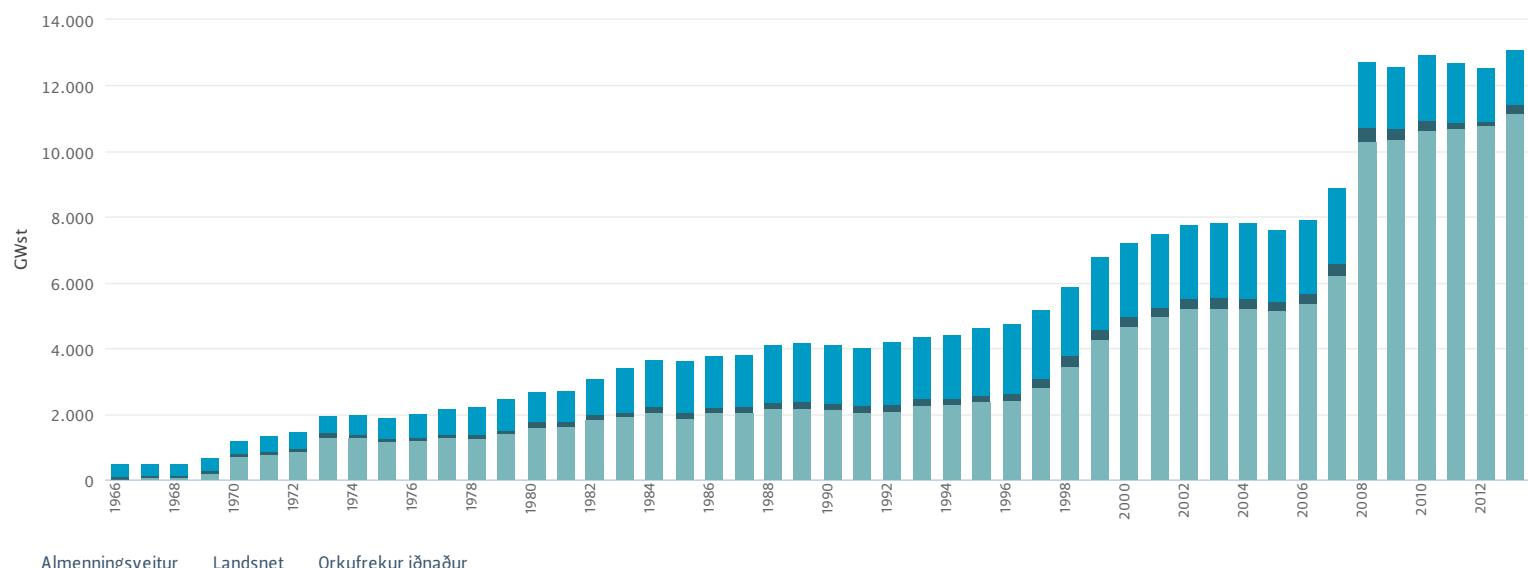
Raforkuvinnsla Landsvirkjunar inn á flutningskerfi Landsnets nam 12.712 GWst árið 2013 sem er 4,3% meiri vinnsla en árið 2012. Hlutur vatnsafls er um 96% í vinnslu Landsvirkjunar og hlutur jarðvarma er 4%.

HEILDAR-
ORKUVINNSLA
2013

12.843 GWst

Vatnsafl: 12.337 GWst, Jarðvarmi: 500, 5 GWst,
Vindafl: 5,5 GWst

Raforkusala Landsvirkjunar 1966–2013

Hvað eigung við mikið af vatni?

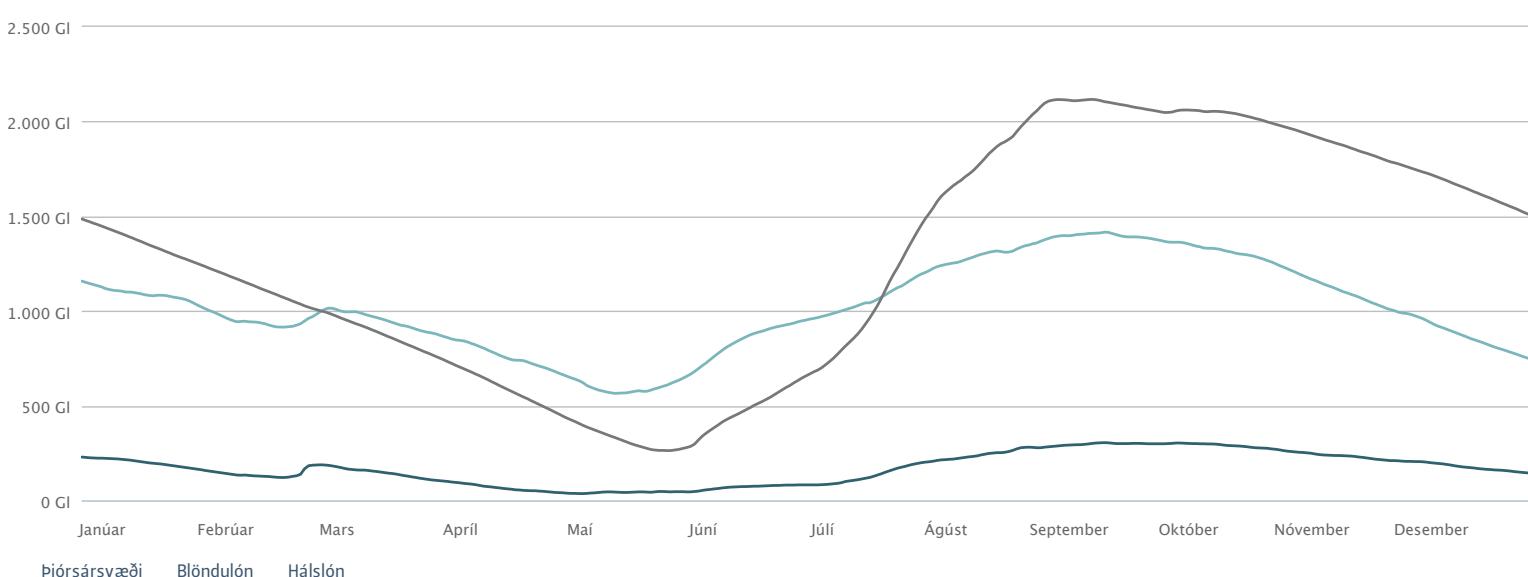
Landsvirkjun vinnur raforku úr endurnýjanlegum orkugjöfum, vatni, jarðvarma og vindi. Hringrás vatnsins er nýtt til að vinna rafmagn og eðli málsins samkvæmt er framleiðslan háð veðurfari hverju sinni.

Vatnsaflskerfið er þannig uppyggt að á sumrin er bráðnun jöklar safnað í miðlunarlón og vatnið nýtt yfir vetrartímann. Þar sem veðurskilyrði á Íslandi eru breytileg en fremur líttill breytileiki á raforkunotkun innan ársins lendir drjúgur hluti vatns því á yfirlalli á hefðbundnu ári.

Árið 2013 var rennsli til miðlana og lóna Landsvirkjunar nokkuð frábrugðið rennsli fyrri ára. Sumarið var kalt og þurr og leysing frá jöklum var því undir meðallagi. Í lok sumars vantaði nokkuð upp á að lón fylltust á Þjórsár- og Tungnaárvæðinu og Blöndusvæðinu. Á Austurlandi fylltist Háslón í lok ágúst og var fullt í þrjár vikur.

Miðlunararlón er góð geymsla fyrir raforku. Miðlanir Landsvirkjunar geta geymt 5150 GWst. Hæst náði staðan 4500 GWst árið 2013.

Miðlunarstaða eftir svæðum 2013

Bestu alþjóðlegu starfsvenjur

Á árinu 2013 var gerð úttekt á starfsemi Blöndustöðvar samkvæmt alþjóðlegum matslykli um sjálfbærni vatnsaflsvirkjana (Hydropower Sustainability Assessment Protocol).

Niðurstaða úttektarinnar er að Blöndustöð uppfyllir kröfur um bestu alþjóðlegu starfsvenjur í 14 efnisflokkum af þeim 17 sem teknir voru til skoðunar. Úttektin fóll í sér nákvæma skoðun á 17 ólíkum flokkum sem varða rekstur stöðvarinnar og eiga að gefa mynd af því hversu vel starfsemin fellur að alþjóðlegum viðmiðum um sjálfbæra þróun.

Landsvirkjun mun nýta reynsluna af úttektinni á Blöndustöð til að gera enn betur á öðrum sviðum í rekstrinum og stuðla að sjálfbærri nýtingu auðlindanna.

Blöndustöð er 150 MW vatnsaflsstöð á Norðvesturlandi sem vinnur að jafnaði um 910 GWst á ári inn á flutningskerfi Landsnets. Blöndustöð uppfyllir kröfur um bestu mögulegu starfsvenjur í 14 efnisflokkum af 17.

Áframhaldandi markaðssókn

Breytt umhverfi á alþjóðlegum raforkumörkuðum hefur skapað aukin viðskiptatækifæri fyrir Landsvirkjun. Orkueftirspurn alþjóðlegra fyrirtækja er í dag vaxandi og fjölbreytt og Landsvirkjun svarar þeirri þróun með samkeppnishæfum raforkusölusamningum. Markaðs- og viðskiptaþróunarsvið leiðir sókn Landsvirkjunar inn á nýja markaði og er hlutverk sviðsins að hámarka tekjur Landsvirkjunar til langst小康社会. Ný viðskiptatækifæri gera fyrirtækinu kleift að breikka hóp viðskiptavina sinna með það að markmiði að auka verðmætasköpun og minnka rekstrarhættu Landsvirkjunar í framtíðinni.

Skýr skilaboð í alþjóðlegu markaðsstarfi

Landsvirkjun kappkostar að bjóða núverandi og framtíðarviðskiptavinum sínum samkeppnishæfustu kjör í Evrópu í gegnum langtímaraforkusölusamninga. Samsetning og stýranleiki endurnýjanlegra orkugjafa Íslendinga veita fyrirtækinu mikilvægt forskot á samkeppnisaðila sína sem almennt eru háðari sílbreytilegum aðstæðum á eldsneytismörkuðum. Langtímaraforkusölusamningar gera viðskiptavinum kleift að lágmarka áhættu auk þess sem raforkuframleiðsla úr 100 % endurnýjanlegum orkugjöfum hefur sifellt meira vægi hjá alþjóðlegum fyrirtækjum.

Meginskilaboð Landsvirkjunar til áhugasamra viðskiptavina eru að Landsvirkjun býður orkusamninga á markaðsforsendum þar sem lögð er áhersla á eftirfarandi þætti:

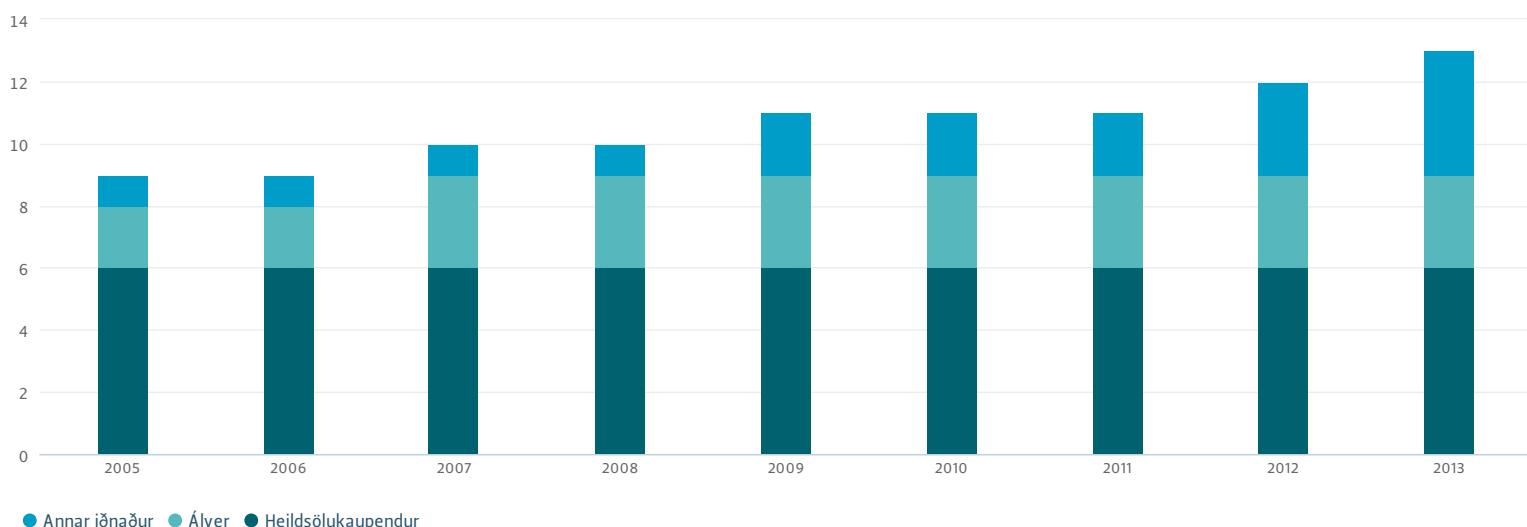
- Samkeppnishæfasta raforkuverð í Evrópu
- 100% endurnýjanleg orka
- Áreiðanlegir orkusamningar til langst小康社会

Nýir viðskiptavinir

Á árinu hófst raforkuafhending til GMR Endurvinnslunnar ehf. á Grundartanga. GMR Endurvinnslan notar raforkuna til að endurvinna úrgang frá álfyrtækjum og nú í upphafi rekstrar notar fyrirtækið 8 MW afl á virkum dögum. Stefnt er að því að ná um 10 MW og jafnari notkun innan þriggja ára. Raforkusölusamningurinn var undirritaður í júní 2012.

Þýska fyrirtækið PCC áformar að reisa kísilmálverksmiðju á Bakka við Húsavík með 32 þúsund tonna framleiðslugetu. Verksmiðjan mun þurfa 58 MW af afli og yfir 400 GWst af raforku á ári. Landsvirkjun mun selja raforku til verkefnisins og hefur unnið náið með PCC á undanförnu ári. Vonir standa til að framkvæmdir geti hafist á árinu 2014 og verksmiðjan hafið rekstur á árinu 2017.

Fjöldi viðskiptavina

Landsvirkjun undirritaði aukinheldur viljayfirlýsingar um helstu atriði raforkusölusamninga við fjögur önnur fyrirtæki á árinu 2013. Stefnt er að því að klára þá samninga á árinu 2014 eftir því sem tækifæri og aðstæður leyfa. Landsvirkjun átti einnig í viðræðum við fjölda annarra fyrirtækja á árinu sem verður fylgt eftir á komandi misserum.

Alþjóðlegt efnahagsástand hefur tafið ákvarðanatöku fyrirtækja um allan heim og hægt á framgangi margra verkefna. Fjölmörg fyrirtæki undirbúa þó áfram að hefja framkvæmdir þegar efnahagskreppunni lýkur. Erfitt er að segja fyrir um þróun á árinu 2014 en ljóst þykir að eftirspurn eftir raforku Landsvirkjunar verður meiri en framboð þegar efnahagsástandið á alþjóðamörkuðum batnar.

Á árinu var haldið áfram að kynna Ísland sem ákjósanlega staðsetningu fyrir fjölbreyttan orkufrekan iðnað. Á undanförunum árum hefur viðskiptavinum Landsvirkjunar fjölgæð og nýr viðskiptavinir í nýjum iðngreinum hafa valið að hefja starfsemi á Íslandi vegna hagstæðra langtímaraforkusölusamninga og afhendingaröryggis sem hér býðst.

World Economic Forum hefur metið afhendingaröryggi rafmagns á Íslandi með því áreiðanlegasta í heiminum. Af þeim 148 þjóðum sem eru metnar er Ísland í 3. til 8. sæti.

Heimild: The Global Competitiveness Report 2013–2014.

Meðal þess markaðsstarfs sem unnið var á árinu voru auglýsingar í vef- og prentmiðlum, þátttaka á ráðstefnum, fundarherferðir og ný heimasíða. Hluti af markaðsstarfi ársins fólst í gerð og dreifingu kynningarmyndbanda sem hafa verið sýnd á kynningum viða um heim.

Alþjóðleg gagnaver er dæmi um nýja iðngrein hér á landi og Landsvirkjun telur að Ísland henti sérstaklega vel sem staðsetning fyrir slíka starfsemi. Má þar nefna til hagstæða raforkusölusamninga, stöðugt kalt loftslag og landfræðilega staðsetningu milli Evrópu og Norður-Ameríku. Þegar eru tvö gagnaver í alþjóðlegri starfsemi starfandi á Íslandi og á þessu ári var haldið áfram með sérstakt markaðsátak sem miðar að því að fjölgum slíkum viðskiptavinum.

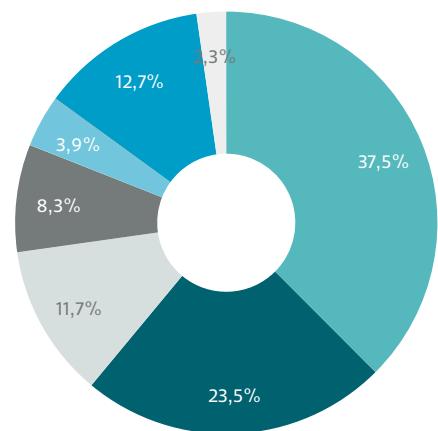
Þjónusta við núverandi viðskiptavini

Raforkusölusamningar Landsvirkjunar við núverandi viðskiptavini tryggja fyrirtækinu traustan tekjugrunn. Langstærstu viðskiptavinir Landsvirkjunar eru álverin sem kaupa nálægt 75% af vinnslu fyrirtækisins.

Á árinu var sett af stað vinna við nýja skilmála á heildsölu til raforkusmásala sem ætlunin er að innleiða á næstu þremur árum. Nýir samningar voru gerðir við heildsöluviðskiptavini í lok árs 2013.

Rio Tinto Alcan á Íslandi tilkynnti á árinu um breytt umfang straumhækkunarverkefnis áversins í Straumsvík. Tilkynnt var að árleg aukning á framleiðslugetu áversins myndi aukast í 205 þúsund tonn, en ekki 230 þúsund tonn eins og upphaflega var gert ráð fyrir. Í ljósi þessa má reikna með að raforkuþörf áversins verði minni en áformað var. Fyrirtækin hafa átt í góðu samstarfi um áratugaskeið og mun Landsvirkjun halda áfram viðræðum við Rio Tinto Alcan um breytt áform.

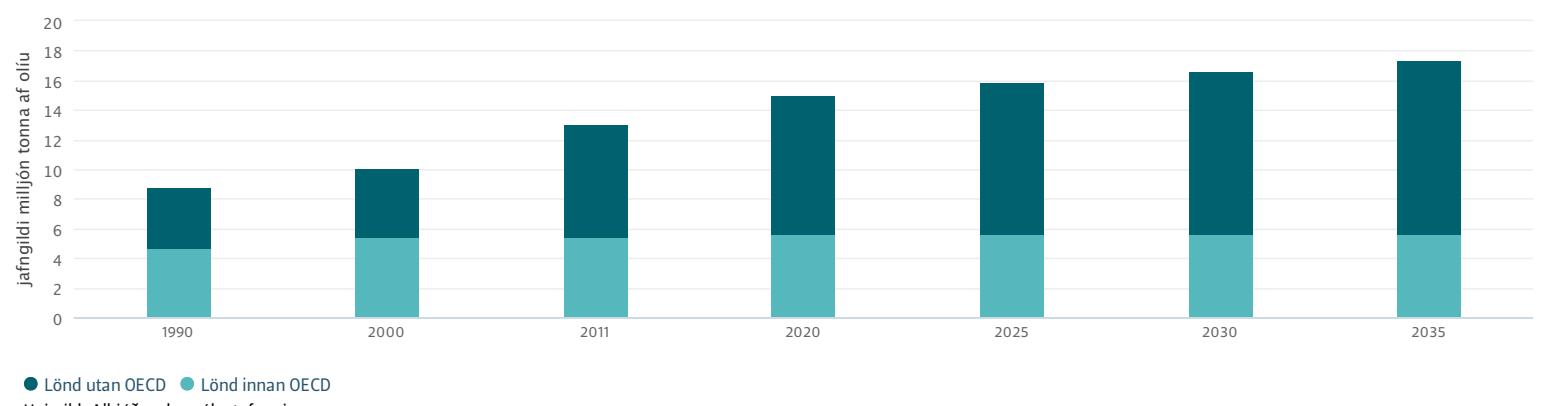
Skipting raforkusölu 2013 (MWst)

Ný sóknarfæri fyrir Landsvirkjun

Breytt landslag á orkumörkuðum hefur skapað ný sóknarfæri fyrir Landsvirkjun. Orkueftirspurn hefur vaxið ört á undanförnum árum og stutt við sögulega hátt orkuverð á heimsvísu. Á komandi áratugum má gera ráð fyrir að eftirspurn aukist enn frekar og þá sérstaklega fyrir tilstuðlan þróunarríkja sem sækja hratt í átt aukinna lífsgæða.

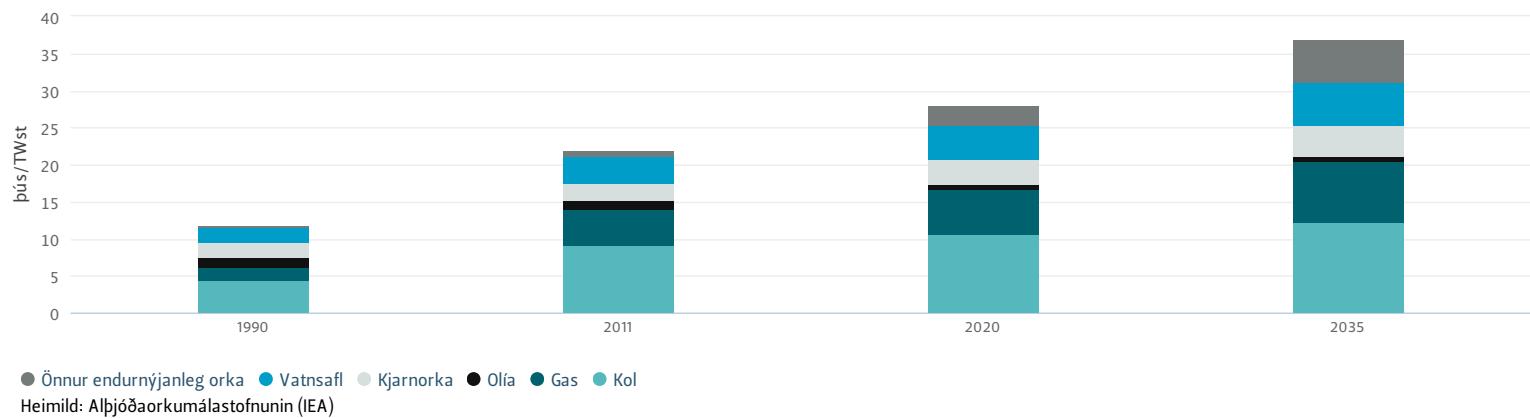
Eftirspurn eftir orku á heimsvísu

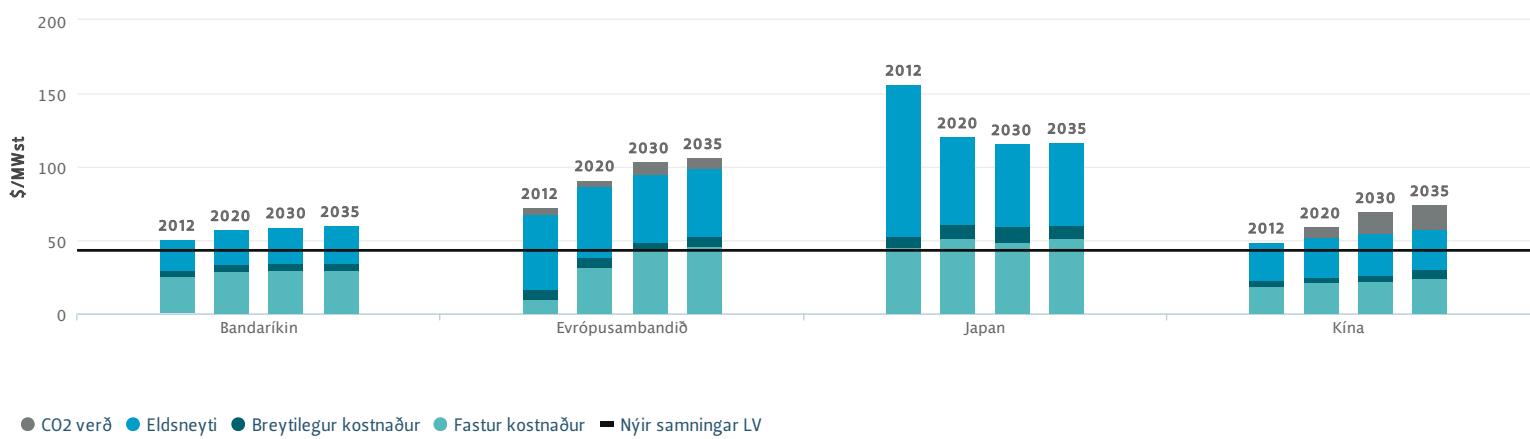
Yfir helmingur allrar raforku í heiminum verður til við bruna á kolum og gasi og búist er við að það hlutfall muni haldast hátt á komandi áratugum. Almennt stýrir verðlag á kolum og gasi verðlagi á raforkumörkuðum. Aukin eftirspurn mun að líkendum þrýsta enn á verðhækkanir kola og gass sem í framhaldinu ýtir óhjákvæmilega undir enn frekari verðhækkanir á raforku á heimsvísu. Þá er líklegt að aukinn stuðningur við að ná tökum á losun gróðurhúsalofttegunda muni einnig leiða til frekari raforkuverðshækkana.

Kola- og gasverð er ekki einsleitt á heimsvísu sem birtist í samkeppnishæfni markaða, meðal annars þegar kemur að raforkuverði. Nærtækt er að líta á nýtilkomnar tækniframfarir í bandarískri gasvinnslu sem hafa leitt af sér sögulega lágt gas- og raforkuverð þarlendis en hafa takmarkað smitað út frá sér. Alþjóðaorkumálastofnunin telur ólíklegt að útbreiðsla nýrrar tækní muni hafa afgerandi áhrif á öðrum mörkuðum en í Bandaríkjum sem er spáð viðvarandi samkeppnisforskoti hvað varðar sölu á gasi og raforku á komandi áratugum.

Uppruni raforku á heimsvísu

Meðalheilda söluluverð raforku

Hækkandi raforkuverð á heimsvísu og viðvarandi ósamræmi í verðlagi á milli markaðssvæða eykur eftirspurn eftir raforku á Íslandi. Landsvirkjun vinnur allt sitt rafmagn úr endurnýjanlegum orkugjöfum. Kostnaður fyrirtækisins við endurnýjanlega raforkuvinnslu er fyrirsjáanlegur og að mestu óháður þeim miklu verðsveiflum sem ávallt fylgja kolum og gasi. Þess utan er orkuvinnsla fyrirtækisins eðlisins vegna í vari fyrir mögulega auknum kostnaði tengdum losun gróðurhúsalofttegunda. Ofantalið gerir Landsvirkjun kleift að bjóða viðskiptavinum sínum langtímasamninga og stöðugt verð. Í dag býður Landsvirkjun raforkusamninga á \$43/MWst (verðtryggt) í tólf ára samningum, með möguleika á afslætti og lengri samningum í tilfelli nýfjárfestinga. Þessi kjör eru með þeim allra samkeppnishæfustu sem þekkist í heiminum.

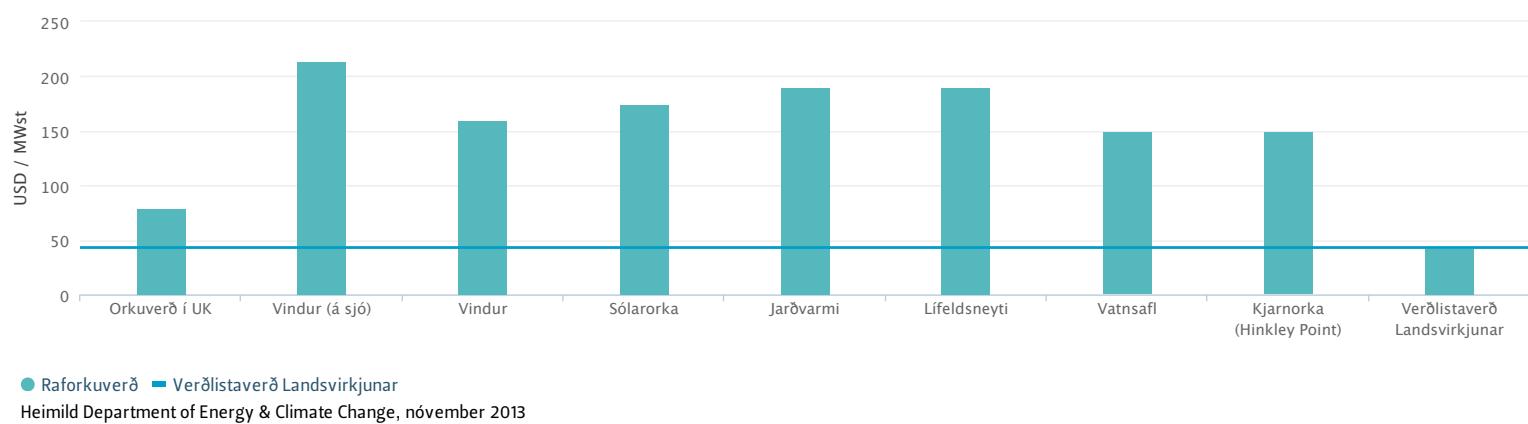
Landsvirkjun býður hagstæðasta raforkuverðið innan Evrópu í langtímasamningum, \$43/MWst. Til samanburðar var meðalmarkaðsverð á raforku á tímabilinu 2010–2013 \$66/MWst í Hollandi, \$57/MWst í Skandinavíu og \$59/MWst í Þýskalandi.

Heimild: www.montel.no

Hluti af evrópskum raforkumarkaði

Greiningar benda til þess að raforkuverð á Bretlandseyjum og meginlandi Evrópu muni hækka á næstu árum. Mörg ríki Evrópu hafa miklar áhyggjur af orkuöryggi og eru tilbúin að gera langtímasamninga á háu verði til þess að tryggja sér raforku á komandi árum. Nú þegar tryggja bresk yfirvöld hátt verð fyrir endurnýjanlega raforkuframleiðslu næstu 15 til 35 árin. Í mörgum nágrannaríkjum Íslands er raforkuverð mun hærra en íslensk orkufyrirtæki hafa samið um við innlenda kaupendur sína.

Orkumálaráðuneyti Bretlands tryggir raforkuverð í 15–35 ár til raforkuframleiðenda

● Raforkuverð ■ Verðlistaverð Landsvirkjunar

Heimild Department of Energy & Climate Change, nóvember 2013

Landsvirkjun hefur lengi haft til skoðunar hagkvæmni þess að selja raforku um sæstreng til Evrópu og nýlegar athuganir gefa til kynna að verkefnið sé tæknilega mögulegt og að líkendum fjárhagslega hagkvæmt. Raforkusala um sæstreng gæti orðið áhugaverð viðbót við önnur viðskipti Landsvirkjunar og gæti unnið vel með aukinni raforkusölu og frekari viðskiptaþróun innanlands. Á árinu var unnið ötullega að því að auka skilning Landsvirkjunar á þýðingu þess fyrir fyrirtækið og íslenska orkuvinnslu almennt ef aðgengi að erlendum orkumörkuðum yrði tryggt. Frekari athuganir verða gerðar á næstu misserum.

Ítarlegri umfjöllun um sæstrengsverkefnið er að finna í kafla um [þróunarverkefni Landsvirkjunar](#)→

Upprunaábyrgðir og græn skírteini

Á árinu var áfram lögð áhersla á að tryggja aðgengi að mörkuðum fyrir íslenskar upprunaábyrgðir. Í byrjun árs hófust viðskipti við Holland og á haustmánuðum voru upprunaábyrgðir frá Íslandi samþykktar í Þýskalandi. Jafnframt var unnið að því að styrkja viðskiptatengslanet Landsvirkjunar. Í framhaldi fékk fyrirtækið fulltrúa samþykktan í RECS International og World Resource Institute í Washington sem eru sjálfstæð og leiðandi samtök á sviði sjálfbærar nýtingar náttúruauðlinda á heimsvisu. Markaðsverð á upprunaábyrgðum hefur fallið nokkuð jafnt yfir árið þrátt fyrir aukna eftirspurn en á sama tíma hefur framboð aukist þar sem fleiri lönd taka nú þátt á mörkuðum með ábyrgðirnar. Á árinu 2014 verður markaðs- og sölustarfi haldið áfram til að tryggja betur stöðu Landsvirkjunar á alþjóðlegum mörkuðum með upprunaábyrgðir.

Markaður með græn skírteini er nýr og eru væntingar bundnar við hann í Evrópu. Markaðurinn er enn í mótonun en frumgreining gefur til kynna að sala grænna skírteina gæti mögulega aukið tekjur Landsvirkjunar á komandi árum.

Orkuvinnsla – Rekstur og viðhald

Íslendingar vinna 99% allrar raforku með endurnýjanlegum orkugjöfum. Landsvirkjun vinnur þrjá fjórðu hluta þessarar orku, að langmestu úr vatnsaflin en einnig jarðvarma og vindin. Landsvirkjun starfrækir þrettán vatnsaflsstöðvar, tvær jarðvarmastöðvar og tvær vindmyllur á fimm starfssvæðum viðs vegar um landið. Við rekstur aflstöðva er lögð áhersla á heildræna sýn þar sem ráðdeild, áreiðanleiki og sambýli starfseminnar við umhverfi og samfélag eru höfð að leiðarljósi.

Vatnsafl: 12.337 GWst

Vatnsbúskapur Landsvirkjunar var slakur á árinu. Miðlanir stóðu lágt um vorið og sumarið var kalt og þurrt. Við upphaf vetrar vantaði 600 Gl í miðlanir fyrirtækisins. Það sem eftir lifði ársins var veður áfram óhagstætt fyrir vatnsöflun. Vatnsforði Landsvirkjunar var með minnsta móti í lok ársins eða um 2.500 Gl.

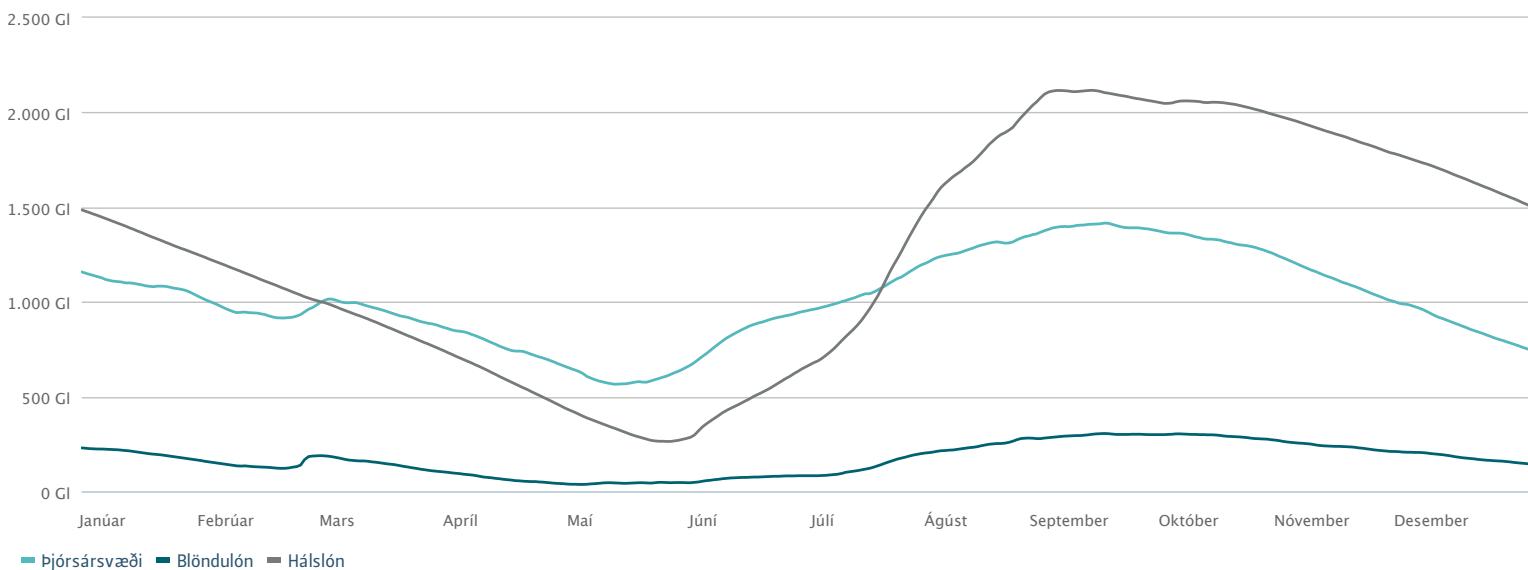
Rennsli til miðlana og lóna Landsvirkjunar árið 2013 var nokkuð frábrugðið rennsli fyrri ára. Á vatnasviði Þjórsár, Tungnaár og Blöndu urðu miklar leysingar í febrúar. Nánast allan snjó á svæðunum tók upp og tífaldaðist innrennsli um tíma. Það sem eftir lifði vetrar og fram á vor var úrkoma á svæðunum ákaflega lítil og nánast engin uppsafnaður snjór í lok vetrar. Vorflóð voru því mjög lítil. Leysing frá jöklum var undir meðallagi fyrir Langjökul, Hofsjökul og Vatnajökul. Í lok sumars vantaði nokkuð upp á að lón fylltust á Þjórsár- og Tungnaárvæðinu og Blöndusvæðinu. Á Austurlandi safnaðist upp mikill snjór yfir veturinn og vorið var fyrst um sinn kalt. Þann 28. maí mældist lægsta vantsborð Háslóns til þessa, 570 m.y.s. sem er 55 metrum undir hæsta rekstrarvatnsborði. Í byrjun júní hlýnaði hratt og rennsli jókst í ám og lækjum á öllu Austurlandi. Við tók nokkuð hagstætt sumar með tilliti til leysinga og rennslis. Háslón fylltist í lok ágúst og var fullt í þrjár vikur.

ORKUVINNSLA
2013

12.843

Heildarorkuvinnsla Landsvirkjunar 2013

Miðlunarstaða eftir svæðum 2013

Jarðvarmi: 500,5 GWst

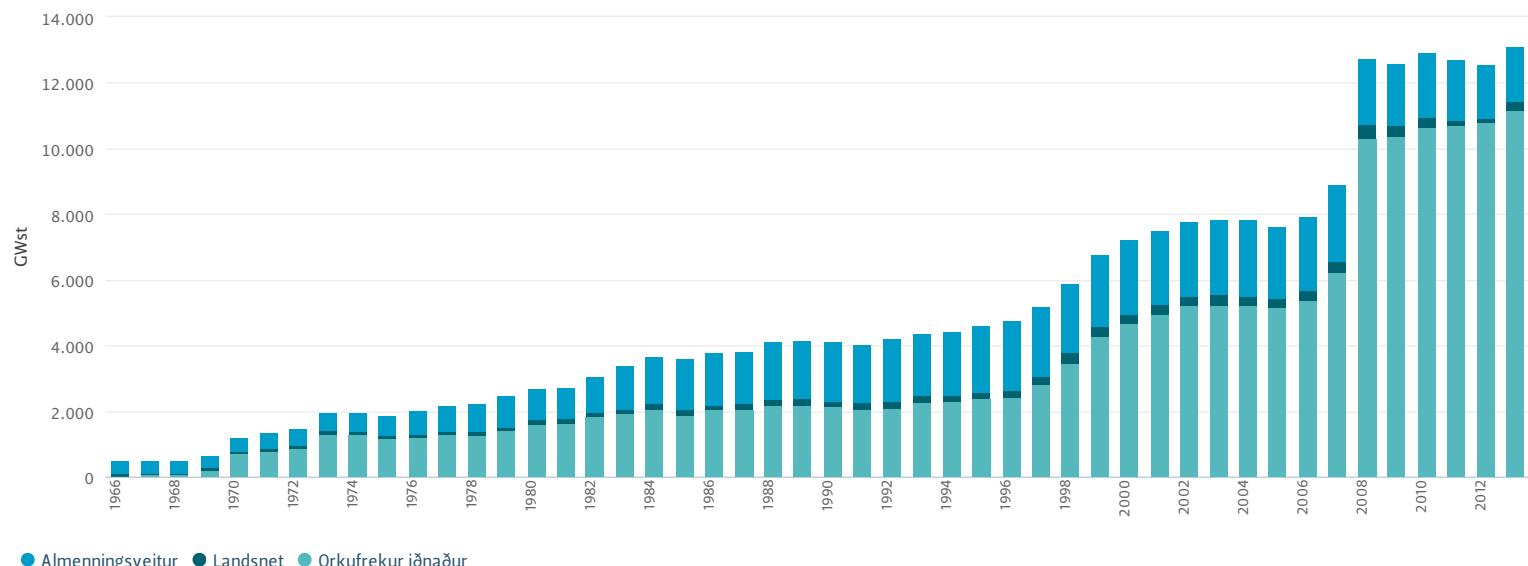
Raforkuvinnsla árið 2013 í jarðgufustöðvum Landsvirkjunar, Kröflu og Bjarnarflagi, var um 500,5 GWst. Landsvirkjun hefur að leiðarljósí að nýta jarðhita á sjálfbærar og ábyrgan hátt. Hluti þeirrar stefnu er að gæta þess að vatnsforða jarðhitakerfanna sé viðhaldid með góðu jafnvægi á milli nýtingar og innrennslis í kerfið. Sá hluti vökvans sem ekki er nýttur til raforkuvinnslu er skilinn frá og dælt aftur niður í jarðhitageyminn. Frá árinu 2012 hefur niðurdæling við Kröflu aukist í þrepum frá 80 kg/s upp í 140 kg/s. Nú eru um 32 kg/s sem ekki er dælt niður en stefnt er að því að dæla öllu skiljuvatni Kröflustöðvar aftur niður í jarðhitageyminn.

Vindafli: 5,5 GWst

Á árinu voru tekna í rekstur fyrstu vindmyllur Landsvirkjunar. Windmyllurnar eru tvær og hefur hvor um sig uppsett af 0,9 MW. Rekstur þeirra hefur gengið vel á árinu og lítið hefur verið um truflanir. Mikil áhersla er lögð á öryggi við viðhald þeirra en sérhæfð þjálfun starfsmanna er nauðsynleg vegna þeirrar miklu hæðar sem menn vinna í. Þjálfun starfsmanna hefur að mestu leyti farið fram hér á landi og sett var upp sérstakt æfingasvæði til þjálfunar og æfinga.

Raforkuvinnsla Landsvirkjunar inn á flutningskerfi Landsnets nam 12.712 GWst árið 2013 sem er 4,3% meiri vinnsla en árið 2012. Hlutur vatnsafls er um 96% í vinnslu Landsvirkjunar og hlutur jarðvarma er 4%.

Raforkusala Landsvirkjunar 1966–2013

Rekstur aflstöðva

Rekstur stöðva hefur gengið vel á árinu. Ein alvarleg bilun átti sér stað þegar bilun varð á tengimúffu við spenni í Búrfelli. Fyrirvaralausar truflanir í aflstöðvum fyrirtækisins voru 76 á árinu 2013 en 77 á árinu 2012. Landsvirkjun hefur sett sér það markmið að allar vélar í aflstöðvum fyrirtækisins skuli vera tiltækar 99% af árinu að meðtöldum skipulögðum viðhaldstímabilum. Þetta markmið náðist á árinu. Vélar voru tiltækar 99,7% tímans á árinu, samanborið við 99,9% á árinu 2012.

Eftirlit, viðhald og gæsla aflstöðva var í föstum skorðum á árinu. Landsvirkjun starfrækir samþætt, vottað gæða-, umhverfis- og öryggisstjórnunarkerfi sem byggist á ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001 og innra rafmagnsöryggisstjórnunarkerfi (RÖSK) sem uppfyllir kröfur Mannvirkjastofnunar um rafmagnsöryggisstjórnun. Þýska vottunarstofan TÜV SÜD hefur vottað raforkuvinnslu Landsvirkjunar sem græna raforkuvinnslu og auk þess er öryggisstjórnkerfi upplýsingasviðs Landsvirkjunar vottað samkvæmt ISO 27001.

Fjárfestingar í orkumannvirkjum í rekstri

Unnið var að 79 fjárfestinga- og endurbótaverkefnum í aflstöðvum á árinu 2013. Gengið var frá samningi um kaup á nýjum vélarspenni fyrir Búrfellsstöð, sem gert er ráð fyrir að komi til landsins um mitt ár 2014. Í Sogsstöðvum var segulmögnunarþúnaður fyrir vél 3 í Írafossstöð endurnýjaður og í Blöndustöð var gengið frá samningi um uppfærslu á stjórnþúnaði stöðvarinnar, sem er 23 ára gamall. Áætlað er að nýji stjórnþúnaðurinn komi í rekstur um mitt ár 2014. Í Laxárstöðvum var þrýstivatnspípa elstu og minnstu stöðvarinnar, Laxár I, fjarlægð og stöðin tekin úr rekstri. Í Kröflustöð var unnið að endurbótum á öðrum kæliturni stöðvarinnar ásamt því að undirbúa viðgerð á varahjóli hverfla. Í Fljótsdalsstöð var skipt um leiðiskóflur í einni af vélum stöðvarinnar.

Eignastýring orkumannvirkja

Mikilvægt er að horft sé langt fram í tímann þegar hugað er að endurbótum og endurnýjun í orkumannvirkjum og að forgangsröðun sé gerð með heildarhagsmuni fyrirtækisins í huga. Unnið var að því á árinu að innleiða verklag eignastýringar í samræmi við ISO 55001 staðalinn og hugbúnað sem styður það verklag. Markmið með eignastýringu er í hnottskurn að hámarka (besta) rekstur eigna þannig að þær gegni skilgreindu hlutverki og uppfylli settar kröfur. Jafnvel þó að viðhaldi sé vel sinnt þarf að framkvæma endurnýjun eða endurbætur í orkumannvirkjum fyrir lok áætlaðs líftíma ef þau skila ekki tilskyldu hlutverki eða hætta stafar af þeim.

Til lengri tíma litið er fjárfestingabörf greind á grundvelli aldurs og ástands. Til skemmrí tíma litið er tillögum um nauðsynlegar fjárfestingar safnað í heildstæða skrá og síðan forgangsaðað m.t.t. sérstaks virðismats sem grundvallast á áhættugreiningu og markmiðasetningu fyrirtækisins á hverjum tíma.

Hugbúnaðurinn sem tekinn hefur verið í notkun tekur til þriggja þátta í eignastýringunni:

Eignaáætlunar

Greining á fjárfestingabörf til allt að 15-20 ára

Fjárfestingaáætlunar

Framkvæmdaáætlun til 1-3 ára

Verkefnisstjórnunar

Utanumhald á stjórnun fjárfestingaverkefna

Hugbúnaðurinn einfaldar verulega vinnu við að greina hvernig mismunandi fjárfamlög til fjárfestinga í rekstri hafa áhrif á áhættukostnað fyrirtækisins inn í framtíðina og heldur vel utan um eignastýringuna í heild sinni.

Alþjóðleg úttekt á rekstri Blöndustöðvar–HSAP

Birtar hafa verið niðurstöður úttektar á rekstri Blöndustöðvar samkvæmt nýjum alþjóðlegum matslykli um sjálfbærni vatnsaflsvirkjana. Umsjón og eftirliti með lyklinum er í höndum Hydropower Sustainability Assessment Council. Í ráðinu sitja fulltrúar frjálsra fjölbjóðlegra félagssamtaka á sviði samfélags- og umhverfismála, stjórnvalda, banka og fjárfesta auk eigenda vatnsaflsvirkjana. Sérstök stjórnunarnefnd gætir samningsins og fylgjist með notkun hans. International Hydropower Association (IHA) sér um daglegan rekstur lykilsins.

ORKUVINNSLA BLÖNDUSTÖÐVAR
AF HEILDARVINNSLU LV

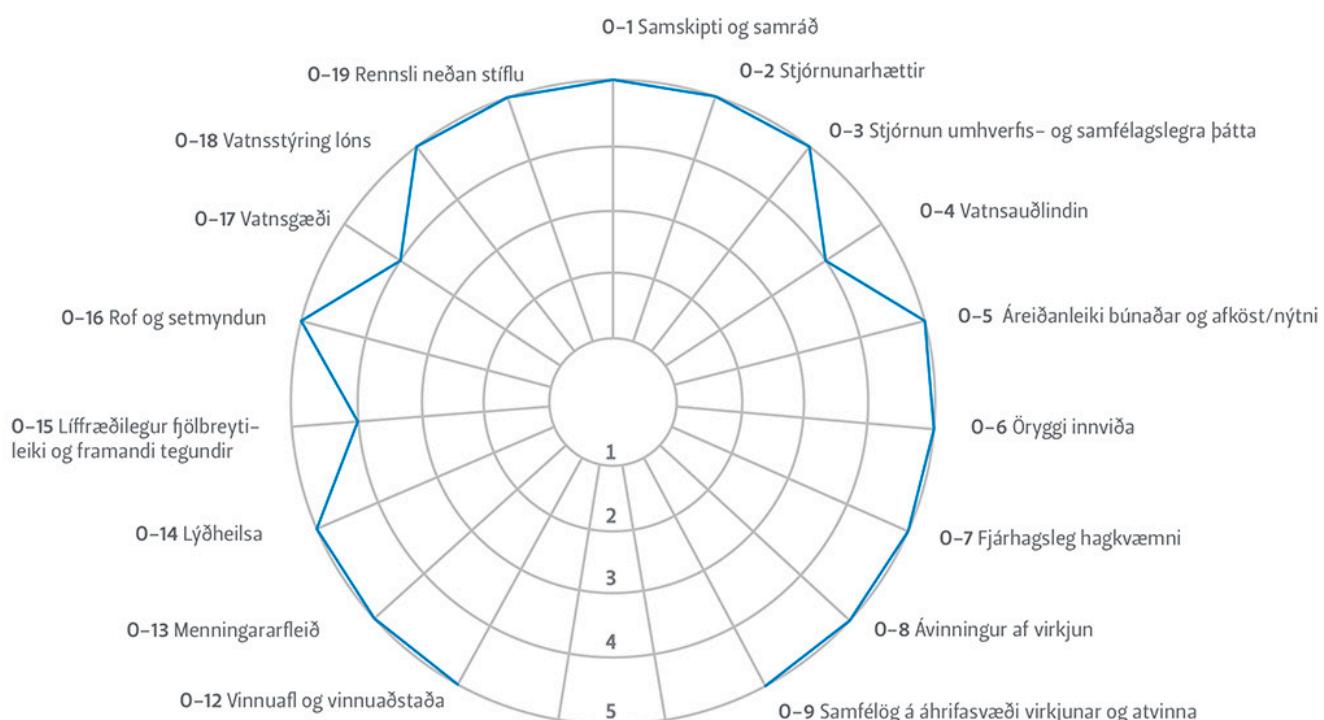
7%

Alþjóðlegur matslykill um sjálfbæra nýtingu vatnsafls

Matslykillinn var tekinn formlega í notkun í maí 2011. Vinna við gerð hans fór fram á árunum 2008 til 2010 í samstarfi frjálsra fjölbjóðlegra félagssamtaka á sviði samfélags- og umhverfismála, banka og stjórnvalda viðs vegar um heim ásamt IHA sem hafði frumkvæði að gerð lykilsins. Landsvirkjun hefur frá upphafi, í gegnum aðild að IHA, sýnt málaflokknum mikla athygli og stutt í verki vinnu við gerð matslykilsins. Fulltrúi íslenskra stjórnvalda í þeirri vinnu var orkumálastjóri. Lykillinn skilgreinir hversu vel starfsemi vatnsaflsvirkjana fellur að markmiðum um sjálfbæra þróun. Hann byggir á stöðlum í yfir 20 efnisflokkum sem ætlað er að greina sjálfbærni vatnsaflsvirkjana. Beita má lyklinum á mismunandi stigum, við frumhönnun, verkhönnun, byggingu og rekstur aflstöðva. Úttektin fer þannig fram að alþjóðlegir vottaðir úttektaraðilar yfirfara gögn er varða rekstur viðkomandi stöðvar og ræða við fulltrúa fjölbreyttra hagsmunaaðila til staðfestingar á fyrilliggjandi gögnum og upplýsingum um önnur sjónarmið er varða starfsemi stöðvarinnar.

Blöndustöð standur fyrir um 7% af orkuvinnslu Landsvirkjunar.

Niðurstöður úttektar

Niðurstöður úttektar á rekstri Blöndustöðvar

Úttektin fór fram í Blöndustöð og á aðalskrifstofu Landsvirkjunar í Reykjavík í septembermánuði. Úttektarteymið var skipað þremur alþjóðlegum sérfræðingum. Úttektin var umfangsmikil og fyrir utan starfsmenn Landsvirkjunar ræddu úttektaraðilar við yfir 30 einstaklinga, fulltrúa yámissa hagsmunaaðila, stofnana, sveitarfélaga, fyrirtækja eða félagasamtaka. Úttektin fól í sér nákvæma skoðun á 17 ólíkum flokkum sem varða rekstur stöðvarinnar og eiga að gefa mynd af því hversu vel starfsemin fellur að alþjóðlegum viðmiðum um sjálfbæra þróun. Sem dæmi um flokka má nefna; samskipti og samráð, stjórnun á umhverfislegum- og samfélagslegum þáttum, vatnsauðlindina, vinnuafl og vinnuaðstöðu og líffræðilegan fjölbreytileika. Niðurstaða úttektarinnar er að Blöndustöð uppfyllir kröfur um bestu mögulegu starfsvenjur í 14 efnisflokkum af þeim 17 sem teknir voru til skoðunar. Í þremur efnisflokkum uppfyllir Blöndustöð kröfur um góðar starfsvenjur og er í hverjum þeirra aðeins eitt frávik frá bestu mögulegum starfsvenjum.

Fylgiskjöl

Þessi fylgiskjöl má nálgast á vefnum.

[HSAP – Blanda Power Station](#)
8,25 MB PDF SKJAL

Nýjasta aflstöð Íslendinga

Búðarhálsstöð er staðsett á Þjórsár- og Tungnaárvæðinu. Stöðin nýtir um 40 metra fall í Tungnaá úr frávatni Hrauneyjafossvirkjunar að Sultartangalóni. Uppsett afl stöðvarinnar er 95 MW og árleg orkuvinnslugeta er áætluð 585 GWst. Stöðin var komin í fullan rekstur í mars 2014.

Tilhögun Búðarhálsvirkjunar

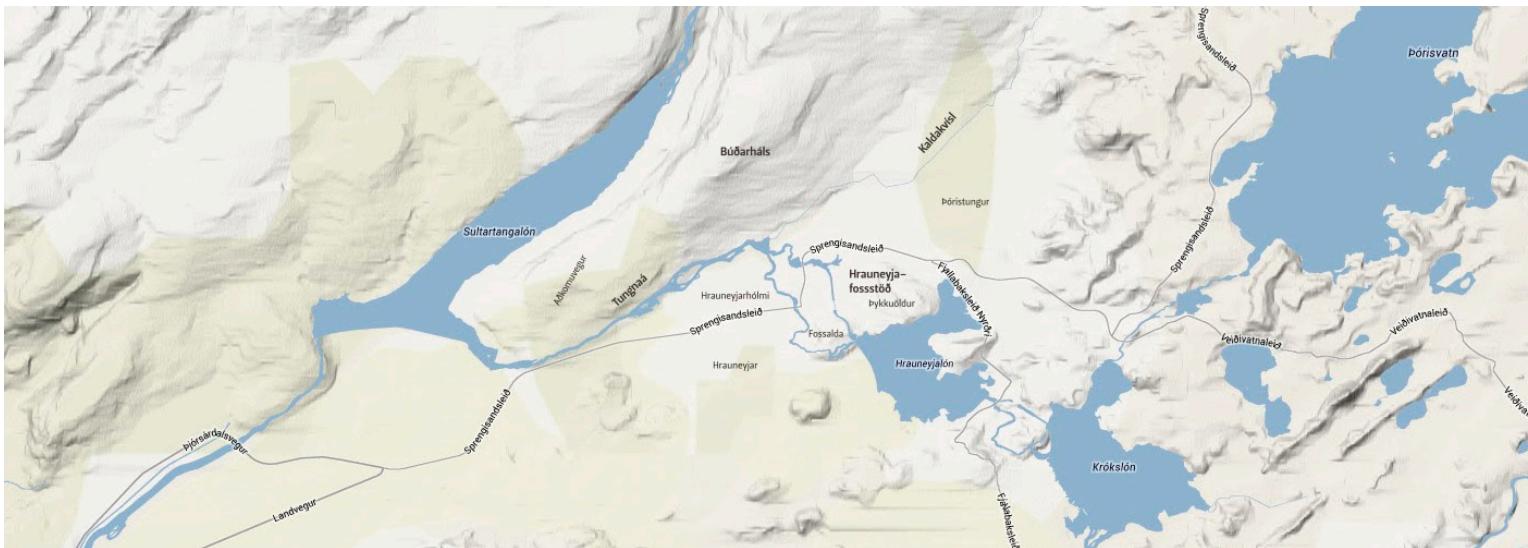
Við Búðarhálsvirkjun voru byggðar tvær jarðvegsstíflur austan við Búðarháls skammt ofan við ármót Köldukvíslar og Tungnaár. Önnur stíflan þverar farveg Köldukvíslar og hin frávatn Hrauneyjafossstöðvar. Stíflurnar eru báðar um 25 metra háar þar sem þær eru hæstar og samanlöggð lengd þeirra um 1.400 metrar. Með stíflunum myndast inntakslón Búðarhálsvirkjunar, Sporðöldulón. Stærð þess er um 7 km² að flatarmáli. Um 4 km löng aðrennslisgöng leiða vatnið frá Sporðöldulóni undir Búðarháls að jöfnunarþró og inntaki vestan við hálsinn. Tvær fallpípur úr stáli flytja vatnið frá inntaki að hverflum stöðvarinnar. Stöðvarhúsið er steypt og grafið inn í vesturhlíð Búðarháls. Vélasamstæðurnar eru tvær og er hvor þeirra tæplega 48 MW.

UPPSETT AFL
BÚÐARHÁLSSTÖÐVAR

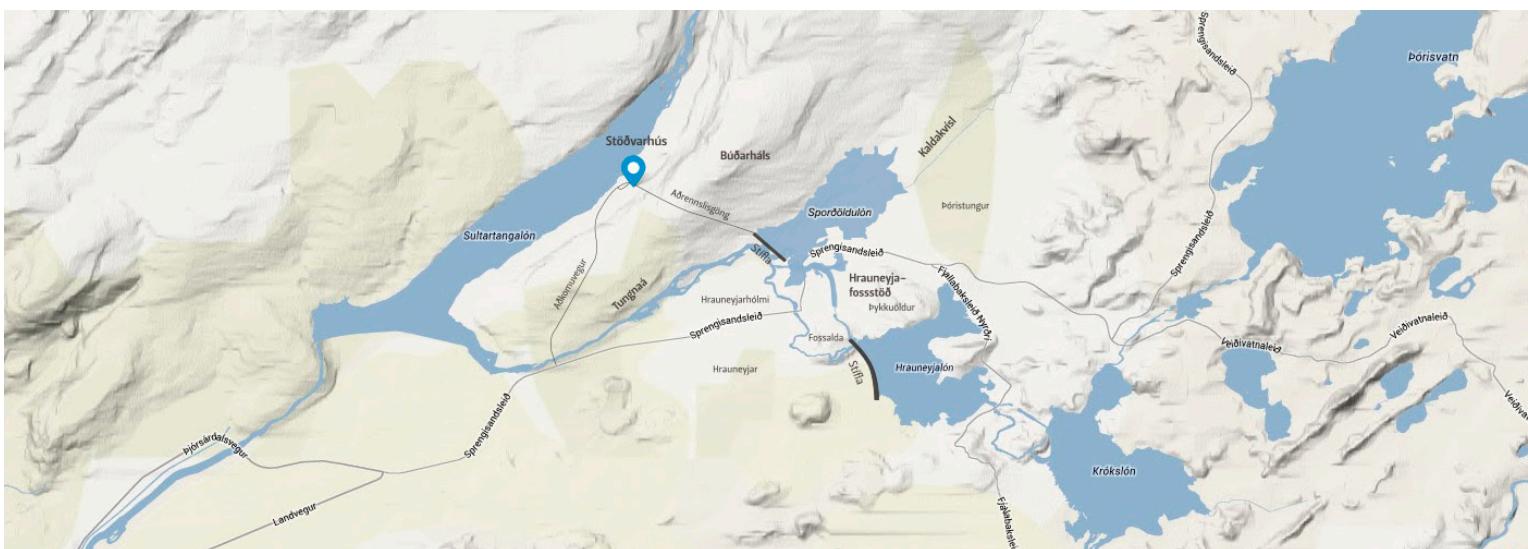
95^{MW}

Uppsett afl Búðarhálsstöðvar er 95 MW og árleg orkuvinnslugetaer áætluð 585 GWst.

Fyrir framkvæmdir

Eftir framkvæmdir

Yfirlit framkvæmda

Framkvæmdir við Búðarhálsvirkjun hófust upphaflega undir lok árs 2001. Fyrstu framkvæmdir fólust í því að byggja brú yfir Tungnaá og leggja vegi yfir Búðarháls að framkvæmdasvæðum stöðvarhúss og Sporðöldustiflu. Einnig var að hluta grafið fyrir sveifluþró. Sumrin 2008 og 2009 var unnið að frekari undirbúningi, rafstrengur lagður frá Hrauneyjafossvirkjun að fyrirhuguðum framkvæmdasvæðum og vinnubúðir settar upp.

Fyrstu útboðin voru auglýst árið 2010. Í framhaldi var samið við Ístak hf. um gerð jarðganga, stíflu, stöðvarhúss og annarra mannvirkja. Í desember 2010 var samið við þýska fyrirtækið Voith Hydro um véla- og rafbúnað fyrir stöðina. Útboðum á öðrum hlutum verkefnisins lauk á árinu 2012. Þá var verksamningur undirritaður í september 2011 við Íslenska aðalverktaka um smíði og uppsetningu á fallpípum. Í janúar 2012 var gerður verksamningur við franska fyrirtækið Alstom Hydro um smíði og uppsetningu á lokum og í apríl 2012 var samið við portúgalska fyrirtækið Efacec um framleiðslu á vélaspennum. Allir verksamningar voru undirritaðir í framhaldi af útboðum á evrópska efnahagssvæðinu.

Stærsti einstaki verkþátturinn í byggingu Búðarhálsvirkjunar var gerð aðrennslisganga undir Búðarháls. Aðrennslisgöngin liggja neðanjarðar, eru um 4 km að lengd og með um 140 m² þverskurðarflöt. Göngin voru grafin frá báðum endum en vegna hæðar þeirra þurfti að grafa þau í tveimur áföngum. Greftrinum lauk í september á þessu ári og voru göngin vatnsfyllt í nóvember. Jarðfræðilegar aðstæður í Búðarhálsi reyndust heldur erfiðari en gert var ráð fyrir og voru verklok í gangagerðinni rúmlega 60 dögum á eftir áætlun.

RÚMMETRAR
AF STEYPU

65.000

Það fóru 4.500 tonn af stáli og 65.000 rúmmetrar af steypu í mannvirkji Búðarhálsstöðvar

Lokið var við uppsteypu á stöðvarhúsi og inntaki á árinu 2012 og á árinu 2013 var unnið að innanhússfrágangi og uppsetningu margs konar húskefna. Í lok ársins 2013 var vinnu við stöðvarhús og inntak lokið og mannvirkin að fullu frágengin.

Framkvæmdir við Sporðoldustíflu hófst sumarið 2011 með gerð hjáveitu fyrir Köldukvísl og hreinsun og greftri úr stíflubotni. Sumarið 2012 hófst stíflufylling sem lauk nú í haust. Fylling í Sporðoldulón hófst í nóvember og var lokið á þremur vikum.

Véla- og rafbúnaður stöðvarinnar er frá þýska fyrirtækinu Voith. Framleiðsla á búnaði fór fram víða um heim, m.a. í Svíþjóð, Brasilíu, Kína, Króatíu, á Ítalíu og Spáni. Uppsetning á búnaði hófst í lok árs 2011 og á árinu 2012 var lokið við uppsetningu og innsteypingu á sográsum og sniglum. Mikill og góður gangur var í uppsetningu véla og tilheyrandi búnaðar á árinu og í byrjun október var uppsetningu lokið og prófanir hafnar. Vél 1 framleiddi rafmagn í fyrsta skipti inn á flutningskerfi Landsnets þann 16. desember en eiginleg framleiðsla að loknum prófunum á vélinni hófst 11. janúar 2014. Vél 2 hóf framleiðslu að loknum prófunum 8. febrúar 2014.

Í nærrí öllum stöðvum Landsvirkjunar eru notaðir Francis-hverflar. Í Búðarhálsstöð og Steingrímsstöð í Soginu eru hins vegar notaðir Kaplan-hverflar. Kaplan-hverflar eru notaðir við lága fallhæð með miklu vatnsstreymi. Vatnshjól Kaplan-hverfla líkjast skipsskrúfu og hægt er að breyta skurði blaðanna til þess að stýra afli og nýtni hverfilsins.

Francis hverfill
Hentar fyrir hærri fallhæðir >50-600^M

Kaplan hverfill
Hentar fyrir lægri fallhæðir <50^M

Lokur og lokubúnaður eru frá franska fyrirtækinu Alstom Hydro en framleiðsla fór að mestu fram hjá undirverktaka þeirra, fyrirtækinu Pemel frá Portúgal. Framleiðsla á lokum hófst um mitt ár 2012 og samhliða uppyggingu mannvirkja var unnið að uppsetningu á lokubrautum og tilheyrandi búnaði á verkstað. Sográsarlokurnar voru teknar í notkun í ágúst síðastliðnum þegar vatni var hleypt að stöðinni frá Sultartangalóni. Uppsetningu á lokum og lokubúnaði lauk með frágangi á hjólolokum í inntaki stöðvarinnar í nóvember 2013.

Þrýstivatnspípur stöðvarinnar eru íslensk hönnun og framleiðsla en yfirleitt hafa þrýstivatnspípur í stöðvum Landsvirkjunar verið framleiddar erlendis. Framleiðsla á pípueiningum hófst í Garðabæ í ársbyrjun 2012 hjá Teknís, undirverktaka íslenskra aðalverktaka, og voru fyrstu einingarnar fluttar á verkstað í maí sama ár. Uppsetningin gekk vel og lauk í byrjun árs 2013 en sandblæstri og málun var lokið í júlí.

Á árinu 2013 störfuðu að jafnaði tæplega 300 manns á verkstað við byggingu Búðarhálsvirkjunar, langflestir eða rúmlega 200 á vegum byggingaverktaka. Í lok árs var búið að vinna um 900 ársverk við Búðarhálsverkefnið. Hér eru ekki meðtaldir aðilar sem unnu að framleiðslu á véla- og rafbúnaði fyrir stöðina víða um heim.

Þrýstivatnspípur stöðvarinnar eru íslensk hönnun og framleiðsla.

Öryggismál voru forgangsverkefni við byggingu Búðarhálsvirkjunar og allar mögulegar ráðstafanir gerðar til að koma í veg fyrir slys. Árangurinn hefur verið góður og hvatning til allra sem að verkefninu komu að halda þeirri miklu og góðu öryggisvitund áfram.

Að undanskildum frágangi vinnusvæða og síðustu prófunum véla lauk byggingu Búðarhálsvirkjunar á árinu 2013. Stöðin var komin í fullan rekstur í mars 2014. Gert er ráð fyrir að vinnubúðir og verkbú verktaka verði flutt af svæðinu á næstu misserum. Næsta sumar verður unnið að frágangi og landmótun umhverfis helstu mannvirkir stöðvarinnar.

Hönnun og eftirlit

Verkfraðihönnun Búðarhálsvirkjunar var öll unnin af íslenskum verkfræðistofum. Verkfraðistofan Efla hf. hannaði öll byggingarmannvirki ásamt því að hafa yfirumsjón með annari hönnun. Verkfraðistofan Mannvit hannaði lokur og fallpípur og verkfræðistofan Verkís vélbúnað og húskefni. Arkitektar Búðarhálsvirkjunar eru Ormar Þór Guðmundsson, Garðar Guðnason og Sigurður Gústafsson og starfa þeir allir hjá arkitektastofunni OG.

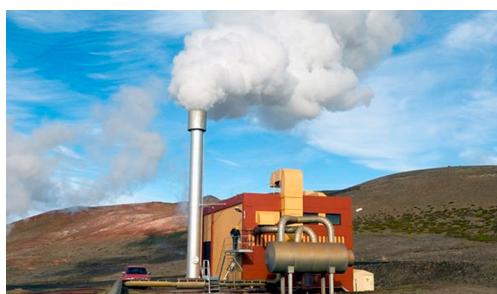
Eftirlit á staðnum var í höndum starfsmanna Landsvirkjunar ásamt starfsmönnum frá verkfræðistofunni Hnit hf.

Orkuvinnsla úr endurnýjanlegum orkugjöfum

Landsvirkjun starfrækti árið 2013 þrettán vatnsaflsstöðvar, tvær jarðvarmastöðvar og tvær vindmyllur viðs vegar um landið á fimm starfssvæðum. Sextánda aflstöðin, Búðarhálsstöð, var tekin í fullan rekstur í mars 2014. Við rekstur aflstöðva er lögð áhersla á heildræna sýn þar sem ráðdeild, áreiðanleiki og samþýli starfseminnar við umhverfi og samfélag eru höfð að leiðarljósi.

Íslendingar vinna 99% allrar raforku með endurnýjanlegum orkugjöfum. Landsvirkjun vinnur þrjá fjórðu hluta þessarar orku, að langmestu úr vatnsafli en einnig jarðarma og vindi. Heildarorkuvinnsla fyrirtækisins árið 2013 var 12.843 GWst.

Bjarnarflag
1969 / Jarðgufustöð

UPPSETT AFL

3 MW

ORKUVINNSLA

18 GWst/ár

Blöndustöð
1991 / Vatnsaflsstöð

UPPSETT AFL

150 MW

ORKUVINNSLA

990 GWst/ár

Búrfellsstöð
1972 / Vatnsaflsstöð

UPPSETT AFL

270 MW

ORKUVINNSLA

2.300 GWst/ár

Fljótsdalsstöð
2007 / Vatnsaflsstöð

UPPSETT AFL

690 MW

ORKUVINNSLA

5.000 GWst/ár

Hrauneyjarfossstöð
1981 / Vatnsaflsstöð

UPPSETT AFL

210 MW

ORKUVINNSLA

1.300 GWst/ár

Írafossstöð
1953 / Vatnsaflsstöð

UPPSETT AFL

48 MW

ORKUVINNSLA

236 GWst/ár

Kröflustöð
1977 / Jarðgufustöð

UPPSETT AFL	ORKUVINNSLA
60 MW	500 GWst/ár

Laxárstöð I
1939 / Vatnsaflsstöð

UPPSETT AFL	ORKUVINNSLA
5 MW	3 GWst/ár

Laxárstöð II
1953 / Vatnsaflsstöð

UPPSETT AFL	ORKUVINNSLA
9 MW	78 GWst/ár

Laxárstöð III
1973 / Vatnsaflsstöð

UPPSETT AFL	ORKUVINNSLA
13,5 MW	92 GWst/ár

Ljósafossstöð
1937 / Vatnsaflsstöð

UPPSETT AFL	ORKUVINNSLA
16 MW	105 GWst/ár

Sigöldustöð
1978 / Vatnsaflsstöð

UPPSETT AFL	ORKUVINNSLA
150 MW	920 GWst/ár

Steingrímsstöð
1959 / Vatnsaflsstöð

UPPSETT AFL	ORKUVINNSLA
27 MW	122 GWst/ár

Sultartangastöð
1999 / Vatnsaflsstöð

UPPSETT AFL	ORKUVINNSLA
120 MW	1.020 GWst/ár

Vatnsfellsstöð
2001 / Vatnsaflsstöð

UPPSETT AFL	ORKUVINNSLA
90 MW	490 GWst/ár

Orkuvinnsla og viðskiptatækifæri

Alþjóðavæðing færði orkufrekan iðnað til Íslands og öflug alþjóðleg framleiðslufyrirtæki sem hafa byggt hér upp starfsemi skapa í dag Landsvirkjun traustan tekjugrunn. Gjörbreytt umhverfi á erlendum orkumörkuðum hefur myndað ný sóknarfæri fyrir íslenska orku og hagkvæm orkuvinnsla og áreiðanlegir langtímaorkusamningar veita Landsvirkjun samkeppnisforskot í breytu umhverfi. Ný viðskiptatækifæri gera fyrirtækinu kleift að breikka hóp viðskiptavina sinna með það að markmiði að auka verðmætasköpun og draga úr rekstrarahættu Landsvirkjunar í framtíðinni.

Landsvirkjun í alþjóðlegri samkeppni

Meginskilaboð Landsvirkjunar til áhugasamra viðskiptavina eru að Landsvirkjun býður orkusamninga á markaðsforsendum þar sem lögð er áhersla á eftifarandi þætti:

Samkeppnishæfasta raforkuverð í Evrópu

100% endurnýjanleg orka

Áreiðanlegir orkusamningar til langstíma

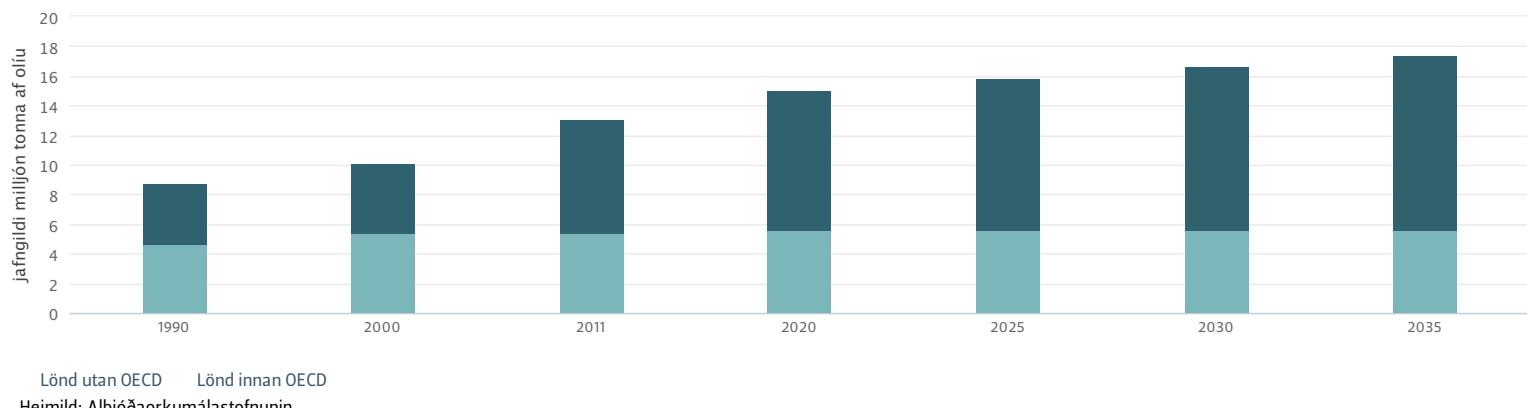
Í dag býður Landsvirkjun raforkusamninga á \$43/MWst í langtímasamningum. Þessi kjör eru með þeim allra samkeppnishæfustu sem þekkast í heiminum.

Landsvirkjun heldur uppi öflugu kynningarstarfi erlendis og hafði á árinu frumkvæði að því að fá nýja aðila í orkufrekri starfsemi til að skoða Ísland sem starfsstöð og Landsvirkjun sem orkubirgja. Sérstök áhersla var lögð á að halda áfram kynningarstarfi gagnvart kísilmálm- og gagnaversiðnaði og einnig jók Landsvirkjun markaðsstarf gagnvart koltrefjaiðnaði.

Landsvirkjun býður hagstæðasta raforkuverðið innan Evrópu í langtímasamningum, \$43/MWst. Til samanburðar var meðalmarkaðsverð á raforku á tímabilinu 2010–2013 \$66/MWst í Hollandi, \$57/MWst í Skandinavíu og \$59/MWst í Þýskalandi.

Orkueftirspurn hefur vaxið örт á undanförnum árum og stutt við sögulega hátt orkuverð á heimsvísu. Spár benda til að á komandi áratugum muni eftirspurnin aukast enn frekar í heiminum og nú þegar eru mörg ríki Evrópu reiðubúin að greiða hátt verð til að tryggja sér orkuöryggi.

Eftirspurn eftir orku á heimsvísu

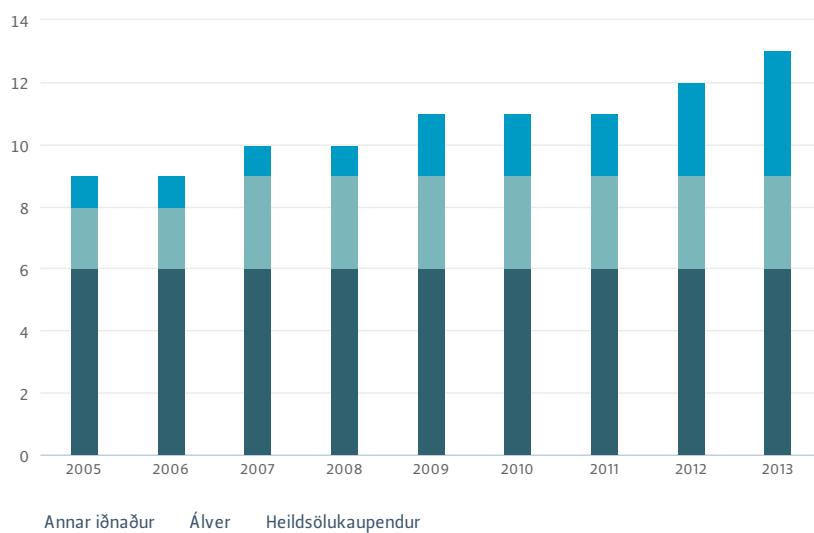
Nýir viðskiptavinir

Á undanförnum árum hefur viðskiptavinum Landsvirkjunar farið fjölgandi. Nýjar iðngreinar hafa valið að hefja starfsemi á Íslandi vegna hagstæðra langtímaraforkusölusamninga og afhendingaröryggis sem hér býðst.

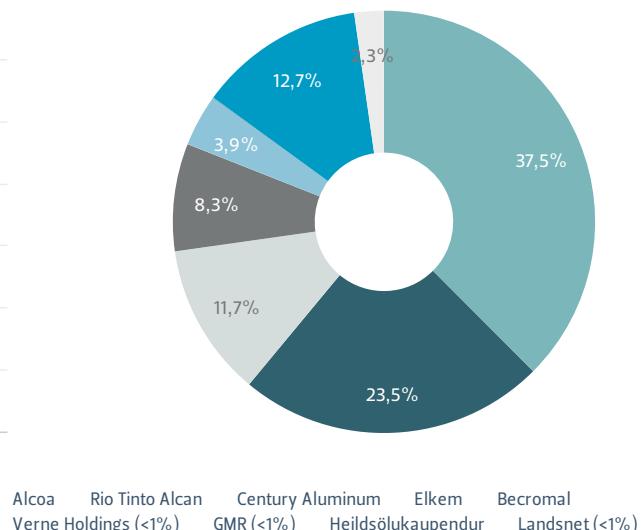
Á árinu hófst raforkuafhending til GMR Endurvinnslunnar ehf. sem mun nota raforkuna til að endurvinnna úrgang frá álfyrtækjum. Landsvirkjun mun einnig selja raforku til þýska fyrirtækisins PCC sem áformar að reisa kísilmálverksmiðju á Bakka við Húsavík. Landsvirkjun undirritaði aukinheldur viljayfirlýsingar um helstu atriði raforkusölusamninga við fjögur önnur fyrirtæki á árinu 2013 og átti í viðræðum við fjölda annarra fyrirtækja. Stefnt er að því að klára samninga á árinu 2014 eftir því sem tækifæri og aðstæður leyfa.

Árið 2013 voru seldar 13.186 GWst sem er mesta raforkusala í sögu Landsvirkjunar.

Fjöldi viðskiptavina

Skipting raforkusölu í MWst 2013

Orkuvinnsla 2013

Landsvirkjun starfrækir þrettán vatnsafsstöðvar, tvær jarðvarmastöðvar og tvær vindmyllur á fimm starfssvæðum víðsvegar um landið. Við rekstur aflstöðva er lögð áhersla á heildræna sýn þar sem ráðdeild, áreiðanleiki og sambýli starfseminnar við umhverfi og samfélag eru höfð að leiðarljósi.

Heildarorkuvinnsla árið 2013 var 12.843 GWst. Rúmlega 85% orkunnar fer til stórnóteda í orkufrekum iðnaði en tæpum 15% er dreift til heimila og smærri fyrirtækja.

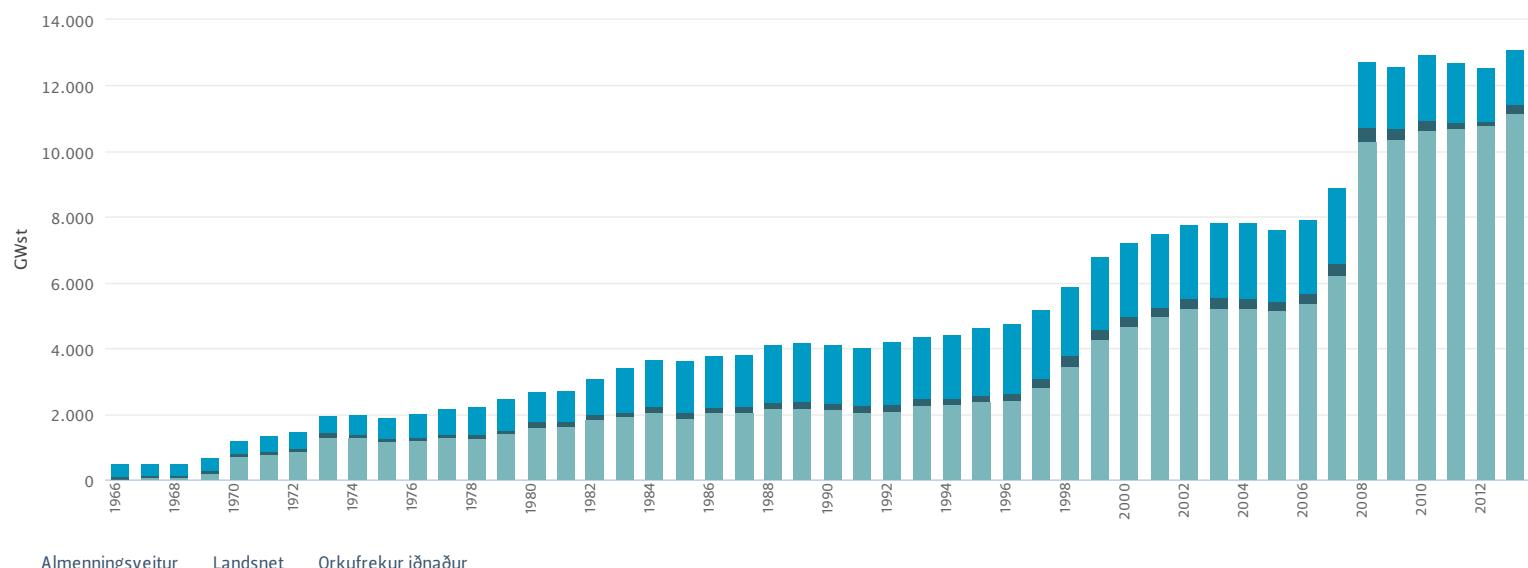
Raforkuvinnsla Landsvirkjunar inn á flutningskerfi Landsnets nam 12.712 GWst árið 2013 sem er 4,3% meiri vinnsla en árið 2012. Hlutur vatnsafsls er um 96% í vinnslu Landsvirkjunar og hlutur jarðvarma er 4%.

HEILDAR-
ORKUVINNSLA
2013

12.843 GWst

Vatnsafl: 12.337 GWst, Jarðvarmi: 500, 5 GWst,
Vindafl: 5,5 GWst

Raforkusala Landsvirkjunar 1966–2013

Hvað eigung við mikið af vatni?

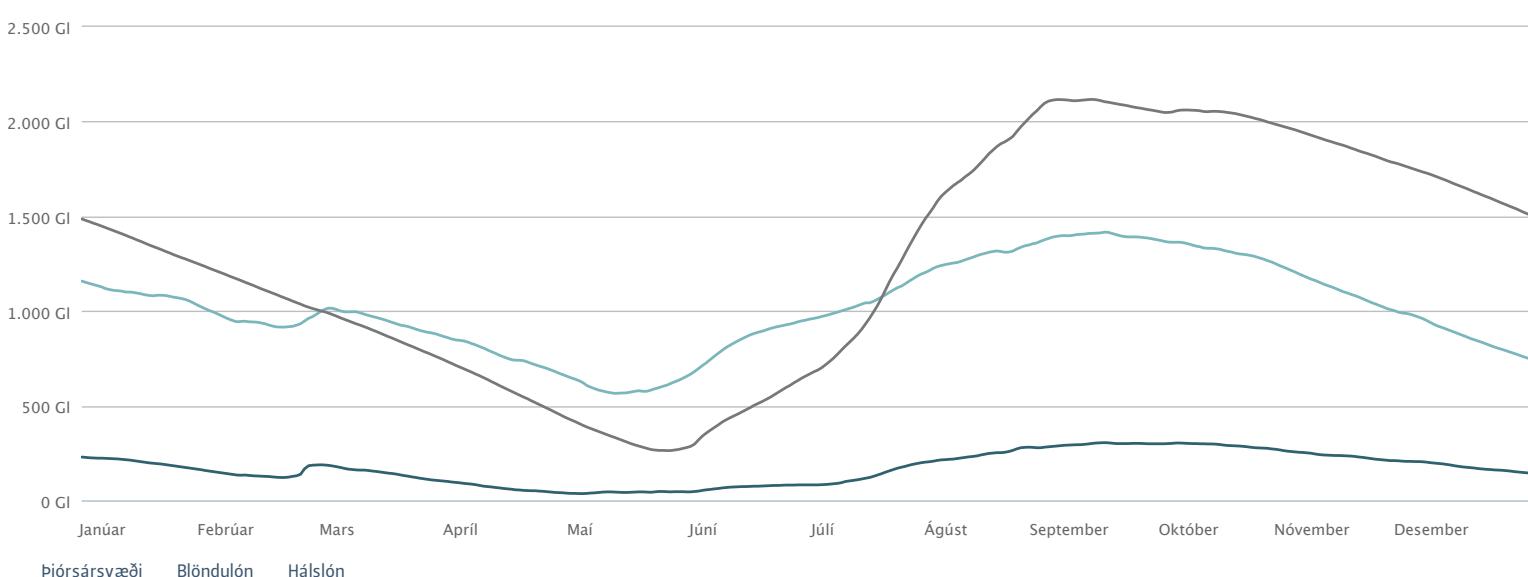
Landsvirkjun vinnur raforku úr endurnýjanlegum orkugjöfum, vatni, jarðvarma og vindi. Hringrás vatnsins er nýtt til að vinna rafmagn og eðli málsins samkvæmt er framleiðslan háð veðurfari hverju sinni.

Vatnsaflskerfið er þannig uppyggt að á sumrin er bráðnun jöklar safnað í miðlunarlón og vatnið nýtt yfir vetrartímann. Þar sem veðurskilyrði á Íslandi eru breytileg en fremur líttill breytileiki á raforkunotkun innan ársins lendir drjúgur hluti vatns því á yfirlalli á hefðbundnu ári.

Árið 2013 var rennsli til miðlana og lóna Landsvirkjunar nokkuð frábrugðið rennsli fyrri ára. Sumarið var kalt og þurr og leysing frá jöklum var því undir meðallagi. Í lok sumars vantaði nokkuð upp á að lón fylltust á Þjórsár- og Tungnaárvæðinu og Blöndusvæðinu. Á Austurlandi fylltist Háslón í lok ágúst og var fullt í þrjár vikur.

Miðlunararlón er góð geymsla fyrir raforku. Miðlanir Landsvirkjunar geta geymt 5150 GWst. Hæst náði staðan 4500 GWst árið 2013.

Miðlunarstaða eftir svæðum 2013

Bestu alþjóðlegu starfsvenjur

Á árinu 2013 var gerð úttekt á starfsemi Blöndustöðvar samkvæmt alþjóðlegum matslykli um sjálfbærni vatnsaflsvirkjana (Hydropower Sustainability Assessment Protocol).

Niðurstaða úttektarinnar er að Blöndustöð uppfyllir kröfur um bestu alþjóðlegu starfsvenjur í 14 efnisflokkum af þeim 17 sem teknir voru til skoðunar. Úttektin fóll í sér nákvæma skoðun á 17 ólíkum flokkum sem varða rekstur stöðvarinnar og eiga að gefa mynd af því hversu vel starfsemin fellur að alþjóðlegum viðmiðum um sjálfbæra þróun.

Landsvirkjun mun nýta reynsluna af úttektinni á Blöndustöð til að gera enn betur á öðrum sviðum í rekstrinum og stuðla að sjálfbærri nýtingu auðlindanna.

Blöndustöð er 150 MW vatnsaflsstöð á Norðvesturlandi sem vinnur að jafnaði um 910 GWst á ári inn á flutningskerfi Landsnets. Blöndustöð uppfyllir kröfur um bestu mögulegu starfsvenjur í 14 efnisflokkum af 17.

Áframhaldandi markaðssókn

Breytt umhverfi á alþjóðlegum raforkumörkuðum hefur skapað aukin viðskiptatækifæri fyrir Landsvirkjun. Orkueftirspurn alþjóðlegra fyrirtækja er í dag vaxandi og fjölbreytt og Landsvirkjun svarar þeiri þróun með samkeppnishæfum raforkusölusamningum. Markaðs- og viðskiptaþróunarsvið leiðir sókn Landsvirkjunar inn á nýja markaði og er hlutverk sviðsins að hámarka tekjur Landsvirkjunar til langst小康社会. Ný viðskiptatækifæri gera fyrirtækinu kleift að breikka hóp viðskiptavina sinna með það að markmiði að auka verðmætasköpun og minnka rekstrarhættu Landsvirkjunar í framtíðinni.

Skýr skilaboð í alþjóðlegu markaðsstarfi

Landsvirkjun kappkostar að bjóða núverandi og framtíðarviðskiptavinum sínum samkeppnishæfustu kjör í Evrópu í gegnum langtímaraforkusölusamninga. Samsetning og stýranleiki endurnýjanlegra orkugjafa Íslendinga veita fyrirtækinu mikilvægt forskot á samkeppnisaðila sína sem almennt eru háðari sílbreytilegum aðstæðum á eldsneytismörkuðum. Langtímaraforkusölusamningar gera viðskiptavinum kleift að lágmarka áhættu auk þess sem raforkuframleiðsla úr 100 % endurnýjanlegum orkugjöfum hefur sifellt meira vægi hjá alþjóðlegum fyrirtækjum.

Meginskilaboð Landsvirkjunar til áhugasamra viðskiptavina eru að Landsvirkjun býður orkusamninga á markaðsforsendum þar sem lögð er áhersla á eftirfarandi þætti:

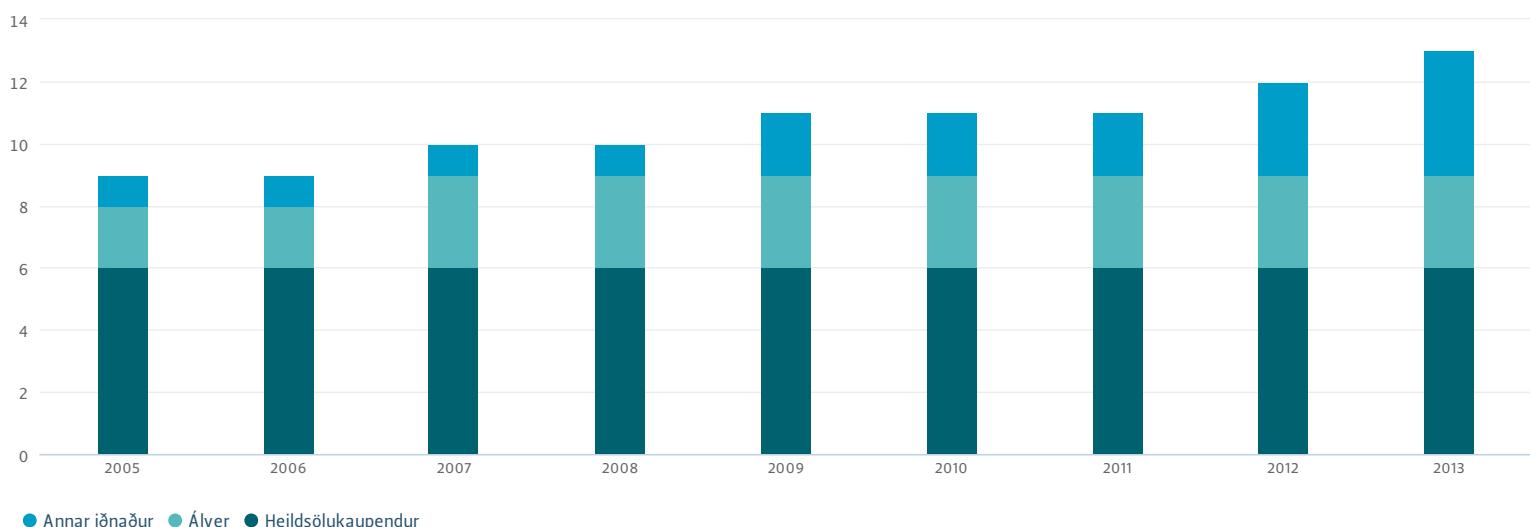
- Samkeppnishæfasta raforkuverð í Evrópu
- 100% endurnýjanleg orka
- Áreiðanlegir orkusamningar til langst小康社会

Nýir viðskiptavinir

Á árinu hófst raforkuafhending til GMR Endurvinnslunnar ehf. á Grundartanga. GMR Endurvinnslan notar raforkuna til að endurvinna úrgang frá álfyrtækjum og nú í upphafi rekstrar notar fyrirtækið 8 MW afl á virkum dögum. Stefnt er að því að ná um 10 MW og jafnari notkun innan þriggja ára. Raforkusölusamningurinn var undirritaður í júní 2012.

Þýska fyrirtækið PCC áformar að reisa kísilmálverksmiðju á Bakka við Húsavík með 32 þúsund tonna framleiðslugetu. Verksmiðjan mun þurfa 58 MW af afli og yfir 400 GWst af raforku á ári. Landsvirkjun mun selja raforku til verkefnisins og hefur unnið náið með PCC á undanförnu ári. Vonir standa til að framkvæmdir geti hafist á árinu 2014 og verksmiðjan hafið rekstur á árinu 2017.

Fjöldi viðskiptavina

Landsvirkjun undirritaði aukinheldur viljayfirlýsingar um helstu atriði raforkusölusamninga við fjögur önnur fyrirtæki á árinu 2013. Stefnt er að því að klára þá samninga á árinu 2014 eftir því sem tækifæri og aðstæður leyfa. Landsvirkjun átti einnig í viðræðum við fjölda annarra fyrirtækja á árinu sem verður fylgt eftir á komandi misserum.

Alþjóðlegt efnahagsástand hefur tafið ákvarðanatöku fyrirtækja um allan heim og hægt á framgangi margra verkefna. Fjölmörg fyrirtæki undirbúa þó áfram að hefja framkvæmdir þegar efnahagskreppunni lýkur. Erfitt er að segja fyrir um þróun á árinu 2014 en ljóst þykir að eftirspurn eftir raforku Landsvirkjunar verður meiri en framboð þegar efnahagsástandið á alþjóðamörkuðum batnar.

Á árinu var haldið áfram að kynna Ísland sem ákjósanlega staðsetningu fyrir fjölbreyttan orkufrekan iðnað. Á undanförunum árum hefur viðskiptavinum Landsvirkjunar fjölgæð og nýr viðskiptavinir í nýjum iðngreinum hafa valið að hefja starfsemi á Íslandi vegna hagstæðra langtímaraforkusölusamninga og afhendingaröryggis sem hér býðst.

World Economic Forum hefur metið afhendingaröryggi rafmagns á Íslandi með því áreiðanlegasta í heiminum. Af þeim 148 þjóðum sem eru metnar er Ísland í 3. til 8. sæti.

Heimild: The Global Competitiveness Report 2013–2014.

Meðal þess markaðsstarfs sem unnið var á árinu voru auglýsingar í vef- og prentmiðlum, þátttaka á ráðstefnum, fundarherferðir og ný heimasíða. Hluti af markaðsstarfi ársins fólst í gerð og dreifingu kynningarmyndbanda sem hafa verið sýnd á kynningum viða um heim.

Alþjóðleg gagnaver er dæmi um nýja iðngrein hér á landi og Landsvirkjun telur að Ísland henti sérstaklega vel sem staðsetning fyrir slíka starfsemi. Má þar nefna til hagstæða raforkusölusamninga, stöðugt kalt loftslag og landfræðilega staðsetningu milli Evrópu og Norður-Ameríku. Þegar eru tvö gagnaver í alþjóðlegri starfsemi starfandi á Íslandi og á þessu ári var haldið áfram með sérstakt markaðsátak sem miðar að því að fjölgum slíkum viðskiptavinum.

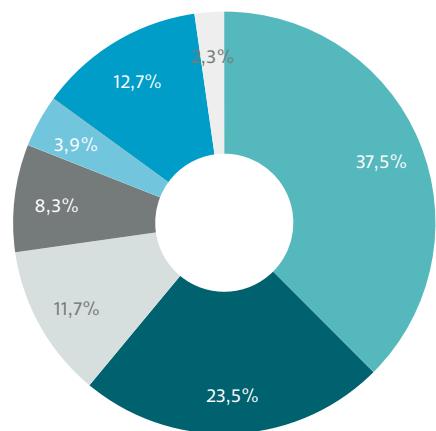
Þjónusta við núverandi viðskiptavini

Raforkusölusamningar Landsvirkjunar við núverandi viðskiptavini tryggja fyrirtækinu traustan tekjugrunn. Langstærstu viðskiptavinir Landsvirkjunar eru álverin sem kaupa nálægt 75% af vinnslu fyrirtækisins.

Á árinu var sett af stað vinna við nýja skilmála á heildsölu til raforkusmásala sem ætlunin er að innleiða á næstu þremur árum. Nýir samningar voru gerðir við heildsöluviðskiptavini í lok árs 2013.

Rio Tinto Alcan á Íslandi tilkynnti á árinu um breytt umfang straumhækkunarverkefnis áversins í Straumsvík. Tilkynnt var að árleg aukning á framleiðslugetu áversins myndi aukast í 205 þúsund tonn, en ekki 230 þúsund tonn eins og upphaflega var gert ráð fyrir. Í ljósi þessa má reikna með að raforkuþörf áversins verði minni en áformað var. Fyrirtækin hafa átt í góðu samstarfi um áratugaskeið og mun Landsvirkjun halda áfram viðræðum við Rio Tinto Alcan um breytt áform.

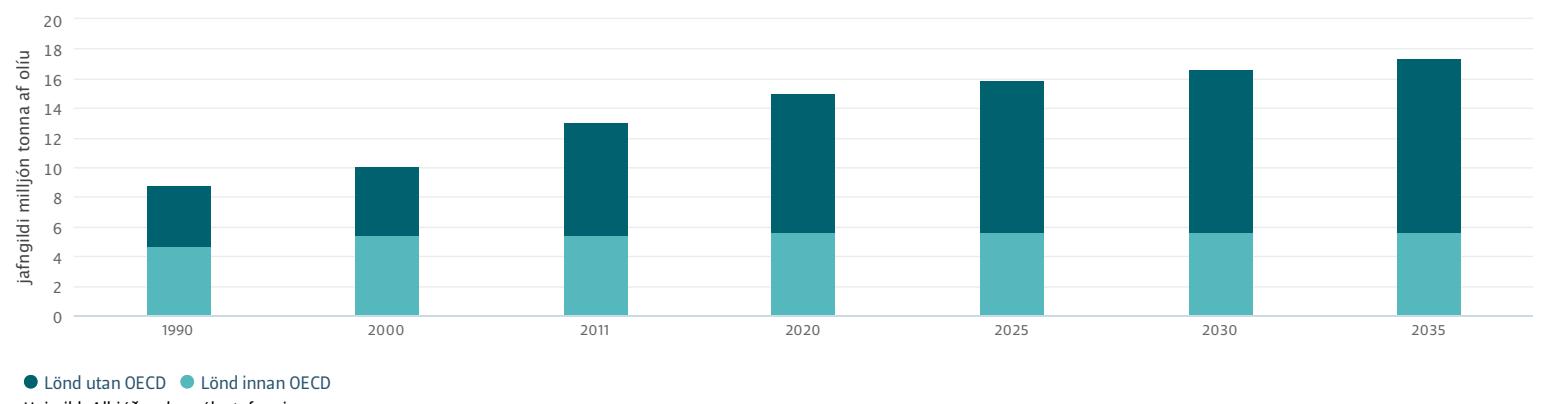
Skipting raforkusölu 2013 (MWst)

Ný sóknarfæri fyrir Landsvirkjun

Breytt landslag á orkumörkuðum hefur skapað ný sóknarfæri fyrir Landsvirkjun. Orkueftirspurn hefur vaxið ört á undanförnum árum og stutt við sögulega hátt orkuverð á heimsvísu. Á komandi áratugum má gera ráð fyrir að eftirspurn aukist enn frekar og þá sérstaklega fyrir tilstuðlan þróunarríkja sem sækja hratt í átt aukinna lífsgæða.

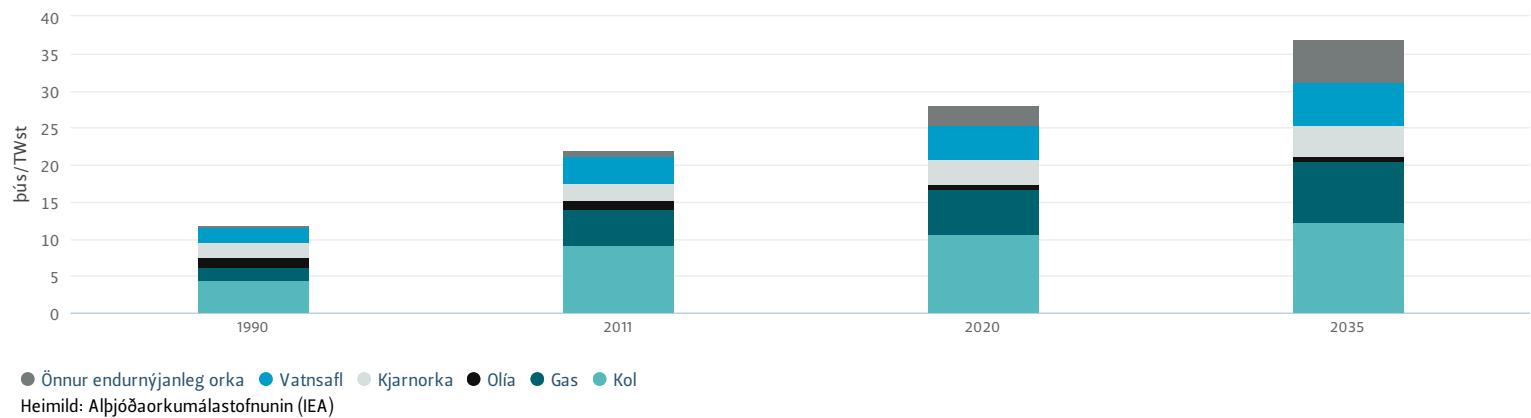
Eftirspurn eftir orku á heimsvísu

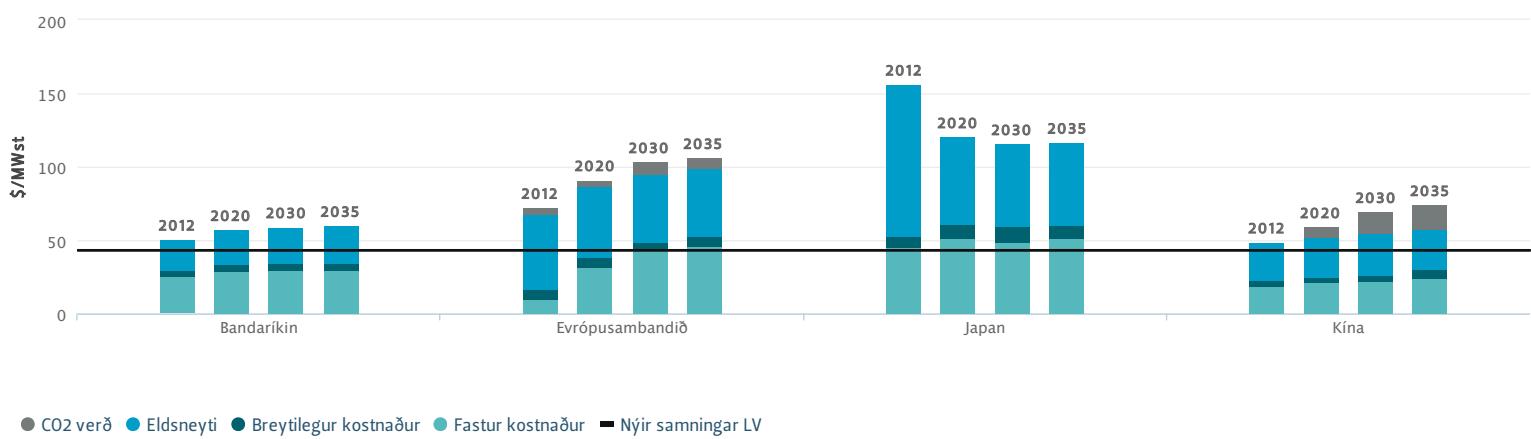
Yfir helmingur allrar raforku í heiminum verður til við bruna á kolum og gasi og búist er við að það hlutfall muni haldast hátt á komandi áratugum. Almennt stýrir verðlag á kolum og gasi verðlagi á raforkumörkuðum. Aukin eftirspurn mun að líkendum þrýsta enn á verðhækkanir kola og gass sem í framhaldinu ýtir óhjákvæmilega undir enn frekari verðhækkanir á raforku á heimsvísu. Þá er líklegt að aukinn stuðningur við að ná tökum á losun gróðurhúsalofttegunda muni einnig leiða til frekari raforkuverðshækkana.

Kola- og gasverð er ekki einsleitt á heimsvísu sem birtist í samkeppnishæfni markaða, meðal annars þegar kemur að raforkuverði. Nærtækt er að líta á nýtilkomnar tækniframfarir í bandarískri gasvinnslu sem hafa leitt af sér sögulega lágt gas- og raforkuverð þarlendis en hafa takmarkað smitað út frá sér. Alþjóðaorkumálastofnunin telur ólíklegt að útbreiðsla nýrrar tækní muni hafa afgerandi áhrif á öðrum mörkuðum en í Bandaríkjum sem er spáð viðvarandi samkeppnisforskoti hvað varðar sölu á gasi og raforku á komandi áratugum.

Uppruni raforku á heimsvísu

Meðalheilda söluluverð raforku

Hækkandi raforkuverð á heimsvísu og viðvarandi ósamræmi í verðlagi á milli markaðssvæða eykur eftirspurn eftir raforku á Íslandi. Landsvirkjun vinnur allt sitt rafmagn úr endurnýjanlegum orkugjöfum. Kostnaður fyrirtækisins við endurnýjanlega raforkuvinnslu er fyrirsjáanlegur og að mestu óháður þeim miklu verðsveiflum sem ávallt fylgja kolum og gasi. Þess utan er orkuvinnsla fyrirtækisins eðlisins vegna í vari fyrir mögulega auknum kostnaði tengdum losun gróðurhúsalofttegunda. Ofantalið gerir Landsvirkjun kleift að bjóða viðskiptavinum sínum langtímasamninga og stöðugt verð. Í dag býður Landsvirkjun raforkusamninga á \$43/MWst (verðtryggt) í tólf ára samningum, með möguleika á afslætti og lengri samningum í tilfelli nýfjárfestinga. Þessi kjör eru með þeim allra samkeppnishæfustu sem þekkist í heiminum.

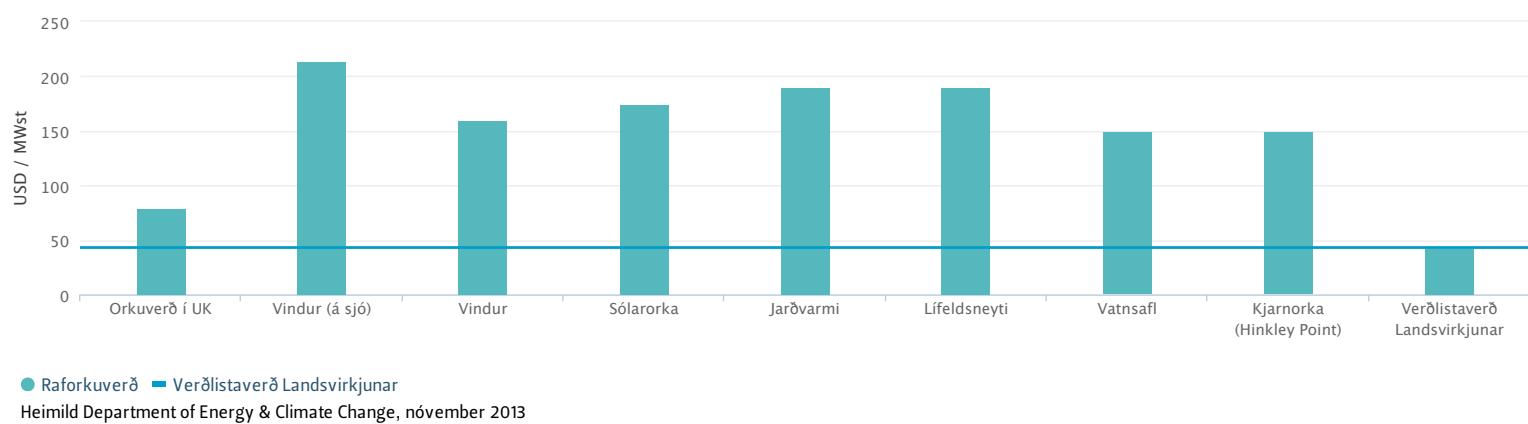
Landsvirkjun býður hagstæðasta raforkuverðið innan Evrópu í langtímasamningum, \$43/MWst. Til samanburðar var meðalmarkaðsverð á raforku á tímabilinu 2010–2013 \$66/MWst í Hollandi, \$57/MWst í Skandinavíu og \$59/MWst í Þýskalandi.

Heimild: www.montel.no

Hluti af evrópskum raforkumarkaði

Greiningar benda til þess að raforkuverð á Bretlandseyjum og meginlandi Evrópu muni hækka á næstu árum. Mörg ríki Evrópu hafa miklar áhyggjur af orkuöryggi og eru tilbúin að gera langtímasamninga á háu verði til þess að tryggja sér raforku á komandi árum. Nú þegar tryggja bresk yfirvöld hátt verð fyrir endurnýjanlega raforkuframleiðslu næstu 15 til 35 árin. Í mörgum nágrannaríkjum Íslands er raforkuverð mun hærra en íslensk orkufyrirtæki hafa samið um við innlenda kaupendur sína.

Orkumálaráðuneyti Bretlands tryggir raforkuverð í 15–35 ár til raforkuframleiðenda

● Raforkuverð ■ Verðlistaverð Landsvirkjunar

Heimild Department of Energy & Climate Change, nóvember 2013

Landsvirkjun hefur lengi haft til skoðunar hagkvæmni þess að selja raforku um sæstreng til Evrópu og nýlegar athuganir gefa til kynna að verkefnið sé tæknilega mögulegt og að líkendum fjárhagslega hagkvæmt. Raforkusala um sæstreng gæti orðið áhugaverð viðbót við önnur viðskipti Landsvirkjunar og gæti unnið vel með aukinni raforkusölu og frekari viðskiptaþróun innanlands. Á árinu var unnið ötullega að því að auka skilning Landsvirkjunar á þýðingu þess fyrir fyrirtækið og íslenska orkuvinnslu almennt ef aðgengi að erlendum orkumörkuðum yrði tryggt. Frekari athuganir verða gerðar á næstu misserum.

Ítarlegri umfjöllun um sæstrengsverkefnið er að finna í kafla um [þróunarverkefni Landsvirkjunar](#)→

Upprunaábyrgðir og græn skírteini

Á árinu var áfram lögð áhersla á að tryggja aðgengi að mörkuðum fyrir íslenskar upprunaábyrgðir. Í byrjun árs hófust viðskipti við Holland og á haustmánuðum voru upprunaábyrgðir frá Íslandi samþykktar í Þýskalandi. Jafnframt var unnið að því að styrkja viðskiptatengslanet Landsvirkjunar. Í framhaldi fékk fyrirtækið fulltrúa samþykktan í RECS International og World Resource Institute í Washington sem eru sjálfstæð og leiðandi samtök á sviði sjálfbærar nýtingar náttúruauðlinda á heimsvisu. Markaðsverð á upprunaábyrgðum hefur fallið nokkuð jafnt yfir árið þrátt fyrir aukna eftirspurn en á sama tíma hefur framboð aukist þar sem fleiri lönd taka nú þátt á mörkuðum með ábyrgðirnar. Á árinu 2014 verður markaðs- og sölustarfi haldið áfram til að tryggja betur stöðu Landsvirkjunar á alþjóðlegum mörkuðum með upprunaábyrgðir.

Markaður með græn skírteini er nýr og eru væntingar bundnar við hann í Evrópu. Markaðurinn er enn í mótonun en frumgreining gefur til kynna að sala grænna skírteina gæti mögulega aukið tekjur Landsvirkjunar á komandi árum.

Orkuvinnsla – Rekstur og viðhald

Íslendingar vinna 99% allrar raforku með endurnýjanlegum orkugjöfum. Landsvirkjun vinnur þrjá fjórðu hluta þessarar orku, að langmestu úr vatnsaflin en einnig jarðvarma og vindin. Landsvirkjun starfrækir þrettán vatnsaflsstöðvar, tvær jarðvarmastöðvar og tvær vindmyllur á fimm starfssvæðum viðs vegar um landið. Við rekstur aflstöðva er lögð áhersla á heildræna sýn þar sem ráðdeild, áreiðanleiki og sambýli starfseminnar við umhverfi og samfélag eru höfð að leiðarljósi.

Vatnsafl: 12.337 GWst

Vatnsbúskapur Landsvirkjunar var slakur á árinu. Miðlanir stóðu lágt um vorið og sumarið var kalt og þurrt. Við upphaf vetrar vantaði 600 Gl í miðlanir fyrirtækisins. Það sem eftir lifði ársins var veður áfram óhagstætt fyrir vatnsöflun. Vatnsforði Landsvirkjunar var með minnsta móti í lok ársins eða um 2.500 Gl.

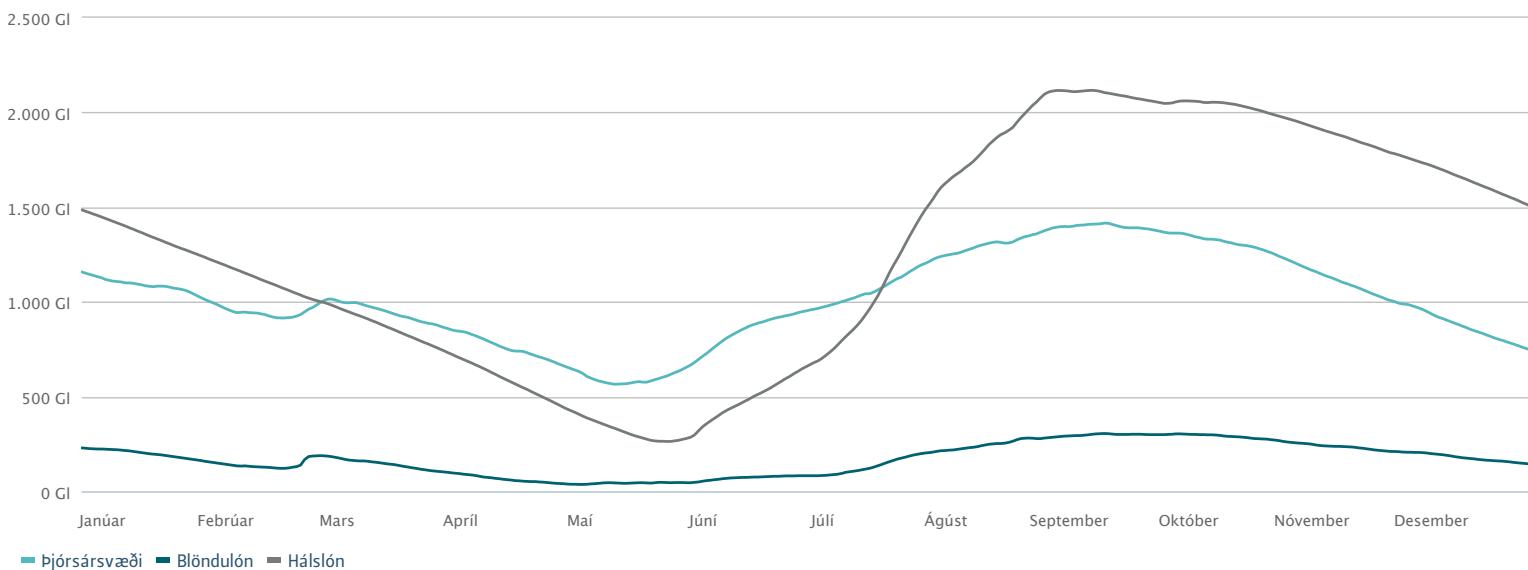
Rennsli til miðlana og lóna Landsvirkjunar árið 2013 var nokkuð frábrugðið rennsli fyrri ára. Á vatnasviði Þjórsár, Tungnaár og Blöndu urðu miklar leysingar í febrúar. Nánast allan snjó á svæðunum tók upp og tífaldaðist innrennsli um tíma. Það sem eftir lifði vetrar og fram á vor var úrkoma á svæðunum ákaflega lítil og nánast engin uppsafnaður snjór í lok vetrar. Vorflóð voru því mjög lítil. Leysing frá jöklum var undir meðallagi fyrir Langjökul, Hofsjökul og Vatnajökul. Í lok sumars vantaði nokkuð upp á að lón fylltust á Þjórsár- og Tungnaárvæðinu og Blöndusvæðinu. Á Austurlandi safnaðist upp mikill snjór yfir veturinn og vorið var fyrst um sinn kalt. Þann 28. maí mældist lægsta vantsborð Háslóns til þessa, 570 m.y.s. sem er 55 metrum undir hæsta rekstrarvatnsborði. Í byrjun júní hlýnaði hratt og rennsli jókst í ám og lækjum á öllu Austurlandi. Við tók nokkuð hagstætt sumar með tilliti til leysinga og rennslis. Háslón fylltist í lok ágúst og var fullt í þrjár vikur.

ORKUVINNSLA
2013

12.843

Heildarorkuvinnsla Landsvirkjunar 2013

Miðlunarstaða eftir svæðum 2013

Jarðvarmi: 500,5 GWst

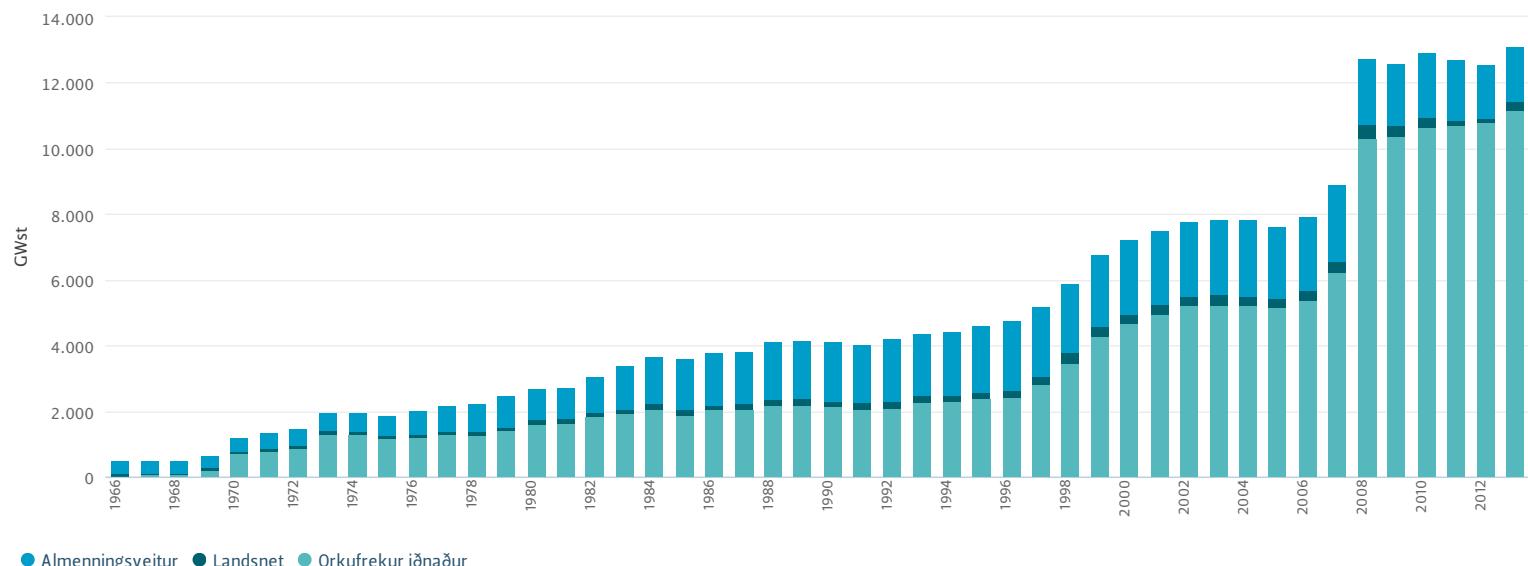
Raforkuvinnsla árið 2013 í jarðgufustöðvum Landsvirkjunar, Kröflu og Bjarnarflagi, var um 500,5 GWst. Landsvirkjun hefur að leiðarljósí að nýta jarðhita á sjálfbærar og ábyrgan hátt. Hluti þeirrar stefnu er að gæta þess að vatnsforða jarðhitakerfanna sé viðhaldid með góðu jafnvægi á milli nýtingar og innrennslis í kerfið. Sá hluti vökvans sem ekki er nýttur til raforkuvinnslu er skilinn frá og dælt aftur niður í jarðhitageyminn. Frá árinu 2012 hefur niðurdæling við Kröflu aukist í þrepum frá 80 kg/s upp í 140 kg/s. Nú eru um 32 kg/s sem ekki er dælt niður en stefnt er að því að dæla öllu skiljuvatni Kröflustöðvar aftur niður í jarðhitageyminn.

Vindafli: 5,5 GWst

Á árinu voru tekna í rekstur fyrstu vindmyllur Landsvirkjunar. Windmyllurnar eru tvær og hefur hvor um sig uppsett af 0,9 MW. Rekstur þeirra hefur gengið vel á árinu og lítið hefur verið um truflanir. Mikil áhersla er lögð á öryggi við viðhald þeirra en sérhæfð þjálfun starfsmanna er nauðsynleg vegna þeirrar miklu hæðar sem menn vinna í. Þjálfun starfsmanna hefur að mestu leyti farið fram hér á landi og sett var upp sérstakt æfingasvæði til þjálfunar og æfinga.

Raforkuvinnsla Landsvirkjunar inn á flutningskerfi Landsnets nam 12.712 GWst árið 2013 sem er 4,3% meiri vinnsla en árið 2012. Hlutur vatnsafls er um 96% í vinnslu Landsvirkjunar og hlutur jarðvarma er 4%.

Raforkusala Landsvirkjunar 1966–2013

Rekstur aflstöðva

Rekstur stöðva hefur gengið vel á árinu. Ein alvarleg bilun átti sér stað þegar bilun varð á tengimúffu við spenni í Búrfelli. Fyrirvaralausar truflanir í aflstöðvum fyrirtækisins voru 76 á árinu 2013 en 77 á árinu 2012. Landsvirkjun hefur sett sér það markmið að allar vélar í aflstöðvum fyrirtækisins skuli vera tiltækar 99% af árinu að meðtöldum skipulögðum viðhaldstímabilum. Þetta markmið náðist á árinu. Vélar voru tiltækar 99,7% tímans á árinu, samanborið við 99,9% á árinu 2012.

Eftirlit, viðhald og gæsla aflstöðva var í föstum skorðum á árinu. Landsvirkjun starfrækir samþætt, vottað gæða-, umhverfis- og öryggisstjórnunarkerfi sem byggist á ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001 og innra rafmagnsöryggisstjórnunarkerfi (RÖSK) sem uppfyllir kröfur Mannvirkjastofnunar um rafmagnsöryggisstjórnun. Þýska vottunarstofan TÜV SÜD hefur vottað raforkuvinnslu Landsvirkjunar sem græna raforkuvinnslu og auk þess er öryggisstjórnkerfi upplýsingasviðs Landsvirkjunar vottað samkvæmt ISO 27001.

Fjárfestingar í orkumannvirkjum í rekstri

Unnið var að 79 fjárfestinga- og endurbótaverkefnum í aflstöðvum á árinu 2013. Gengið var frá samningi um kaup á nýjum vélarspenni fyrir Búrfellsstöð, sem gert er ráð fyrir að komi til landsins um mitt ár 2014. Í Sogsstöðvum var segulmögnunarþúnaður fyrir vél 3 í Írafossstöð endurnýjaður og í Blöndustöð var gengið frá samningi um uppfærslu á stjórnþúnaði stöðvarinnar, sem er 23 ára gamall. Áætlað er að nýji stjórnþúnaðurinn komi í rekstur um mitt ár 2014. Í Laxárstöðvum var þrýstivatnspípa elstu og minnstu stöðvarinnar, Laxár I, fjarlægð og stöðin tekin úr rekstri. Í Kröflustöð var unnið að endurbótum á öðrum kæliturni stöðvarinnar ásamt því að undirbúa viðgerð á varahjóli hverfla. Í Fljótsdalsstöð var skipt um leiðiskóflur í einni af vélum stöðvarinnar.

Eignastýring orkumannvirkja

Mikilvægt er að horft sé langt fram í tímann þegar hugað er að endurbótum og endurnýjun í orkumannvirkjum og að forgangsröðun sé gerð með heildarhagsmuni fyrirtækisins í huga. Unnið var að því á árinu að innleiða verklag eignastýringar í samræmi við ISO 55001 staðalinn og hugbúnað sem styður það verklag. Markmið með eignastýringu er í hnottskurn að hámarka (besta) rekstur eigna þannig að þær gegni skilgreindu hlutverki og uppfylli settar kröfur. Jafnvel þó að viðhaldi sé vel sinnt þarf að framkvæma endurnýjun eða endurbætur í orkumannvirkjum fyrir lok áætlaðs líftíma ef þau skila ekki tilskyldu hlutverki eða hætta stafar af þeim.

Til lengri tíma litið er fjárfestingabörf greind á grundvelli aldurs og ástands. Til skemmrí tíma litið er tillögum um nauðsynlegar fjárfestingar safnað í heildstæða skrá og síðan forgangsaðað m.t.t. sérstaks virðismats sem grundvallast á áhættugreiningu og markmiðasetningu fyrirtækisins á hverjum tíma.

Hugbúnaðurinn sem tekinn hefur verið í notkun tekur til þriggja þátta í eignastýringunni:

Eignaáætlunar

Greining á fjárfestingabörf til allt að 15-20 ára

Fjárfestingaáætlunar

Framkvæmdaáætlun til 1-3 ára

Verkefnisstjórnunar

Utanumhald á stjórnun fjárfestingaverkefna

Hugbúnaðurinn einfaldar verulega vinnu við að greina hvernig mismunandi fjárfamlög til fjárfestinga í rekstri hafa áhrif á áhættukostnað fyrirtækisins inn í framtíðina og heldur vel utan um eignastýringuna í heild sinni.

Alþjóðleg úttekt á rekstri Blöndustöðvar–HSAP

Birtar hafa verið niðurstöður úttektar á rekstri Blöndustöðvar samkvæmt nýjum alþjóðlegum matslykli um sjálfbærni vatnsaflsvirkjana. Umsjón og eftirliti með lyklinum er í höndum Hydropower Sustainability Assessment Council. Í ráðinu sitja fulltrúar frjálsra fjölbjóðlegra félagssamtaka á sviði samfélags- og umhverfismála, stjórnvalda, banka og fjárfesta auk eigenda vatnsaflsvirkjana. Sérstök stjórnunarnefnd gætir samningsins og fylgjist með notkun hans. International Hydropower Association (IHA) sér um daglegan rekstur lykilsins.

ORKUVINNSLA BLÖNDUSTÖÐVAR
AF HEILDARVINNSLU LV

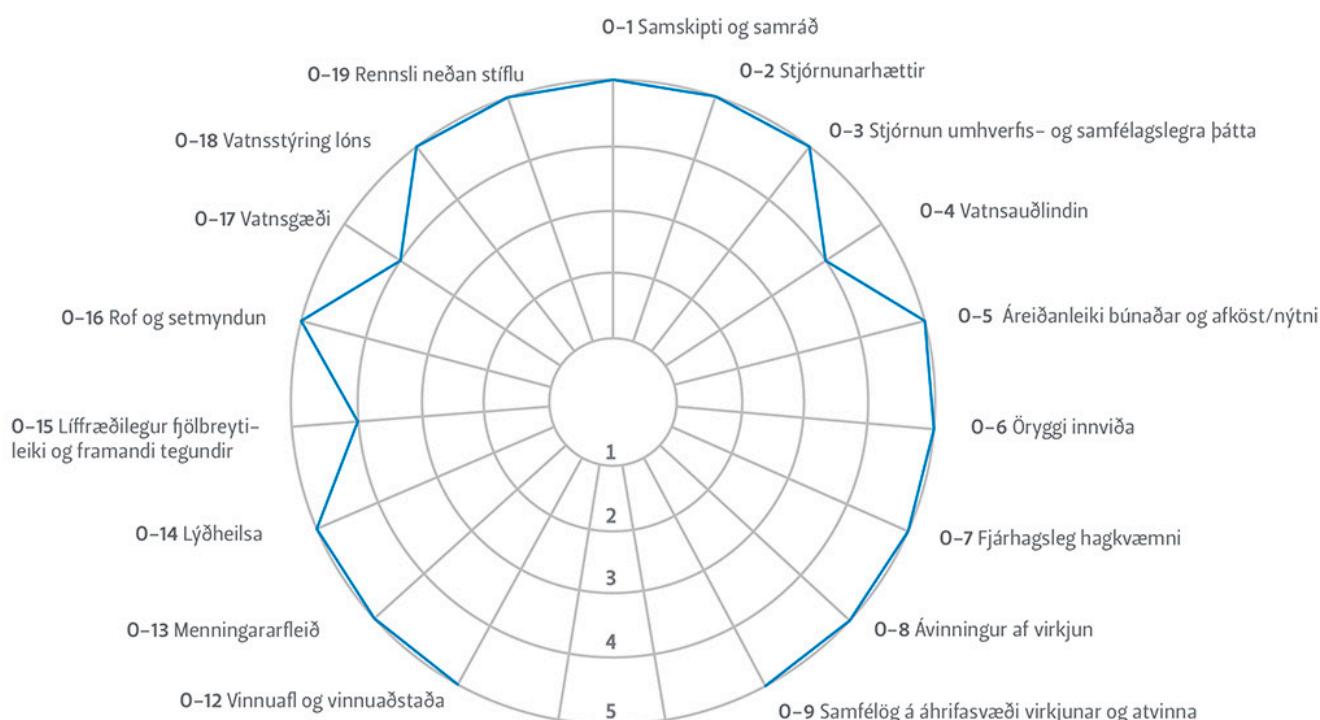
7%

Alþjóðlegur matslykill um sjálfbæra nýtingu vatnsafls

Matslykillinn var tekinn formlega í notkun í maí 2011. Vinna við gerð hans fór fram á árunum 2008 til 2010 í samstarfi frjálsra fjölbjóðlegra félagssamtaka á sviði samfélags- og umhverfismála, banka og stjórnvalda viðs vegar um heim ásamt IHA sem hafði frumkvæði að gerð lykilsins. Landsvirkjun hefur frá upphafi, í gegnum aðild að IHA, sýnt málaflokknum mikla athygli og stutt í verki vinnu við gerð matslykilsins. Fulltrúi íslenskra stjórnvalda í þeirri vinnu var orkumálastjóri. Lykillinn skilgreinir hversu vel starfsemi vatnsaflsvirkjana fellur að markmiðum um sjálfbæra þróun. Hann byggir á stöðlum í yfir 20 efnisflokkum sem ætlað er að greina sjálfbærni vatnsaflsvirkjana. Beita má lyklinum á mismunandi stigum, við frumhönnun, verkhönnun, byggingu og rekstur aflstöðva. Úttektin fer þannig fram að alþjóðlegir vottaðir úttektaraðilar yfirfara gögn er varða rekstur viðkomandi stöðvar og ræða við fulltrúa fjölbreyttra hagsmunaaðila til staðfestingar á fyrilliggjandi gögnum og upplýsingum um önnur sjónarmið er varða starfsemi stöðvarinnar.

Blöndustöð standur fyrir um 7% af orkuvinnslu Landsvirkjunar.

Niðurstöður úttektar

1.stig Verulegur skortur á góðum starfsvenjum

4.stig Gloppa í einu mikilvægu atriði bestu starfsvenja

2.stig Gloppa í einu mikilvægu atriði góðra starfsvenja

5.stig Bestu starfsvenjur

3.stig Góðar starfsvenjur

Niðurstöður úttektar á rekstri Blöndustöðvar

Úttektin fór fram í Blöndustöð og á aðalskrifstofu Landsvirkjunar í Reykjavík í septembermánuði. Úttektarteymið var skipað þremur alþjóðlegum sérfræðingum. Úttektin var umfangsmikil og fyrir utan starfsmenn Landsvirkjunar ræddu úttektaraðilar við yfir 30 einstaklinga, fulltrúa ymissa hagsmunaaðila, stofnana, sveitarfélaga, fyrirtækja eða félagasamtaka. Úttektin fól í sér nákvæma skoðun á 17 ólíkum flokkum sem varða rekstur stöðvarinnar og eiga að gefa mynd af því hversu vel starfsemin fellur að alþjóðlegum viðmiðum um sjálfbæra þróun. Sem dæmi um flokka má nefna; samskipti og samráð, stjórnun á umhverfislegum- og samfélagslegum þáttum, vatnsauðlindina, vinnuafl og vinnuaðstöðu og líffræðilegan fjölbreytileika. Niðurstaða úttektarinnar er að Blöndustöð uppfyllir kröfur um bestu mögulegu starfsvenjur í 14 efnisflokkum af þeim 17 sem teknir voru til skoðunar. Í þremur efnisflokkum uppfyllir Blöndustöð kröfur um góðar starfsvenjur og er í hverjum þeirra aðeins eitt frávik frá bestu mögulegum starfsvenjum.

Fylgiskjöl

Þessi fylgiskjöl má nálgast á vefnum.

[HSAP – Blanda Power Station](#)
8,25 MB PDF SKJAL

Nýjasta aflstöð Íslendinga

Búðarhálsstöð er staðsett á Þjórsár- og Tungnaárvæðinu. Stöðin nýtir um 40 metra fall í Tungnaá úr frávatni Hrauneyjafossvirkjunar að Sultartangalóni. Uppsett afl stöðvarinnar er 95 MW og árleg orkuvinnslugeta er áætluð 585 GWst. Stöðin var komin í fullan rekstur í mars 2014.

Tilhögun Búðarhálsvirkjunar

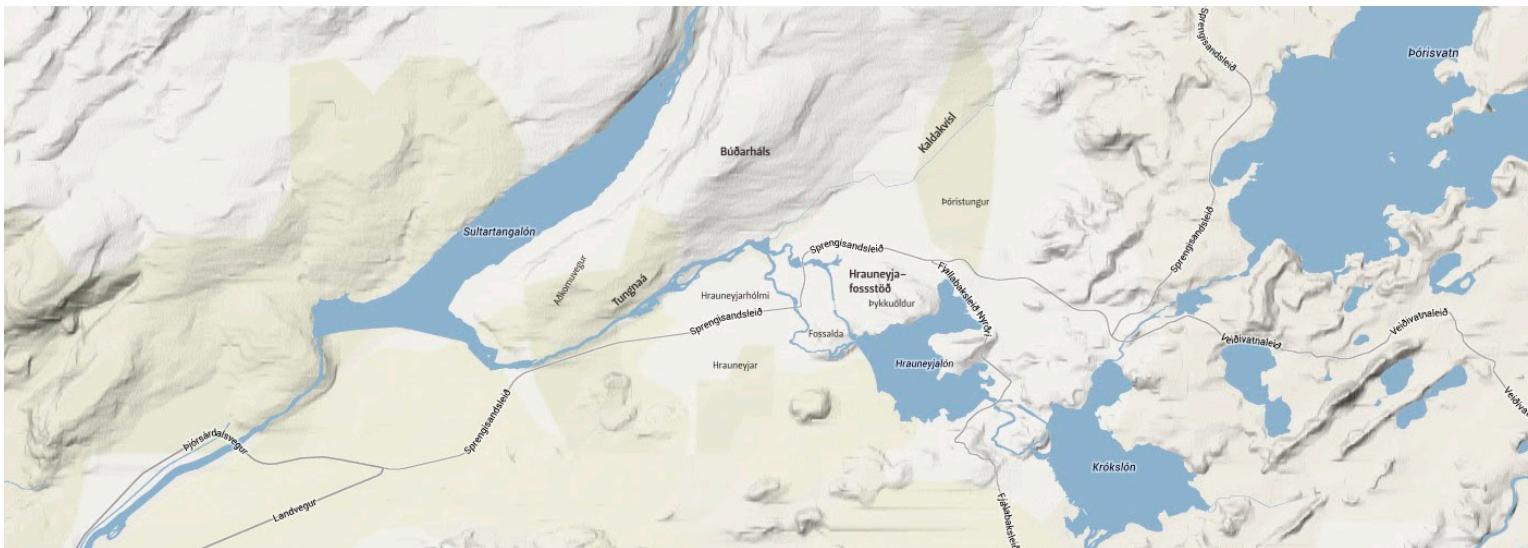
Við Búðarhálsvirkjun voru byggðar tvær jarðvegsstíflur austan við Búðarháls skammt ofan við ármót Köldukvíslar og Tungnaár. Önnur stíflan þverar farveg Köldukvíslar og hin frávatn Hrauneyjafossstöðvar. Stíflurnar eru báðar um 25 metra háar þar sem þær eru hæstar og samanlöggð lengd þeirra um 1.400 metrar. Með stíflunum myndast inntakslón Búðarhálsvirkjunar, Sporðöldulón. Stærð þess er um 7 km² að flatarmáli. Um 4 km löng aðrennslisgöng leiða vatnið frá Sporðöldulóni undir Búðarháls að jöfnunarþró og inntaki vestan við hálsinn. Tvær fallpípur úr stáli flytja vatnið frá inntaki að hverflum stöðvarinnar. Stöðvarhúsið er steypt og grafið inn í vesturhlíð Búðarháls. Vélasamstæðurnar eru tvær og er hvor þeirra tæplega 48 MW.

UPPSETT AFL
BÚÐARHÁLSSTÖÐVAR

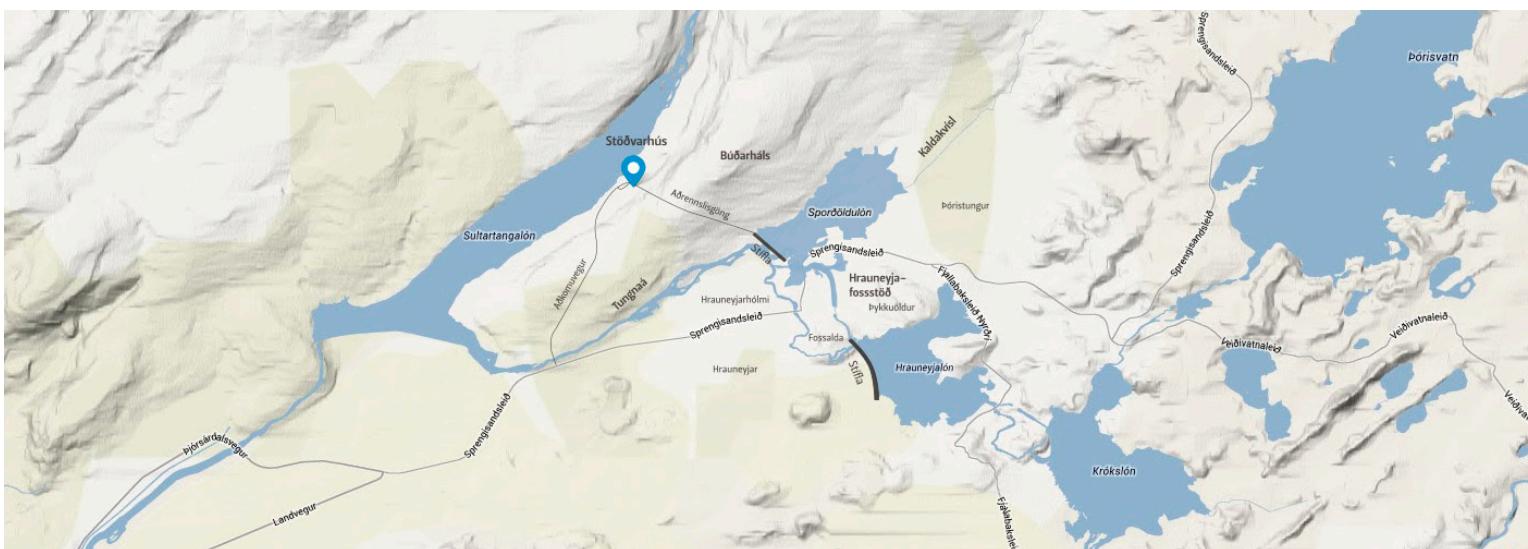
95^{MW}

Uppsett afl Búðarhálsstöðvar er 95 MW og árleg orkuvinnslugetaer áætluð 585 GWst.

Fyrir framkvæmdir

Eftir framkvæmdir

Yfirlit framkvæmda

Framkvæmdir við Búðarhálsvirkjun hófust upphaflega undir lok árs 2001. Fyrstu framkvæmdir fólust í því að byggja brú yfir Tungnaá og leggja vegi yfir Búðarháls að framkvæmdasvæðum stöðvarhúss og Sporðöldustiflu. Einnig var að hluta grafið fyrir sveifluþró. Sumrin 2008 og 2009 var unnið að frekari undirbúningi, rafstengur lagður frá Hrauneyjafossvirkjun að fyrirhuguðum framkvæmdasvæðum og vinnubúðir settar upp.

Fyrstu útboðin voru auglýst árið 2010. Í framhaldi var samið við Ístak hf. um gerð jarðganga, stíflu, stöðvarhúss og annarra mannvirkja. Í desember 2010 var samið við þýska fyrirtækið Voith Hydro um véla- og rafbúnað fyrir stöðina. Útboðum á öðrum hlutum verkefnisins lauk á árinu 2012. Þá var verksamningur undirritaður í september 2011 við Íslenska aðalverktaka um smíði og uppsetningu á fallpípum. Í janúar 2012 var gerður verksamningur við franska fyrirtækið Alstom Hydro um smíði og uppsetningu á lokum og í apríl 2012 var samið við portúgalska fyrirtækið Efacec um framleiðslu á vélaspennum. Allir verksamningar voru undirritaðir í framhaldi af útboðum á evrópska efnahagssvæðinu.

Stærsti einstaki verkþátturinn í byggingu Búðarhálsvirkjunar var gerð aðrennslisganga undir Búðarháls. Aðrennslisgöngin liggja neðanjarðar, eru um 4 km að lengd og með um 140 m² þverskurðarflöt. Göngin voru grafin frá báðum endum en vegna hæðar þeirra þurfti að grafa þau í tveimur áföngum. Greftrinum lauk í september á þessu ári og voru göngin vatnsfyllt í nóvember. Jarðfræðilegar aðstæður í Búðarhálsi reyndust heldur erfiðari en gert var ráð fyrir og voru verklok í gangagerðinni rúmlega 60 dögum á eftir áætlun.

RÚMMETRAR
AF STEYPU

65.000

Það fóru 4.500 tonn af stáli og 65.000 rúmmetrar af steypu í mannvirkji Búðarhálsstöðvar

Lokið var við uppsteypu á stöðvarhúsi og inntaki á árinu 2012 og á árinu 2013 var unnið að innanhússfrágangi og uppsetningu margs konar húskefna. Í lok ársins 2013 var vinnu við stöðvarhús og inntak lokið og mannvirkin að fullu frágengin.

Framkvæmdir við Sporðoldustíflu hófst sumarið 2011 með gerð hjáveitu fyrir Köldukvísl og hreinsun og greftri úr stíflubotni. Sumarið 2012 hófst stíflufylling sem lauk nú í haust. Fylling í Sporðoldulón hófst í nóvember og var lokið á þremur vikum.

Véla- og rafbúnaður stöðvarinnar er frá þýska fyrirtækinu Voith. Framleiðsla á búnaði fór fram víða um heim, m.a. í Svíþjóð, Brasilíu, Kína, Króatíu, á Ítalíu og Spáni. Uppsetning á búnaði hófst í lok árs 2011 og á árinu 2012 var lokið við uppsetningu og innsteypingu á sográsum og sniglum. Mikill og góður gangur var í uppsetningu véla og tilheyrandi búnaðar á árinu og í byrjun október var uppsetningu lokið og prófanir hafnar. Vél 1 framleiddi rafmagn í fyrsta skipti inn á flutningskerfi Landsnets þann 16. desember en eiginleg framleiðsla að loknum prófunum á vélinni hófst 11. janúar 2014. Vél 2 hóf framleiðslu að loknum prófunum 8. febrúar 2014.

Í nærrí öllum stöðvum Landsvirkjunar eru notaðir Francis-hverflar. Í Búðarhálsstöð og Steingrímsstöð í Soginu eru hins vegar notaðir Kaplan-hverflar. Kaplan-hverflar eru notaðir við lága fallhæð með miklu vatnsstreymi. Vatnshjól Kaplan-hverfla líkjast skipsskrúfu og hægt er að breyta skurði blaðanna til þess að stýra afli og nýtni hverfilsins.

Francis hverfill
Hentar fyrir hærri fallhæðir >50-600^M

Kaplan hverfill
Hentar fyrir lægri fallhæðir <50^M

Lokur og lokubúnaður eru frá franska fyrirtækinu Alstom Hydro en framleiðsla fór að mestu fram hjá undirverktaka þeirra, fyrirtækinu Pemel frá Portúgal. Framleiðsla á lokum hófst um mitt ár 2012 og samhliða uppyggingu mannvirkja var unnið að uppsetningu á lokubrautum og tilheyrandi búnaði á verkstað. Sográsarlokurnar voru teknar í notkun í ágúst síðastliðnum þegar vatni var hleypt að stöðinni frá Sultartangalóni. Uppsetningu á lokum og lokubúnaði lauk með frágangi á hjólolokum í inntaki stöðvarinnar í nóvember 2013.

Þrýstivatnspípur stöðvarinnar eru íslensk hönnun og framleiðsla en yfirleitt hafa þrýstivatnspípur í stöðvum Landsvirkjunar verið framleiddar erlendis. Framleiðsla á pípueiningum hófst í Garðabæ í ársbyrjun 2012 hjá Teknís, undirverktaka íslenskra aðalverktaka, og voru fyrstu einingarnar fluttar á verkstað í maí sama ár. Uppsetningin gekk vel og lauk í byrjun árs 2013 en sandblæstri og málun var lokið í júlí.

Á árinu 2013 störfuðu að jafnaði tæplega 300 manns á verkstað við byggingu Búðarhálsvirkjunar, langflestir eða rúmlega 200 á vegum byggingaverktaka. Í lok árs var búið að vinna um 900 ársverk við Búðarhálsverkefnið. Hér eru ekki meðtaldir aðilar sem unnu að framleiðslu á véla- og rafbúnaði fyrir stöðina víða um heim.

Þrýstivatnspípur stöðvarinnar eru íslensk hönnun og framleiðsla.

Öryggismál voru forgangsverkefni við byggingu Búðarhálsvirkjunar og allar mögulegar ráðstafanir gerðar til að koma í veg fyrir slys. Árangurinn hefur verið góður og hvatning til allra sem að verkefninu komu að halda þeirri miklu og góðu öryggisvitund áfram.

Að undanskildum frágangi vinnusvæða og síðustu prófunum véla lauk byggingu Búðarhálsvirkjunar á árinu 2013. Stöðin var komin í fullan rekstur í mars 2014. Gert er ráð fyrir að vinnubúðir og verkbú verktaka verði flutt af svæðinu á næstu misserum. Næsta sumar verður unnið að frágangi og landmótun umhverfis helstu mannvirkir stöðvarinnar.

Hönnun og eftirlit

Verkfraðihönnun Búðarhálsvirkjunar var öll unnin af íslenskum verkfræðistofum. Verkfraðistofan Efla hf. hannaði öll byggingarmannvirki ásamt því að hafa yfirumsjón með annari hönnun. Verkfraðistofan Mannvit hannaði lokur og fallpípur og verkfræðistofan Verkís vélbúnað og húskefni. Arkitektar Búðarhálsvirkjunar eru Ormar Þór Guðmundsson, Garðar Guðnason og Sigurður Gústafsson og starfa þeir allir hjá arkitektastofunni OG.

Eftirlit á staðnum var í höndum starfsmanna Landsvirkjunar ásamt starfsmönnum frá verkfræðistofunni Hnit hf.

Orkuvinnsla úr endurnýjanlegum orkugjöfum

Landsvirkjun starfrækti árið 2013 þrettán vatnsaflsstöðvar, tvær jarðvarmastöðvar og tvær vindmyllur viðs vegar um landið á fimm starfssvæðum. Sextánda aflstöðin, Búðarhálsstöð, var tekin í fullan rekstur í mars 2014. Við rekstur aflstöðva er lögð áhersla á heildræna sýn þar sem ráðdeild, áreiðanleiki og sambýli starfseminnar við umhverfi og samfélag eru höfð að leiðarljósi.

Íslendingar vinna 99% allrar raforku með endurnýjanlegum orkugjöfum. Landsvirkjun vinnur þrjá fjórðu hluta þessarar orku, að langmestu úr vatnsafli en einnig jarðarma og vindi. Heildarorkuvinnsla fyrirtækisins árið 2013 var 12.843 GWst.

Bjarnarflag
1969 / Jarðgufustöð

UPPSETT AFL

3 MW

ORKUVINNSLA

18 GWst/ár

Blöndustöð
1991 / Vatnsaflsstöð

UPPSETT AFL

150 MW

ORKUVINNSLA

990 GWst/ár

Búrfellsstöð
1972 / Vatnsaflsstöð

UPPSETT AFL

270 MW

ORKUVINNSLA

2.300 GWst/ár

Fljótsdalsstöð
2007 / Vatnsaflsstöð

UPPSETT AFL

690 MW

ORKUVINNSLA

5.000 GWst/ár

Hrauneyjarfossstöð
1981 / Vatnsaflsstöð

UPPSETT AFL

210 MW

ORKUVINNSLA

1.300 GWst/ár

Írafossstöð
1953 / Vatnsaflsstöð

UPPSETT AFL

48 MW

ORKUVINNSLA

236 GWst/ár

Kröflustöð
1977 / Jarðgufustöð

UPPSETT AFL	ORKUVINNSLA
60 MW	500 GWst/ár

Laxárstöð I
1939 / Vatnsaflsstöð

UPPSETT AFL	ORKUVINNSLA
5 MW	3 GWst/ár

Laxárstöð II
1953 / Vatnsaflsstöð

UPPSETT AFL	ORKUVINNSLA
9 MW	78 GWst/ár

Laxárstöð III
1973 / Vatnsaflsstöð

UPPSETT AFL	ORKUVINNSLA
13,5 MW	92 GWst/ár

Ljósafossstöð
1937 / Vatnsaflsstöð

UPPSETT AFL	ORKUVINNSLA
16 MW	105 GWst/ár

Sigöldustöð
1978 / Vatnsaflsstöð

UPPSETT AFL	ORKUVINNSLA
150 MW	920 GWst/ár

Steingrímsstöð
1959 / Vatnsaflsstöð

UPPSETT AFL	ORKUVINNSLA
27 MW	122 GWst/ár

Sultartangastöð
1999 / Vatnsaflsstöð

UPPSETT AFL	ORKUVINNSLA
120 MW	1.020 GWst/ár

Vatnsfellsstöð
2001 / Vatnsaflsstöð

UPPSETT AFL	ORKUVINNSLA
90 MW	490 GWst/ár

Fjármál og ársreikningur

Raforkuvinnsla og sala Landsvirkjunar á árinu 2013 gekk vel. Selt magn nam 13.186 GWst á árinu sem er mesta raforkusala í sögu félagsins. Á árinu var að mestu lokið við byggingu Búðarhálsvirkjunar sem skilar félaginu aukinni framleiðslugetu frá mars 2014.

Góð afkoma grunnrekstrar

Árið 2013 hækkuðu tekjur frá fyrra ári vegna aukinnar rafokusölu og hækkandi flutningstekna en á móti kom að álverð á heimsmarkaði fór lækkandi á árinu. Afkoma grunnrekstrar, hagnaður fyrir óinnleysta fjármagnsliði, hefur farið hækkandi síðustu ár og var 2013 besta afkomuár í sögu fyrirtækisins. Þrátt fyrir þetta var tap á rekstri fyrirtækisins eftir skatta. Tapið skýrist af lækkun álverðs á heimsmarkaði sem kemur meðal annars fram í mikilli lækkun á bókfærðu verði innbyggðra afleiða sem fyrirtækið getur haft takmörkuð áhrif á.

Handbært fé frá rekstri nam 258 milljónum USD sem er það næst hæsta í sögu samstæðunnar. Fjárfestingar hækkuðu frá fyrra ári en sökum góðs sjóðstremis var mögulegt að halda áfram að greiða niður skuldir og styrkja fjárhagsstöðu fyrirtækisins.

Landsvirkjun hefur á undanförnum árum markvisst unnið að því að draga úr áhættu. Helstu fjárhagslegu áhættuþættir eru álverð, vextir og gengi gjaldmiðla gagnvart Bandaríkjadal.

REKSTRARTEKJUR

\$ 423M

EBITDA

\$ 329M

HANDBÆRT FÉ FRÁ REKSTRI

\$ 258M

FRJÁLST STJÓÐSTREYMI

\$ 248M

HAGNAÐUR FYRIR ÓINNLEYSTA
FJÁRMAGNSLIÐI

\$ 122M

NETTÓ SKULDIR

\$ 2,429M

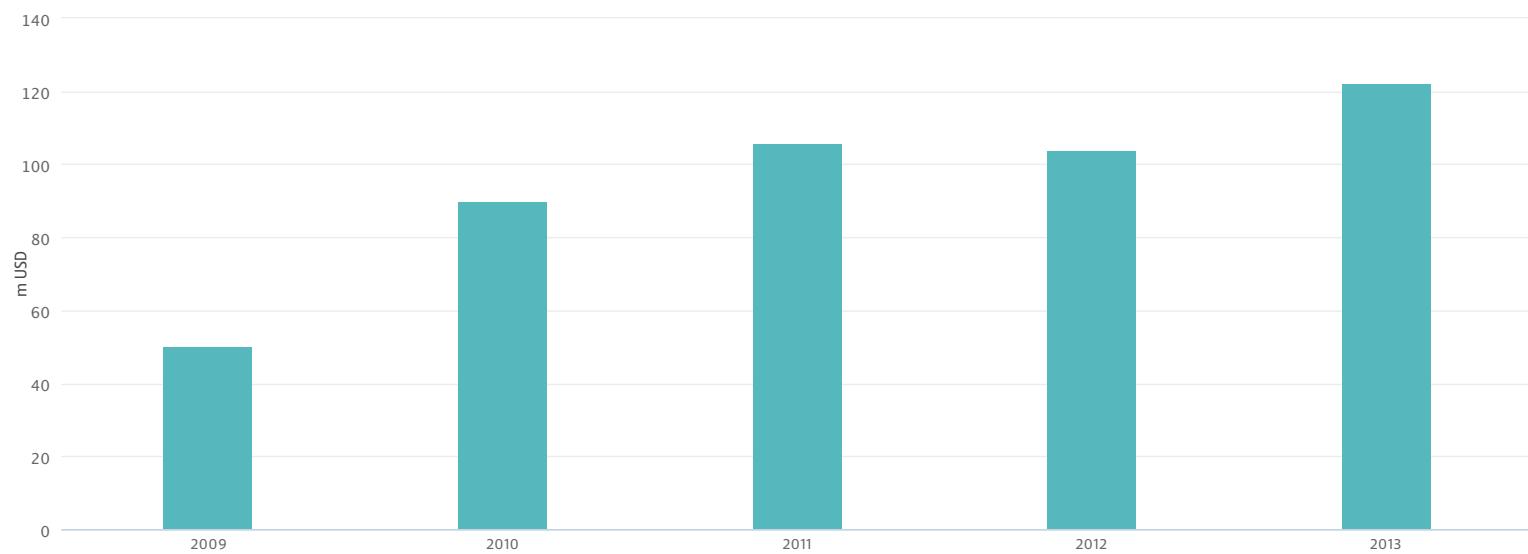
EIGINFJÁRHLUTFALL

36.3%

SELT MAGN

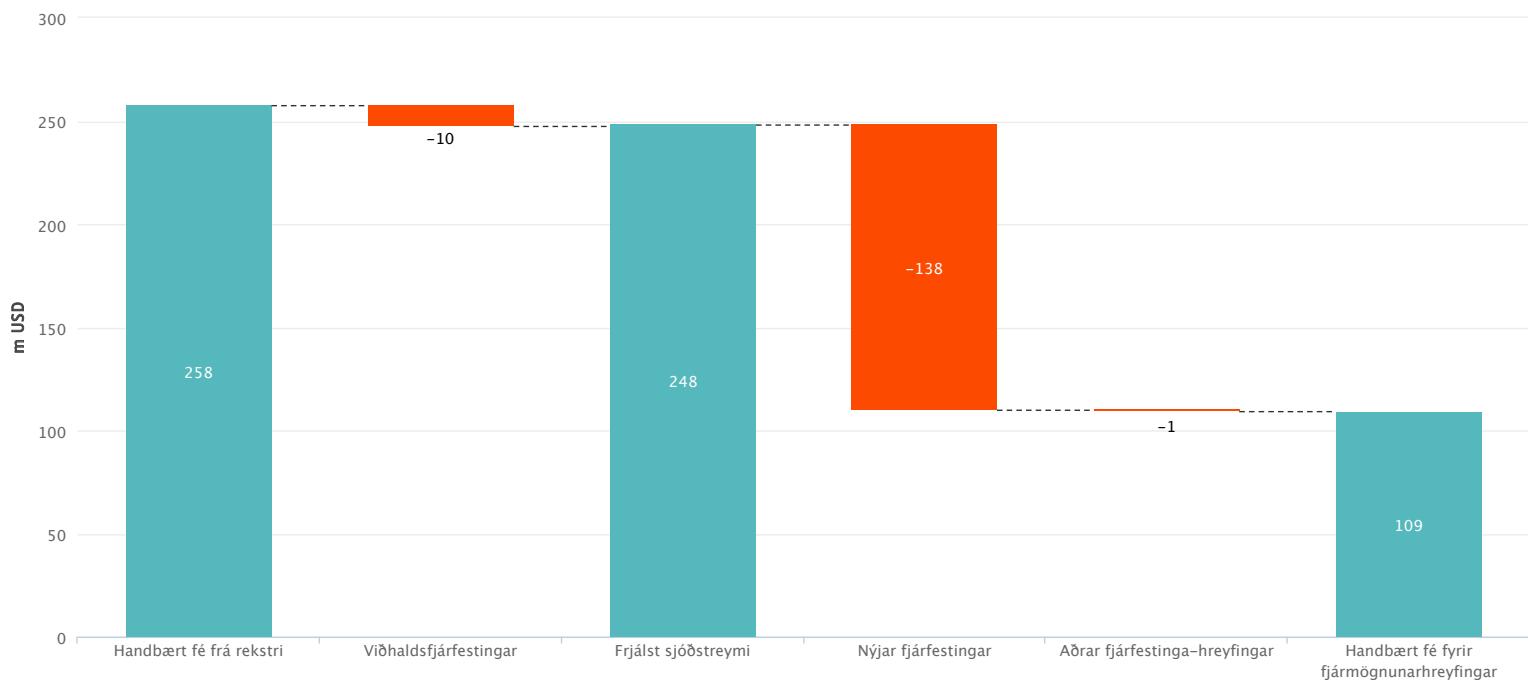
13,186 GWst

Hagnaður fyrir óinnleysta fjármagnsliði

Hagnaður fyrir óinnleysta fjármagnsliði er sa mælikvarði sem Landsvirkjun horfir til þegar grunnrekstur fyrirtækisins er metinn. Hagnaður fyrir óinnleysta fjármagnsliði nam 121,8 m. USD árið 2013 en var 103,7 m. USD árið áður. Fyrirtækið horfir til þessa mælikvarða þar sem að óinnleystir fjármagnsliðir eru reiknaðir liðir sem hafa engin áhrif á sjóðstremi. Miklar sveiflur geta verið á þessum reiknuðu liðum, sem fyrirtækið getur haft takmörkuð áhrif á. Af þeim sökum er ekki rétt að horfa einungis á afkomu félagsins eftir skatta við mat á grunnrekstri félagsins.

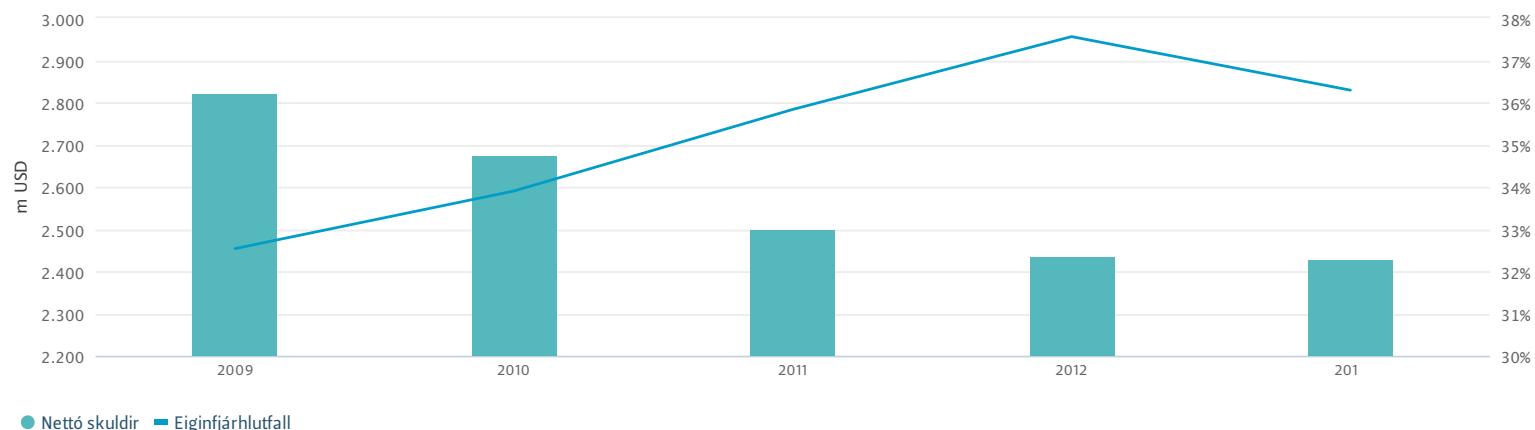
Þróun á handbæru fé fyrir fjármögnunarhreyfingar

Fjárfestingarhreyfingar á árinu 2013 námu 149,5 m. USD en einungis 10 m. USD voru vegna viðhaldsfjárfestinga í aflstöðvum og flutningsmannvirkjum, þ.e. fjárfestingar sem eru nauðsynlegar fyrtækini til að halda áfram núverandi rekstri. Frjálst sjóðstreymi fyrtækisins nam því 248 m. USD á árinu. Frjálst sjóðstreymi getur fyrtækið notað til dæmis til nýrra fjárfestinga (sem námu um 138 m. USD), niðurgreiðslu skulda eða greitt eigendum út arð. Handbært fé fyrir fjármögnunarhreyfingar nam 109 m. USD á árinu.

Nettó skuldir voru 2.429 m. USD í lok árs 2013 og standa næstum í stað þrátt fyrir að handbært fé frá rekstri að teknu tilliti til fjárfestinga hafi verið jákvætt um 10,0 m. USD. Meginástæður þess eru reiknað gengistap vegna lána í annarri mynt en Bandaríkjadal og verðbætur. Veginn meðalliftími láanasafnsins var um 6,3 ár. Eigið fé fyrtækisins lækkaði lítillega á árinu og var 1.658,1 m. USD í lok árs. Eiginfjárlutfallið lækkaði einnig en það var 36,3% í árslok 2013 en 37,6% í lok árs 2012.

Nettó skuldir og eiginfjárlutfall

Hörður Arnarson, forstjóri

„Grunnrekstur Landsvirkjunar árið 2013 gekk vel. Raforkusala jókst um 416 GWst og var sú mesta í sögu fyrirtækisins eða 13.186 GWst. Rekstrartekjur hækkuðu um 3,7% og hagnaður fyrir óinnleysta fjármagnsliði og EBITDA jókst einnig. Þrátt fyrir ágætan rekstrararárangur í erfiðu markaðsumhverfi var Landsvirkjun rekin með tapi. Ástæðu þess má rekja til lækkandi álverðs á heimsmarkaði og áhrifa þess á reiknað verðmat raforkusamninga. Afkoma Landsvirkjunar mun áfram ráðast af þróun álverðs, vaxta og gjaldmiðla en álverð er lágt um þessar mundir og þróun þess óvissu háð.“

Horfur í rekstri

Landsvirkjun mun áfram leggja áherslu á niðurgreiðslu skulda ásamt því að auka hagræði og draga almennt úr áhættu í rekstri fyrirtækisins. Afkoma Landsvirkjunar mun áfram ráðast að miklu leyti af þróun álverðs, vaxta og gjaldmiðla. Tekjur fyrirtækisins eru að hluta til tengdar verði á áli og breytingar á álverði á heimsmörkuðum hafa því áfram áhrif á framtíðartekjur Landsvirkjunar. Álverð er um þessar mundir lágt og mikil óvissa um þróun þess á næstu misserum. Meirihluti lána fyrirtækisins ber breytilega vexti og því er áframhaldandi lágt vaxtastig mikilvægt rekstrinum.

Síðasta vatnsár (sem er frá 1. október til 30. september hvers árs) var slakt vegna úrkomuleysis og kulda á hálendinu sem olli því að ekki nádist að fylla öll miðlunarlón Landsvirkjunar síðasta haust. Það sem af er yfirstandandi vatnsári hefur innrennslí í lónin verið talsvert undir meðallagi. Vegna þessa hefur Landsvirkjun þurft að tilkynna um skerðingu á afgangsorku. Áformaðar skerðingar eru í fullu samræmi við gildandi raforkusamninga og gert ráð fyrir að þær geti orðið allt að 2% af áætlaðri raforkusölu Landsvirkjunar á árinu 2014. Ef leysingar hefjast getur staðan breyst hratt til batnaðar og skerðingum verður þá aflétt.

Búðarhálsvirkjun var formlega gangsett og tekin í fullan rekstur í mars 2014. Næstu virkjanaverkefni Landsvirkjunar sem áætlað er að komi til framkvæmda verða á Norðausturlandi, en framvinda þeirra er háð orkusölusamningum við raforkukaupendur og viðeigandi heimildum.

Áframhaldandi áhersla á skuldalækkun

Landsvirkjun mun áfram leggja höfuðáherslu á að greiða sem mest niður miklar skuldir fyrirtækisins. Langstærstur hluti af handbæru fé fyrirtækisins frá rekstri mun því, líkt og síðustu ár, fara í að standa skil á afborgunum skulda.

Frá árslokum 2009 hafa nettó skuldir lækkað um 395 m. USD en þrátt fyrir það er Landsvirkjun ennþá of skuldsett. Nettó skuldir eru nú 7,4 sinnum EBITDA (rekstrarhagnáður fyrir afskriftir) en það er um tvöfalt hærra hlutfall en hjá sambærilegum orkufyrirtækjum í nágrannalöndum. Markmið Landsvirkjunar er að ná þessu hlutfalli niður fyrir 5 innan nokkurra ára en það myndi skapa aukið svigrúm til að endurfjármagna erlendar skuldir til langs tíma á hagstæðum vaxtakjörum.

Fylgiskjöl

Hér má sækja ársreikning Landvirkjunar 2013 á rafrænu formi. Skjölín innhalsa annars vegar ársreikninginn í heild sinni í Acrobat (pdf) skjali og hins vegar helstu stærðir í Excel (xls) skjali.

Ársreikningur 2013

0,36 MB PDF SKJAL

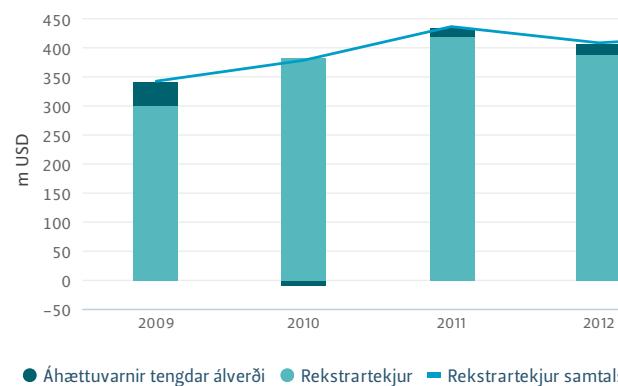
Helstu stærðir

0,08 MB EXCEL SKJAL

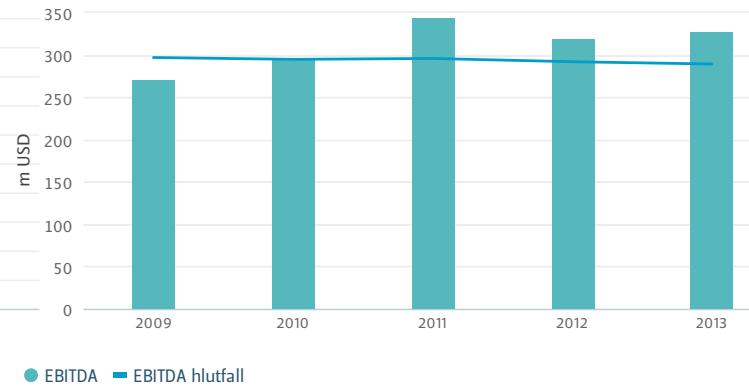
Rekstraryfirlit 2013

Rekstrartekjur samstæðunnar hækkuðu um 15,1 m. USD frá árinu áður, eða úr 407,8 m. USD í 422,9 m. USD. Hækkunin skýrist einkum af aukningu í seldu magni og hærri flutningstekjum. Meðalheilda hlutverð til almenningsrafveitna (án flutningskostnaðar) var 4,0 kr./kWst á árinu samanborið við 3,9 kr./kWst árið áður. Meðalverð til iðnaðar var 25,8 USD/MWst en var 26,2 USD/MWst árið áður. Meðalverð til iðnaðar er reiknað með flutningskostnaði þar sem það á við. Flutningstekjur hækka á milli ára úr 44,4 m. USD í 56,5 m. USD sem skýrist aðallega af hækjun á gjaldskrá. Áhættuvarnir verja rekstur félagsins að hluta gegn sveiflum í álverði og námu tekjfærðar innleyistar áhættuvarnir um 15 m. USD árið 2013 samanborið við 18 m. USD árið 2012.

Rekstrartekjur

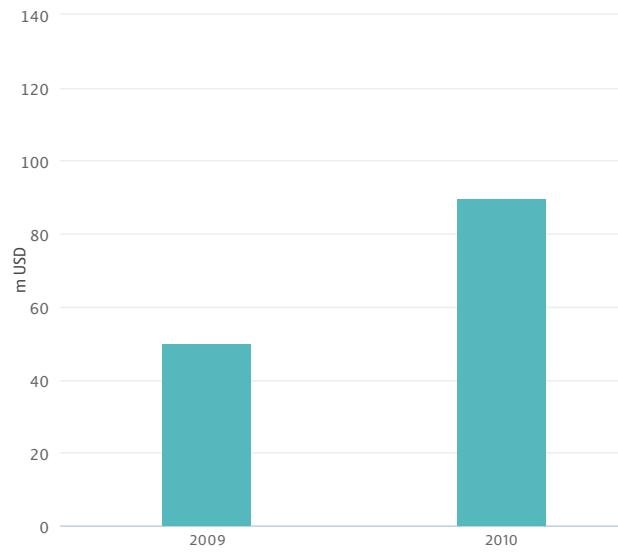

Rekstrarhagnaður án afskrifta, EBITDA

Rekstrarkostnaður án afskrifta og virðisrýrnunar nam 93,8 m. USD á árinu 2013 en var 86,5 m. USD árið áður. Rekstrarhagnaður samstæðunnar fyrir afskriftir, EBITDA, nam 329,1 m. USD og hækkaði frá fyrra ári. EBITDA hlutfallið er 77,8% en var 78,8% árið 2012 og hefur verið nokkuð stöðugt frá 2009. Að teknu tilliti til afskrifta nam rekstrarhagnaður, EBIT 211,5 m. USD en var 209,0 m. USD árið áður.

Hagnaður fyrir óinnleysta fjármagnsliði

Hagnaður fyrir óinnleysta fjármagnsliði er sað mælikvarði sem Landsvirkjun horfir til þegar það metur grunnrekstur félagsins. Hagnaður fyrir óinnleysta fjármagnsliði nam 121,8 m. USD árið 2013 en var 103,7 m. USD árið áður.

Innleystur gjaldeyrismunur var jákvæður um 7 m. USD árið 2013 (neikvæður um 5 m. USD árið áður) og á hlut í betri afkomu grunnrekstrar. Meðalnafnvextir langtímalána voru um 3,5% að teknu tilliti til ríkisábyrgðargjalds en voru um 3,3% árið áður. Lágt vaxtastig á heimsmarkaði og lækkun skulda síðustu ára hefur haft jákvæð áhrif á afkomu fyrirtækisins.

Hluti af orkusölusamningum móðurfélagsins eru tengdir þróun álverðs. Alþjóðlegir reikningsskilastaðlar krefjast þess að sú tenging sé reiknuð upp sem innbyggð afleiða. Reiknuð breyting á verðmæti þessarar innbyggðu afleiðu færst í rekstrarreikning og er 174,6 m. USD til gjalda árinu 2013 en var 3,4 m. USD til gjalda árið áður. Gjaldeyrismunur og gangvirðisbreytingar eru að mestu leyti óinnleyst og verður að hafa það í huga við mat á afkomu fyrirtækisins. Óinnleystir fjármagnsliðir eru því sérgreindir í framsetningu stjórnenda.

Afkoma ársins eftir skatta er háð breytingum á óinnleystum fjármagnsliðum sem félagið hefur takmörkuð áhrif á. Vegna lækkunar álverðs á heimsmarkaði var árið 2013 tap á rekstri Landsvirkjunar 38,5 m. USD samanborið við hagnað upp á 55,3 m. USD árið áður.

Fylgiskjöl

Hér má sækja ársreikning Landsvirkjunar 2013 á rafrænu formi. Skjölin innhalda annars vegar ársreikninginn í heild sinni í Acrobat (pdf) skjali og hins vegar helstu stærðir í Excel (xls) skjali.

[Ársreikningur 2013](#)
0,36 MB PDF SKJAL

[Helstu stærðir](#)
0,08 MB EXCEL SKJAL

Efnahagsreikningur

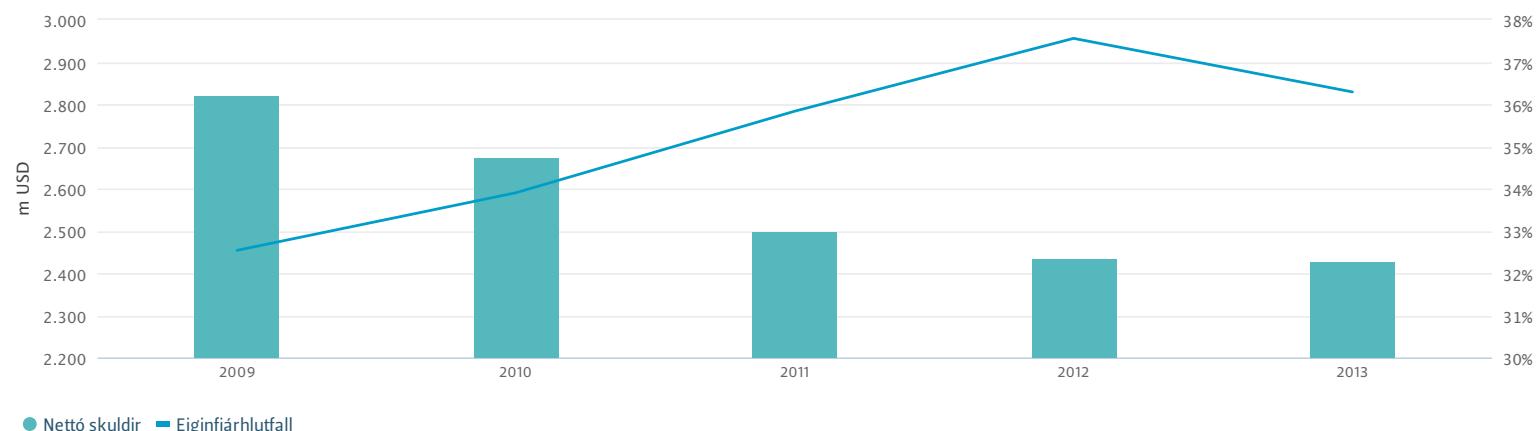
Heildareignir Landsvirkjunar voru 4.569 m. USD í árslok 2013. Lausafjárstaða Landsvirkjunar er með ágætum en handbært fé í árslok 2013 var 288 m. USD. Fyrirtækið hefur aðgang að sammingsbundnum veltilánum og er óádreginn hluti þeirra 291 m. USD. Þar að auki eru óádregin langtímalán að fjárhæð 10,7 m. USD. Lausafé og óádregin lán voru því alls 590 m. USD.

Vaxtaberandi skuldir námu 2.717 m. USD í árslok 2013 og hafa hækkað um 93 m. USD frá árslokum 2012 þegar þær námu 2.625 m. USD. Að teknu tilliti til handbærs fjár og bundinna innstæðna þá námu nettó skuldir Landsvirkjunar 2.429 m. USD í árslok en voru 2.436 m. USD í árslok 2012 og hafa lækkað um 6,4 m. USD.

Nettó skuldir voru 2.429 m. USD í lok árs 2013 og standa næstum í stað þrátt fyrir að handbært fé frá rekstri að teknu tilliti til fjárfestinga hafi verið jákvætt um 109,0 m. USD. Meginstæður þess eru reiknað gengistap vegna lána í annarri mynt en Bandaríkjadal og verðbætur. Veginn meðallíftími láanasafnsins var um 6,3 ár.

Eigjð fé fyrirtækisins lækkaði á árinu og var 1.658 m. USD í lok árs. Eiginfjárlutfallið lækkaði einnig en það var 36,3% í árslok 2013 en 37,6% í lok árs 2012.

Nettó skuldir og eiginfjárlutfall

Kennitölur

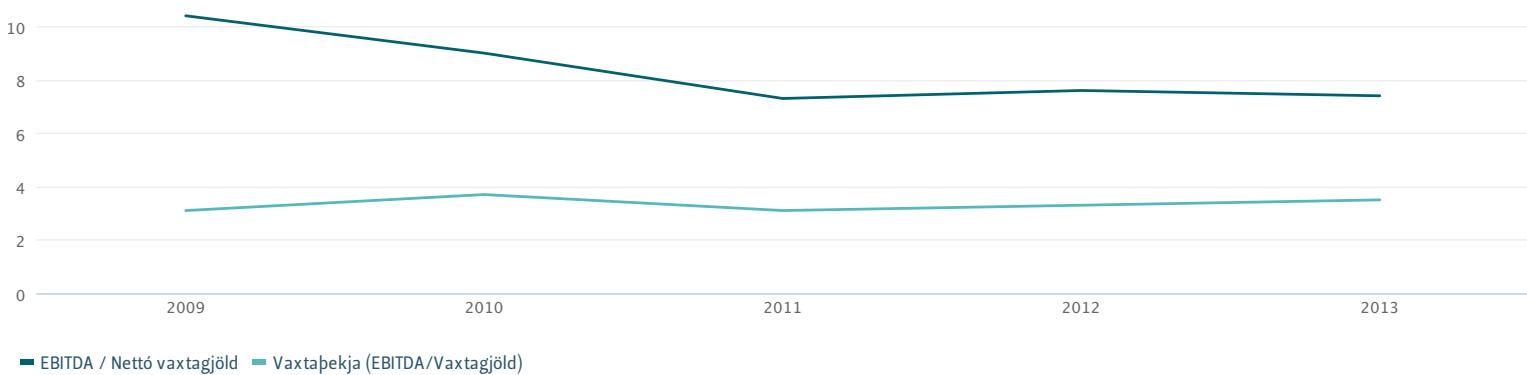
Landsvirkjun er ennþá tiltölulega skuldsett fyrirtæki en hefur á síðustu árum unnið markvisst að lækkun skulda og bætingu mælikvarða sem hafa áhrif á lánshæfismat fyrirtækisins.

Skuldsetning samstæðunnar mæld á móti rekstrarhagnaði fyrir afskriftir (nettó skuldir / EBITDA) lækkar úr 7,58x í árslok 2012 í 7,38x í árslok 2013. Hlutfall veltufjár frá rekstri (FFO) á móti nettó skuldum fer úr 9,9% árið 2012 í 10,6% í árslok 2013.

Vaxtabekjan (EBITDA / nettó vaxtagjöld) hækkar í 3,51x en var 3,27x í árslok 2012. Hlutfall veltufjár frá rekstri (FFO) á móti vaxtagjöldum hækkar úr 2,36x í lok árs 2012 í 2,66x í árslok 2013.

Arðsemi eigin fjár reiknast frá afkomu og því geta innbyggðar afleiður og óinnleystur gjaldeyrismunur haft mikil áhrif á niðurstöðuna. Arðsemi eigin fjár var 3,3% fyrir árið 2012 en neikvæð um 2,3% árið 2013

Vaxtaþekja og nettó skuldir / EBITDA

Fylgiskjöl

Hér má sækja ársreikning Landsvirkjunar 2013 á rafrænu formi. Skjölin innihalda annars vegar ársreikninginn í heild sinni í Acrobat (pdf) skjali og hins vegar helstu stærðir í Excel (xls) skjali.

[Ársreikningur 2013](#)
0,36 MB PDF SKJAL

[Helstu stærðir](#)
0,08 MB EXCEL SKJAL

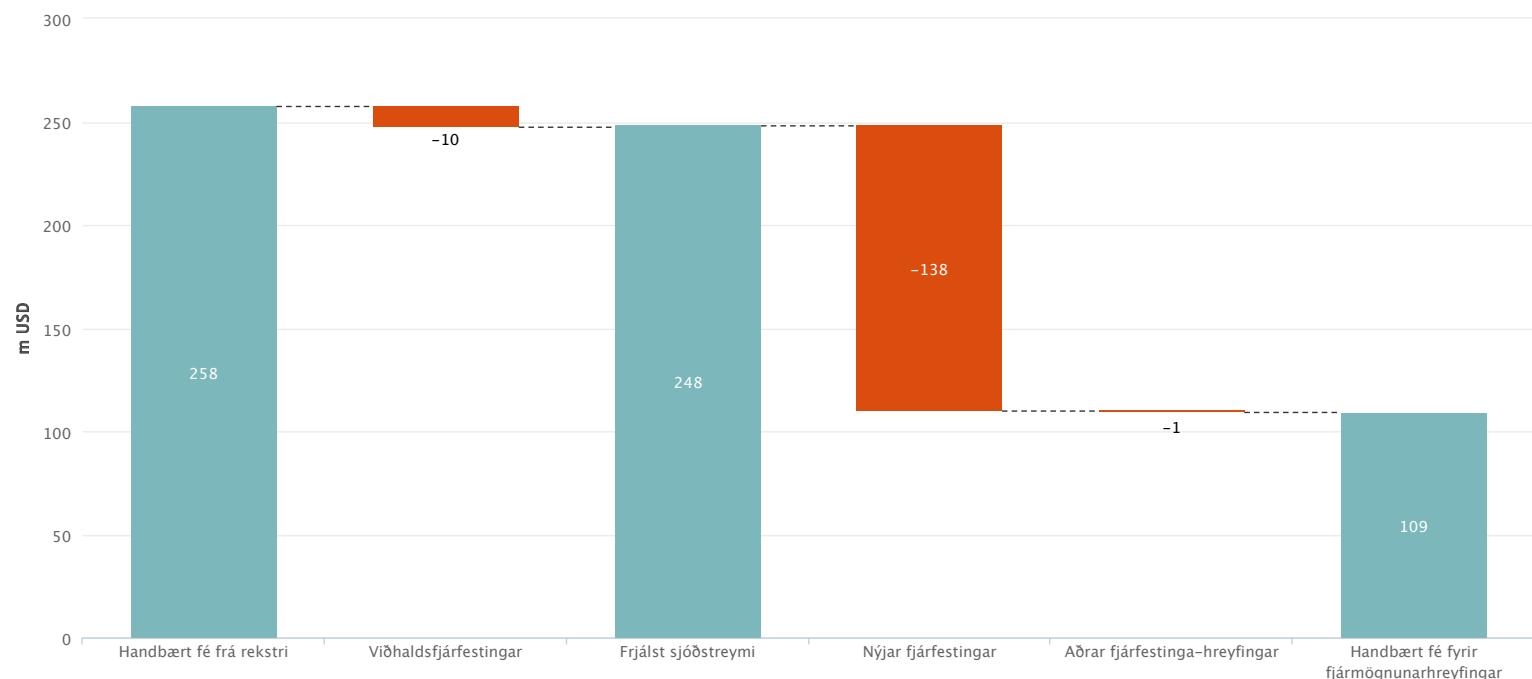
Sjóðstremisýfirlit

Handbært fé samstæðunnar hækkaði um 100,1 m. USD á árinu 2013 og var 288,0 m. USD í árslok. Þróunin sést á grafinu hér að neðan. Handbært fé frá rekstri samstæðunnar nam 258,5 m. USD sem er næst besta ár í sögu félagsins. Fjárfestingarhreyfingar hækkuðu milli ára og námu 149,5 m. USD þar sem framkvæmdir við Búðarhálsvirkjun voru fyrirferðamestar. Afborganir lána og gjaldmiðlaskiptasamninga umfram lántökur námu 0,8 m. USD og greiddur arður, 12,8 m. USD vegna rekstrarársins 2012.

Sjóðstremi

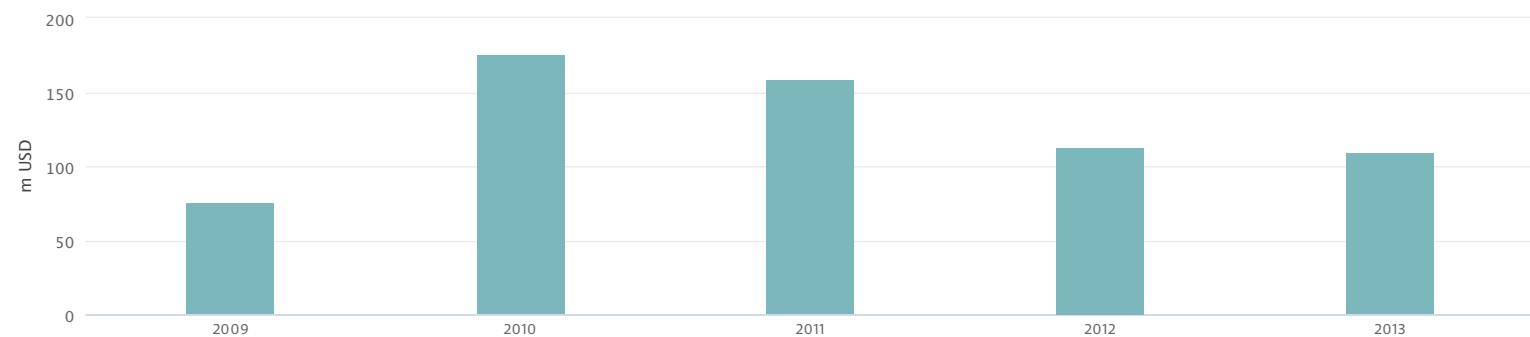
Þróun á handbæru fé fyrir fjármögnunarhreyfingar

Fjárfestingarhreyfingar námu 149,5 m. USD en einungis 10 m. USD voru vegna viðhaldsfjárfestinga tengdum aflstöðvum og flutningsmannvirkjum fyrirtækisins. Frjálst sjóðstremi nam því 248 m. USD. Frjálst sjóðstremi getur félagið notað til dæmis til nýrra fjárfestinga, en þær námu um 138 m. USD, til niðurgreiðslu skulda eða greitt eigendum út arð. Handbært fé fyrir fjármögnunarhreyfingar nam því 109 m. USD.

Handbært fé frá rekstri hefur staðið undir fjárfestingum síðustu ára, það er þegar búið er að taka tillit til fjárfestinga hefur verið jákvæður afgangur af handbæru fé frá rekstri. Það er forsenda þess að Landsvirkjun hefur getað lækkað nettó skuldir síðustu ár.

Handbært fé frá rekstri fyrir fjármagnshreyfingar

Fylgiskjöl

Hér má sækja ársreikning Landsvirkjunar 2013 á rafrænu formi. Skjölin innhálða annars vegar ársreikninginn í heild sinni í Acrobat (pdf) skjali og hins vegar helstu stærðir í Excel (xls) skjali.

[Ársreikningur 2013](#)
0,36 MB PDF SKJAL

[Helstu stærðir](#)
0,08 MB EXCEL SKJAL

Stýring fjárhagsáhættu

Áhættustýring hefur eftirlit með að greina og stýra fjárhagslegri áhættu Landsvirkjunar í þeim tilgangi að draga úr sveiflum í rekstri. Fjárhagsleg áhættu félagsins greinist í markaðsáhættu, lausafjárhættu og mótaðilaáhættu, en markaðsáhættu félagsins er einkum þrenns konar; álverðsáhættu, vaxtaáhættu og gjaldmiðlaáhættu.

Álverðsáhættu

Áhættu félagsins vegna breytinga á álverði er umtalsverð þar sem um 40% tekna af raforkusölu eru bundin álverði. Félagið hefur því gert afleiðusamninga til að treysta tekjugrundvöll sinn og draga úr sveiflum. Settar hafa verið inn varnir fyrir um 50% af áætluðu sjóðstreymi ársins 2014 og um 25% fyrir árið 2015.

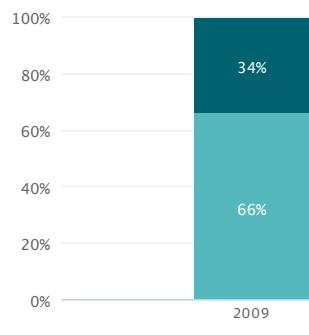
Verulega hefur dregið úr áhættu vegna álverðstengingar en frá árinu 2009 hefur hlutfall tekna af raforkusölu með tengingu við álverð lækkað úr 66% í 40%.

Vaxtaáhættu

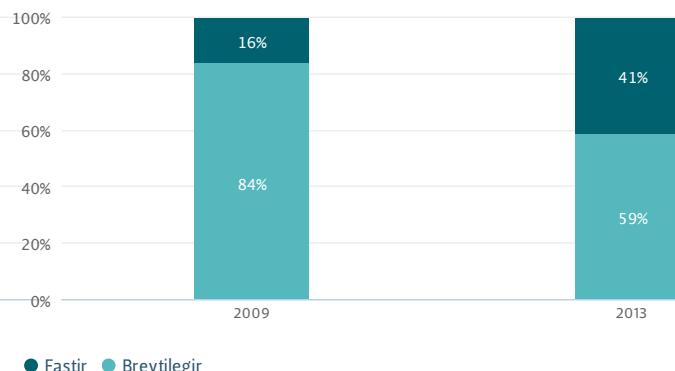
Landsvirkjun býr við vaxtaáhættu vegna vaxtaberandi eigna og skulda. Skuldur félagsins bera bæði fasta og breytilega vexti og eru vaxtafleiður nýttar til stýringar á vaxtaáhættu. Vaxtaberandi fjárskuldir eru mun hærri en vaxtaberandi fjáreignir og er áhættu félagsins því falin í mögulegri hækkun vaxta og auknum fjármagnskostnaði. Í árslok 2013 var hlutfall skulda með breytilega vexti um 59% samanborið við 64% í árslok 2012.

Á undanförnum árum hefur verið dregið verulega úr áhættu af hækkun vaxta en hlutfall fastra vaxta hefur hækkað úr 16% í 41% á árunum 2009 til 2013.

Tekjur af raforkusölu

Vextir

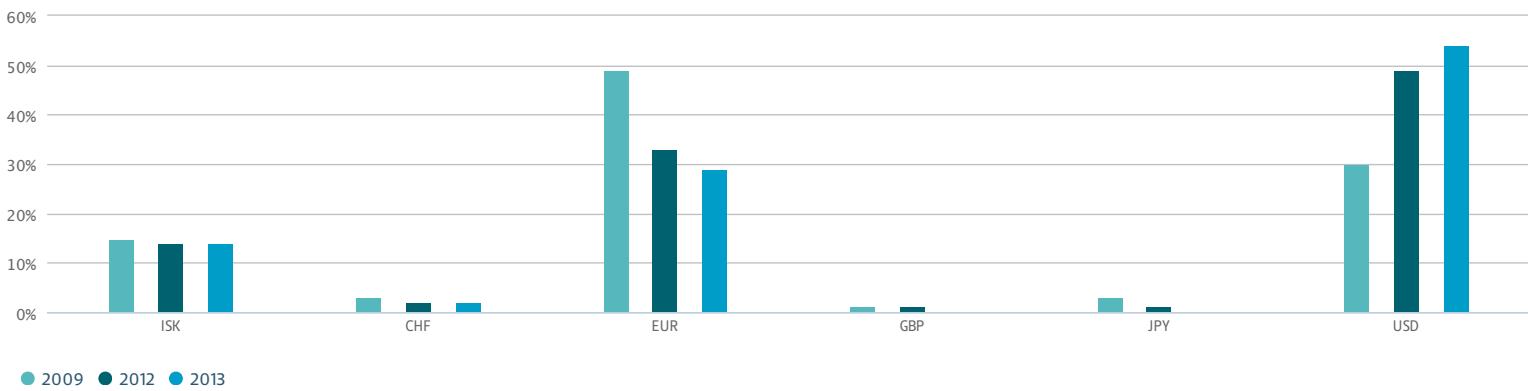

Gjaldmiðlaáhættu

Gjaldmiðlaáhættu er suð áhættu að fé tapist vegna óhagstæðra breytinga á gengi gjaldmiðla. Gjaldmiðlaáhættu Landsvirkjunar hlýst af greiðsluflæði, eignum og skuldum sem og af öllum almennum viðskiptum í öðrum myntum en starfrækslumynt. Starfrækslumynt félagsins er Bandaríkjadalur og myndast því gjaldmiðlaáhættu af sjóðstreymi og opinni stöðu efnahagsreiknings í öðrum myntum en Bandaríkjadal.

Það er stefna Landsvirkjunar að draga úr gjaldmiðlaáhættu með því að auka vægi Bandaríkjadals í lánasafni félagsins. Unnið hefur verið markvisst að því að draga úr gjaldmiðlaáhættu og í þeim tilgangi hefur Landsvirkjun undanfarin tvö ár gert samninga um skilmálabreytingar lána úr evrum yfir í Bandaríkjadal að fjárhæð 190 milljónir evra. Frá árinu 2009 hefur hlutfall Bandaríkjadals í lánasafni hækkað úr 30% í 54%.

Vaxtaberandi skuldir eftir myntum

Tekjur félagsins eru að mestum hluta í Bandaríkjadal. Aðrar tekjur eru í íslenskum og norskum krónum en gjaldmiðlaáhætta vegna þessara mynta er takmörkuð þar sem nettun er í sjóðstreymi íslenskra króna og tekjur í norskum krónum eru hlutfallslega litlar. Greiðsluáhætta vegna afborgana og vaxta í evrum næstu árin hefur verið takmörkuð með afleiðusamningum.

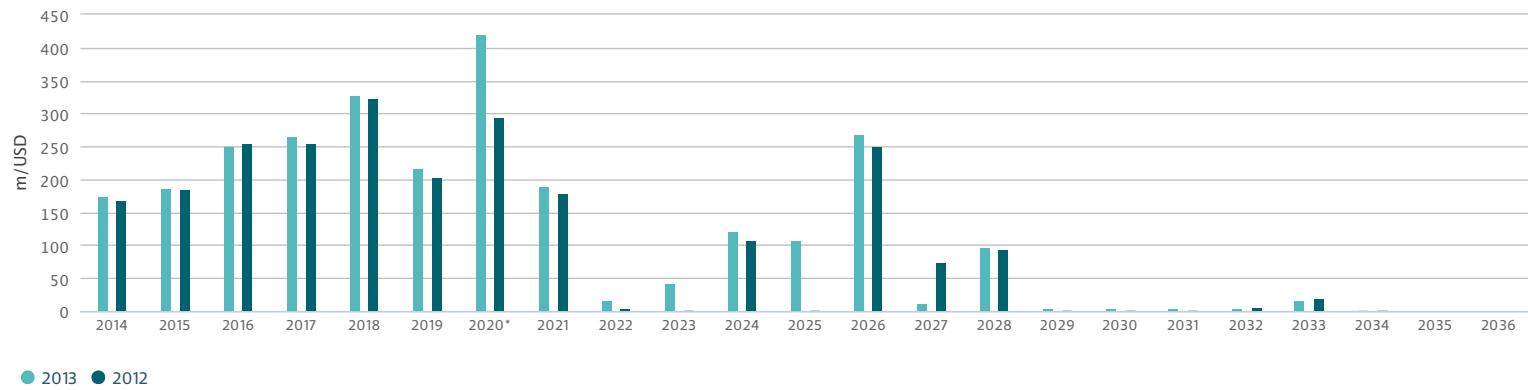
Lausafjáráhætta

Lausafjáráhætta felur í séri hættu á tapi ef félagið getur ekki staðið við skuldbindingar sínar á gjalddaga. Félagið lágmarkar lausafjáráhættu með virkri stýringu lausafjár sem felur í séri að nægt laust fé er til staðar á hverjum tíma til að standa undir skuldbindingum félagsins. Til að tryggja sem best jafnvægi á milli skuldbindinga og væntra tekna er lögð áhersla á rúma lausafjárstöðu félagsins í formi handbærs fjár og aðgengis að samningsbundnum veltilánum.

Til að tryggja aðgengi að fjármagni og viðhalda sveigjanleika í fjármögnum hefur Landsvirkjun nýtt mismunandi tegundir lána. Undanfarin ár hefur fjármögnum þó að mestu farið fram í gegnum ríkistryggðan EMTN (e. Euro Medium Term Note) rammasamning fyrirtækisins. Í árslok 2013 var staða lána undir EMTN samningnum um 1,82 milljarðar USD en heildarfjárhæð getur að hámarki numið 2,5 milljörðum USD.

Á árinu 2013 undirritaði Landsvirkjun nýjan EMTN (e. Euro Medium Term Note) rammasamning um alþjóðlegar skuldbréfaútgáfur, án ríkisábyrgðar. Heildarfjárhæð rammasamningsins er 1 milljarður Bandaríkjadal. Í árslok var staða lána undir EMTN samningi án ríkisábyrgðar um 30 milljónir USD.

Endurgreiðsluferill vaxtaberandi skulda

Dregið er úr endurfjármögnumnaráhættu félagsins með jafnri dreifingu afborgana og vaxta og með löngum líftíma útistandandi lána. Veginn meðallíftími skulda er 6,3 ár og hlutfall lána á gjalddaga innan 12 mánaða er 6,5%.

(*) Á árinu 2013 var samið við eiganda skuldbréfs um að fella niður ákvæði sem veitti honum árlegan rétt til þess að innkalla skuldbréfið. Landsvirkjun hafði fram að því skilgreint skuldbréfið sem skammtímalán vegna innköllunarákvæðisins en eftir breytinguna verður það fært á meðal langtímaskulda. Skuldbréfið er að fjárhæð 50 milljónir evra og er lokagjalddagi þess í mars 2020.

Í lok desember 2013 nam handbært fé félagsins um 288 milljónum USD en ef tekið er tillit til óádreginna veltilána (200 milljónir USD og 10.500 milljónir ISK) og óádreginna langtímalána að fjárhæð 10,7 milljónir USD þá hefur félagið aðgang að alls um 590 milljónum USD. Að teknu tilliti til sjóðstreymis frá rekstri telur fyrirtækið aðgengi að lausafé tryggt til ársloka 2015.

Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta felur í sér hættu á að gagnaðili samnings uppfylli ekki ákvæði hans. Mótaðilaáhætta Landsvirkjunar verður fyrst og fremst til vegna raforkusamninga til iðnaðar og afleiðusamninga fyrirtækisins sem eru gerðir í áhættuvarnarskyni. Þrátt fyrir að um verulegar fjárhæðir geti verið að ræða er áhættan takmörkuð með kröfum fyrirtækisins um gæði mótaðila. Landsvirkjun hefur sett sér sem viðmið varðandi afleiðuvíðskipti að ekki eru gerðir samningar við fjármálastofnanir sem hafa lægri lánshæfiseinkunn en A–frá Standard og Poor's eða sambærilega lánshæfiseinkunn frá öðrum viðurkenndum matsfyrirtækjum. Áður en gerðir eru samningar um sölu á raforku er farið ítarlega yfir fjárhagsstöðu viðkomandi fyrirtækja og móðurfélaga þeirra ef við á.

Fylgiskjöl

Hér má sækja ársreikning Landsvirkjunar 2013 á rafrænu formi. Skjölín innhalda annars vegar ársreikninginn í heild sinni í Acrobat (pdf) skjali og hins vegar helstu stærðir í Excel (xls) skjali.

Ársreikningur 2013

PDF

0,36 MB PDF SKJAL

Helstu stærðir

XLS

0,08 MB EXCEL SKJAL

Landsvirkjun

SAMSTÆÐA

Ársreikningur 2013

Landsvirkjun
Háaleitisbraut 68
103 Reykjavík

Kt. 420269-1299

Efnisyfirlit

Helstu upplýsingar	3
Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra	5
Áritun óháðs endurskoðanda	7
Rekstrarreikningur	8
Yfirlit um heildarafkomu	9
Efnahagsreikningur	10
Eiginfjáryfirlit	11
Sjóðstremmisyfirlit	12
Skýringar	13
Viðauki: Stjórnarháttayfirlýsing	40

Helstu upplýsingar

Framsetning stjórnenda á rekstri Landsvirkjunar

Fjárhæðir í þúsundum USD

	2013	2012	2011	2010	2009
Rekstur					
Rekstrartekjur	407.676	389.499	419.708	383.991	299.788
Innleystar áhættuvarnir tengdar álverði	15.228	18.325	16.488	(6.342)	42.526
Rekstrartekjur samtals	422.904	407.824	436.196	377.649	342.314
Rekstrar- og viðhaldskostnaður	(93.768)	(86.488)	(90.993)	(79.564)	(70.655)
Rekstrarhagnaður án afskrifta (EBITDA)	329.136	321.336	345.203	298.085	271.659
Afskriftir og virðisrýrnun	(117.670)	(112.288)	(108.200)	(107.258)	(114.321)
Rekstrarhagnaður (EBIT)	211.466	209.048	237.003	190.827	157.338
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)	(86.988)	(103.093)	(126.877)	(99.275)	(96.102)
Áhrif hlutdeildarfélaga	(2.647)	(2.229)	(4.014)	(1.581)	(11.193)
Hagnaður fyrir óinnleysta fjármagnsliði	121.831	103.726	106.112	89.971	50.043

Óinnleystir fjármagnsliðir:

Gangvirðisbreytingar innbyggðra afleiða	(174.641)	(3.391)	(93.197)	(55.583)	253.304
Gangvirðisbreytingar annarra afleiða	5.014	13.653	6.959	(39.438)	(53.655)
Óinnleystur gjaldeyrismunur	(16.658)	(12.675)	22.711	87.619	(39.752)
	(186.285)	(2.413)	(63.527)	(7.402)	159.897
Hagnaður (tap) fyrir tekjuskatt	(64.454)	101.313	42.585	82.569	209.940
Tekjuskattur	25.913	(45.995)	(16.135)	(9.653)	(16.944)
Hagnaður (tap)	(38.541)	55.318	26.450	72.916	192.996

Efnahagur

Heildareignir	4.568.965	4.518.534	4.635.989	4.850.037	4.807.970
Eigið fé	1.658.134	1.697.152	1.661.312	1.644.322	1.564.487
Skuldir	2.910.831	2.821.382	2.974.677	3.205.715	3.243.483
Nettó skuldir *	2.429.176	2.435.571	2.502.873	2.673.966	2.823.872

Sjóðstreymi

Veltufé frá rekstri (FFO)	257.704	241.584	255.592	218.582	202.142
Handbært fé frá rekstri	258.485	236.178	267.172	229.595	197.023
Fjárfestingar	(149.455)	(122.979)	(107.689)	(53.517)	(120.533)
Fjármögnun	(12.893)	(151.670)	(185.328)	(106.294)	(4.572)

Lausafé

Handbært fé í árslok	287.987	187.916	229.942	265.532	194.248
Óadregin lán	301.947	409.979	415.767	307.676	281.600
Lausafé alls	589.934	597.895	645.709	573.208	475.848

Kennitölur

Arðsemi eiginfjár	(2,3%)	3,3%	1,6%	4,7%	14,0%
Eiginfjárhlutfall	36,3%	37,6%	35,8%	33,9%	32,5%
Vaxtabekja (EBITDA / nettó vaxtagjöld)	3,51x	3,27x	3,06x	3,68x	3,14x
Veltufé frá rekstri / nettó skuldir	10,6%	9,9%	10,2%	8,2%	7,2%
Veltufé frá rekstri / vaxtagjöld	2,66x	2,36x	2,19x	2,58x	2,19x
Nettó skuldir / EBITDA	7,38x	7,58x	7,25x	8,97x	10,39x

Lánshæfiseinkunn í lok árs

Standard & Poor's	BB	BB	BB	BB+	BB
Moody's	Baa3	Baa3	Baa3	Baa3	Baa3

* Nettó skuldir eru vaxtaberandi skuldir að frágengnu handbæru fé og bundnum innstæðum.

Ársfjórðungsýfirlit 2013

Framsetning stjórnenda á rekstri Landsvirkjunar frh.

	1. ársfj.	2. ársfj.	3. ársfj.	4. ársfj.	Samtals
Rekstrartekjur					
Raforkusala	91.104	81.618	81.642	92.116	346.480
Innleystar áhættuvarnir tengdar álverði	3.106	4.341	3.792	3.989	15.228
Flutningstekjur	12.150	12.546	12.723	19.112	56.531
Aðrar tekjur	697	1.151	1.028	1.789	4.665
	<u>107.057</u>	<u>99.656</u>	<u>99.185</u>	<u>117.006</u>	<u>422.904</u>
Rekstrargjöld					
Orkusvið	7.660	8.679	8.489	9.514	34.342
Flutningskerfi	3.410	4.761	4.209	8.091	20.471
Almennar rannsóknir	1.495	1.601	1.808	2.041	6.945
Annar rekstrarkostnaður	7.191	6.663	6.688	11.468	32.010
Afskriftir og virðisírýrnun	25.871	34.732	26.209	30.858	117.670
	<u>45.627</u>	<u>56.436</u>	<u>47.403</u>	<u>61.972</u>	<u>211.438</u>
Rekstrarhagnaður	<u>61.430</u>	<u>43.220</u>	<u>51.782</u>	<u>55.034</u>	<u>211.466</u>
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)					
Vaxtatekjur	1.381	568	540	542	3.031
Vaxtagjöld	(26.910)	(21.020)	(23.041)	(25.789)	(96.760)
Innleystur gjaldeyrismunur	3.521	6.692	(2.403)	(1.069)	6.741
	<u>(22.008)</u>	<u>(13.760)</u>	<u>(24.904)</u>	<u>(26.316)</u>	<u>(86.988)</u>
Áhrif hlutdeildarfélaga	(1.969)	160	(223)	(615)	(2.647)
Hagnaður fyrir tekjuskatt og óinnleysta liði	<u>37.453</u>	<u>29.620</u>	<u>26.655</u>	<u>28.103</u>	<u>121.831</u>
Óinnleystir fjármagnsliðir:					
Gangvirðisbreytingar innbyggðra afleiða	(114.681)	(54.778)	45.522	(50.704)	(174.641)
Gangvirðisbreytingar annarra afleiða	(5.798)	6.362	464	3.986	5.014
Óinnleystur gjaldeyrismunur	34.349	(17.839)	(22.823)	(10.345)	(16.658)
	<u>(86.130)</u>	<u>(66.255)</u>	<u>23.163</u>	<u>(57.063)</u>	<u>(186.285)</u>
Hagnaður (tap) fyrir tekjuskatt	(48.677)	(36.635)	49.818	(28.960)	(64.454)
Tekjuskattur	18.132	14.957	(17.119)	9.943	25.913
Hagnaður (tap)	<u>(30.545)</u>	<u>(21.678)</u>	<u>32.699</u>	<u>(19.017)</u>	<u>(38.541)</u>
Skipting hagnaðar (taps):					
Eigendur móðurfélags	(32.399)	(24.059)	30.771	(19.157)	(44.844)
Minnihluti í dótturfélögum	1.854	2.381	1.928	140	6.303
	<u>(30.545)</u>	<u>(21.678)</u>	<u>32.699</u>	<u>(19.017)</u>	<u>(38.541)</u>
Úr sjóðstreymi					
Handbært fé frá rekstri	<u>74.885</u>	<u>59.545</u>	<u>57.606</u>	<u>66.449</u>	<u>258.485</u>
Aðrir mælikvarðar fyrir Landsvirkjun móðurfélag					
Uppsett afl í lok árs (MW)	1.862	1.860	1.860	1.860	1.860
Meðalverð iðnaður (með flutningi) USD/MWst	25,8	26,2	28,7	25,7	19,5
Meðalverð heildsala (án flutnings) ISK/kWst	4,0	3,9	3,6	3,4	3,2
Selt magn (Gwst)	13.186	12.770	12.778	12.926	12.546
Rannsókna- og þróunarkostnaður	26.799	32.514	17.203	19.575	23.601
Slysatíðni: H200*	0,7	0,0	0,4	1,4	1,1

* H200 er fjöldi fjarvistarslysa á hverjar 200.000 vinnustundir.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Tilgangur Landsvirkjunar er að stunda starfsemi á orkusviði ásamt annarri viðskipta- og fjármálastarfsemi samkvæmt ákvörðun stjórnar hverju sinni. Samstæðuársreikningur fyrirtækisins tekur, auk móðurfélagsins, til fjögurra dótturfélaga, Landsnets hf., Orkufjarskipti hf., Icelandic Power Insurance Ltd. og Landsvirkjunar Power ehf., auk tveggja dótturfélaga Landsvirkjunar Power ehf.

Ársreikningur Landsvirkjunar fyrir árið 2013 er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu. Bandaríkjadalur (USD) er starfrækslugjaldmiðill fyrirtækisins og eru fjárhæðir í ársreikningnum birtar í þúsundum Bandaríkjadala.

Rekstrartekjur samstæðunnar námu 422,9 milljónum USD á árinu 2013 samanborið við 407,8 milljónir USD árið á undan. Tekjur hækka því um 15,1 milljón USD. Hækkunin skýrist einkum af aukningu í seldu magni og hærri flutningstekjum. Tekjufærsla vegna innleystra áhættuvarna tengdum álverði nam 15,2 milljónum USD á árinu 2013 en árið á undan nam tekjufærsla vegna slíkra áhættuvarna 18,3 milljónum USD. Rekstrargjöld námu 211,4 milljónum USD á árinu 2013 en voru 198,8 milljónir USD árið 2012. Rekstrarhagnaður fyrirtækisins var því 211,5 milljónir USD á árinu 2013 samanborið við 209,0 milljónir USD árið á undan.

Fjármagnsgjöld umfram fjármunatekjur námu 273,3 milljónum USD á árinu 2013, en á árinu 2012 voru fjármagnsgjöld umfram fjármunatekjur 105,5 milljónir USD. Breytingin á milli ára nemur samtals 167,8 milljónum USD. Breytingin er einkum vegna gangvirðisbreytinga innbyggðra afleiðusamninga. Gangvirðisbreytingar afleiðusamninga eru að mestu óinnleystar og verður að hafa það í huga við mat á afkomu fyrirtækisins á árinu. Hagnaður fyrir óinnleysta fjármagnsliði nam 121,8 milljónum USD á árinu en var 103,7 milljónir USD árið 2012. Samkvæmt rekstrarreikningi nam tap ársins 38,5 milljónum USD en árið áður var hagnaður að fjárhæð 55,3 milljónir USD.

Landsvirkjun notar afleiðusamninga í því skyni að stýra áhættu í rekstri fyrirtækisins. Samningar hafa verið gerðir vegna vaxtaáhættu og gengisáhættu, en auk þess hafa verið gerðir afleiðusamningar til þess að verjast áhættu vegna sveiflna í heimsmarkaðsverði á áli, þar sem hluti rekstrartekna ræðst af því. Jákvætt gangvirði afleiðusamninga til þess að tryggja sölutekjur fyrirtækisins nam 10,0 milljónum USD í árslok 2013. Gangvirði gjaldmiðla- og vaxtaskiptasamninga í árslok 2013 var neikvætt um 28,0 milljónir USD. Gangvirði innbyggðra afleiða í orkusölusamningum Landsvirkjunar til álvera að fráregnu gangvirði innbyggðra afleiða vegna raforkukaupasamninga er jákvætt og er gangvirði þeirra metið alls 96,2 milljónir USD í árslok 2013.

Eigið fé í árslok 2013 nam 1.658,1 milljón USD, en 1.697,2 milljónum USD í árslok 2012 samkvæmt efnahagsreikningi og leggur stjórn félagsins til að tap ársins verði fært til lækkunar á eigin fé. Stjórn félagsins mun á aðalfundi gera tillögu um arðgreiðslu til eigenda, en víesar að öðru leyti til skýringa í ársreikningnum og eiginfjárfirlits varðandi breytingar á eiginfjárreikningum. Landsvirkjun er sameignarfyrirtæki ríkissjóðs og Eignarhluta ehf. Ríkissjóður á 99,9% eignarhluta í fyrirtækinu og Eignarhlutir ehf. 0,1%.

Fjárhagsstaða fyrirtækisins er viðunandi og lausafjárstaða sterk vegna góðrar sjóðstöðu og óádreginna lána. Handbært fé í árslok nam 288,0 milljónum USD og óádregin veltilán 291,3 milljónum USD. Þar að auki eru óádregin langtímalán að fjárhæð 10,7 milljónir USD. Lausafé og óádregin lán í árslok námu því 590,0 milljónum USD. Handbært fé frá rekstri nam 258,5 milljónum USD. Landsvirkjun tók lán að fjárhæð 158,1 milljón USD á árinu og greiddi niður skuldir og gjaldmiðlaskiptasamninga um 158,9 milljónir USD. Handbært fé hækkaði um 100,1 milljón USD á árinu. Það er mat stjórnenda Landsvirkjunar að aðgengi að lausafé sé tryggt út árið 2015. Framkvæmdir við Búðarháls ganga samkvæmt áætlun og verður aflstöðin tekin í rekstur á árinu 2014.

Skýrsla og yfirlýsing stjórnar og forstjóra, frh.:

Stjórnarhættir

Stjórn Landsvirkjunar leitast við að viðhalda góðum stjórnarháttum og hefur til hliðsjónar leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja sem gefnar eru út af Viðskiptaráði Íslands í samstarfi við Samtök atvinnulífsins og Nasdaq OMX Ísland. Stjórnin hefur sett sér ítarlegar starfsreglur þar sem valdsvið hennar er skilgreint og verksvið gagnvart forstjóra. Stjórn hefur skipað endurskoðunarnefnd. Á árinu 2013 voru haldnir 13 stjórnarfundir og 4 fundir í endurskoðunarnefnd. Meirihluti stjórnar og meirihluti endurskoðunarnefndar hafa mætt á alla fundi. Landsnet hf. hefur birt upplýsingar um stjórnarhætti í viðauka við ársreikning sinn. Frekari upplýsingar um stjórnarhætti móðurfélagsins og áhættustýringu er að finna í skýringum nr. 28 til 37 og viðauka með ársreikningi.

Yfirlýsing stjórnar og forstjóra

Samkvæmt bestu vitneskju stjórnar og forstjóra er ársreikningur samstæðunnar í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og er það álit stjórnar og forstjóra að ársreikningurinn gefi glöggja mynd af eignum, skuldum og fjárhagsstöðu 31. desember 2013 og rekstrarafkomu samstæðunnar og breytingu á handbæru fé á árinu 2013.

Jafnframt er það álit stjórnar og forstjóra að ársreikningurinn og skýrsla stjórnar fyrir árið 2013 gefi glöggt yfirlit um árangur af rekstri samstæðunnar, stöðu hennar og þróun og lýsi helstu áhættubáttum sem samstæðan býr við.

Stjórn og forstjóri staðfesta hér með samstæðuársreikninginn með undirritun sinni.

Reykjavík, 21. febrúar 2014.

Í stjórn félagsins:

Bryndís Hlöðversdóttir

Sigurbjörg Gísladóttir

Arnar Bjarnason

Ingimundur Sigurpálsson

Stefán Arnórsson

Forstjóri:

Hörður Arnarson

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og eigenda Landsvirkjunar

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi samstæðuársreikning Landsvirkjunar fyrir árið 2013. Ársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning, yfirlit um heildarafkomu, efnahagsreikning, eiginfjárfyrillit, sjóðstreymsfyrillit, upplýsingar um helstu reikningsskilaðferðir og aðrar skýringar.

Ábyrgð stjórnenda á ársreikningnum

Stjórnendur eru ábyrgir fyrir gerð og glöggri framsetningu ársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla, eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu. Stjórnendur eru einnig ábyrgir fyrir því innra eftirliti sem þeir telja nauðsynlegt til að gera þeim kleift að setja fram ársreikning sem er án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Ábyrgð endurskoðanda

Ábyrgð okkar felst í því álití sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Samkvæmt þeim ber okkur að fara eftir settum siðareglum og skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg vissa fáist um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðun felur í sér aðgerðir til staðfestingar á fjárhæðum og öðrum upplýsingum í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggist á faglegu mati endurskoðandans, þar með talið á þeirri hættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka. Við áhættumatið er tekið tillit til þess innra eftirlits sem varðar gerð og glöggva framsetningu ársreiknings, til þess að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits fyrirtækisins. Endurskoðun felur einnig í sér mat á því hvort reikningsskilaðferðir og matsaðferðir sem stjórnendur nota við gerð ársreikningsins séu viðeigandi sem og mat á framsetningu hans í heild.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Álit

Það er álit okkar að samstæðuársreikningur Landsvirkjunar gefi glögga mynd af afkomu samstæðunnar á árinu 2013, fjárhagsstöðu hennar 31. desember 2013 og breytingu á handbæru fé á árinu 2013, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu.

Staðfesting vegna skýrslu stjórnar

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Reykjavík, 21. febrúar 2014.

KPMG ehf.

Árni Claessen

Auður Þórisdóttir

Rekstrarreikningur árið 2013

	Skýr.	2013	2012
Rekstrartekjur			
Raforkusala		346.480	338.242
Innleystar áhættuvarnir tengdar álverði		15.228	18.325
Flutningstekjur		56.531	44.357
Aðrar tekjur		4.665	6.900
		<u>422.904</u>	<u>407.824</u>
Rekstrargjöld			
Orkusvið		116.936	115.770
Flutningskerfi		39.850	41.244
Almennar rannsóknir		19.007	13.941
Annar rekstrarkostnaður		35.645	27.821
		<u>211.438</u>	<u>198.776</u>
Rekstrarhagnaður	3	<u>211.466</u>	<u>209.048</u>
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)			
Vaxtatekjur		3.031	4.014
Vaxtagjöld		(96.760)	(102.269)
Gjaldeyrismunur		(9.917)	(17.513)
Gangvirðisbreytingar innbyggðra afleiða	30	(174.641)	(3.391)
Gangvirðisbreytingar annarra afleiða		5.014	13.653
	6	<u>(273.273)</u>	<u>(105.506)</u>
Áhrif hlutdeildarfélaga	13	(2.647)	(2.229)
Hagnaður (tap) fyrir tekjuskatt		(64.454)	101.313
Tekjuskattur	7	<u>25.913</u>	<u>(45.995)</u>
Hagnaður (tap) ársins		<u>(38.541)</u>	<u>55.318</u>
Skipting hagnaðar (taps):			
Eigendur móðurfélags		(44.844)	53.057
Minnihluti í dótturfélögum		6.303	2.261
		<u>(38.541)</u>	<u>55.318</u>

Skýringar nr. 1 til 57 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Yfirlit um heildarafkomu árið 2013

	2013	2012
Hagnaður (tap) ársins	<u>(38.541)</u>	55.318
Rekstrarliðir færðir á eigið fé:		
Þýðingarmunur vegna dóttur- og hlutdeildarfélaga	13.432	(4.145)
Lífeyrisskuldbinding að frádregnum tekjuskattí, breyting	(1.088)	(1.112)
Rekstrarliðir færðir á eigið fé samtals	<u>12.344</u>	<u>(5.257)</u>
Heildarhagnaður (tap) ársins	<u>(26.197)</u>	<u>50.061</u>
Skipting heildarhagnaðar (taps):		
Eigendur móðurfélags	(37.230)	49.631
Minnihlut í dótturfélögum	11.033	430
(26.197)	<u>50.061</u>	

Skýringar nr. 1 til 57 eru óaðskiljanlegur hluti bessa ársreiknings.

Efnahagsreikningur 31. desember 2013

Eignir	Skýr.	2013	2012
Fastafjármunir			
Rekstrarfjármunir	8	3.495.611	3.476.284
Rekstrarfjármunir í byggingu	9	221.820	151.509
Óefnislegar eignir	10	239.038	233.563
Afleiðusamningar	12	112.451	270.076
Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum	13	20.717	20.103
Aðrar langtímaeignir	14	3.610	3.224
Skatteign	7	89.536	56.218
		Fastafjármunir samtals	4.182.783
			4.210.977
Veltufjármunir			
Birgðir	16	4.827	4.186
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur	17	67.630	72.896
Afleiðusamningar	12	25.738	41.591
Bundhar innstæður		0	968
Handbært fé	18	287.987	187.916
		Veltufjármunir samtals	386.182
			307.557
		Eignir samtals	4.568.965
			4.518.534
Eigið fé og skuldir			
Eigið fé			
Eigendaframlög	19	586.512	586.512
Endurmatsreikningur	20	94.898	98.281
Þýðingarmunur	20	(28.531)	(37.233)
Annað eigið fé		957.845	1.013.216
		1.610.724	1.660.776
Hlutdeild minnihluta		47.410	36.376
		Eigið fé samtals	1.658.134
			1.697.152
Langtímaskuldir			
Vaxtaberandi skuldir	21	2.541.806	2.416.004
Lífeyrisskuldbindingar	23	27.007	23.228
Tekjuskattsskuldbinding	7	21.076	14.550
Skuldbindingar vegna niðurrifs	24	6.739	5.704
Fyrirfram innheimtar tekjur		3.210	2.336
Afleiðusamningar	12	50.029	60.232
		2.649.867	2.522.054
Skammtímaskuldir			
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	25	75.701	71.845
Vaxtaberandi skuldir	22	175.357	208.451
Afleiðusamningar	12	9.906	19.032
		260.964	299.328
		Skuldir samtals	2.910.831
			2.821.382
		Eigið fé og skuldir samtals	4.568.965
			4.518.534

Skýringar nr. 1 til 57 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Eiginfjáryfirlit árið 2013

	Eigenda- framlög	Endurmats- reikningur	Þýðingar- munur	Annað eigið fé	Eigið fé eigenda móðurfélags	Hlutdeild minnihluta	Eigið fé samtals
Breytingar á eigin fé 2012							
Eigið fé 1. janúar 2012.....	586.512	101.983	(34.919)	971.791	1.625.367	35.945	1.661.312
Þýðingarmunur			(2.314)		(2.314)	(1.831)	(4.145)
Lífeyrisskuldbinding,. br.....				(1.112)	(1.112)		(1.112)
Hagnaður ársins.....				53.057	53.057	2.261	55.318
Heildarhagnaður ársins.....			(2.314)	51.945	49.631	430	50.061
Upplausn endurmats færð á annað eigið fé.....			(3.702)		3.702	0	0
Arður til eigenda.....				(14.221)	(14.221)	0	(14.221)
Eigið fé 31. desember 2012.....	586.512	98.281	(37.233)	1.013.216	1.660.776	36.376	1.697.152
Breytingar á eigin fé 2013							
Eigið fé 1. janúar 2013	586.512	98.281	(37.233)	1.013.216	1.660.776	36.376	1.697.152
Þýðingarmunur			8.702		8.702	4.730	13.432
Lífeyrisskuldbinding,. br.....				(1.088)	(1.088)		(1.088)
Tap ársins				(44.844)	(44.844)	6.303	(38.541)
Heildartap ársins			8.702	(45.932)	(37.230)	11.033	(26.197)
Upplausn endurmats færð á annað eigið fé.....			(3.383)		3.383	0	0
Arður til eigenda.....				(12.822)	(12.822)	0	(12.822)
Eigið fé 31. desember 2013	586.512	94.898	(28.531)	957.845	1.610.724	47.410	1.658.134

Skýringar nr. 1 til 57 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Sjóðstreymsyfirlit árið 2013

	Skýr.	2013	2012
Rekstrarhreyfingar			
Rekstrarhagnaður		211.466	209.048
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á fjárvældum:			
Afskriftir og virðisíðurnun		117.670	112.288
Lífeyrisskuldbinding, breyting	(748)	(629)
Skuldbinding vegna niðurrifs, breyting		334	306
Aðrar breytingar		466	1.359
	Veltufé frá rekstri án fjármagnsliða	329.188	322.372
Rekstrartengdar eignir og skuldir, breyting		975	(1.605)
	Handbært fé frá rekstri án fjármagnsliða	330.163	320.767
Innborgaðar vaxtatekjur		2.183	4.629
Greidd vaxtagjöld og gjaldeyrismunur	(73.757)	(89.150)
Greiddir skattar	(104)	(68)
	Handbært fé frá rekstri	27	258.485
			236.178
Fjárfestingarhreyfingar			
Aflstöðvar í rekstri	(4.719)	(7.217)
Aflstöðvar í byggingu	(74.680)	(68.131)
Fjárfesting í flutningsvirkjum	(49.417)	(16.005)
Virkjunarundirbúningur	(19.777)	(29.687)
Keptyr hlutabréf		0	(1.740)
Innborgaður arður frá hlutdeildarfélagi		0	12
Aðrar fjárfestingar	(8.354)	(10.684)
Seldar eignir		2.188	2.090
Ógreiddur framkvæmdakostnaður, breyting	(861)	2.432
Aðrar kröfur, breyting		6.165	5.951
	Fjárfestingarhreyfingar	(149.455)
			(122.979)
Fjármögnumunarhreyfingar			
Greiddur arður til eigenda	(12.822)	(14.221)
Lántökur		158.105	16.640
Afborganir langtímalána	(155.299)	(155.516)
Gjaldmiðlaskiptasamningar	(3.601)	0
Fyrirfram innheimtar tekjur, breyting		724	1.427
	Fjármögnumunarhreyfingar	(12.893)
			(151.670)
Breyting á handbæru fé		96.137	(38.471)
Áhrif gengisbreytinga á handbært fé		3.934	(3.555)
Handbært fé í ársbyrjun		187.916	229.942
Handbært fé í árslok		287.987	187.916

Skýringar nr. 1 til 57 eru óaðskiljanlegur hluti þessa ársreiknings.

Skýringar

Almennar upplýsingar

1. Landsvirkjun

Landsvirkjun er sameignarfyrirtæki sem er með starfsstöðvar sínar á Íslandi og eru höfuðstöðvar þess að Háaleitisbraut 68, Reykjavík. Landsvirkjun starfar á grundvelli laga nr. 42/1983 um fyrirtækið. Tilgangur fyrirtækisins er að stunda starfsemi á orkusviði. Ársreikningurinn hefur að geyma samstæðuársreikning fyrirtækisins og dótturfélaga þess (sem vísað er til í heild sinni sem „samstæðunnar“) og hlutdeild í afkomu hlutdeildarfélaga.

2. Grundvöllur reikningsskilanna

a. Yfirlýsing um að alþjóðlegum reikningsskilastöðlum sé fylgt

Ársreikningur samstæðunnar er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu.

Stjórn fyrirtækisins staðfesti ársreikninginn 21. febrúar 2014.

Skýring nr. 40 inniheldur upplýsingar um reikningsskilaaðferðir samstæðunar og breytingar á þeim á árinu.

b. Matsaðferðir

Reikningsskilin byggja á upphaflegu kostnaðarverði, að því undanskildu að eftirfarandi eignir og skuldir eru metnar á gangvirði; afleiðusamningar, veltufjáreignir og eignarhlutar í öðrum félögum. Rekstrarfjármunir til sölu og eignasamstæður til ráðstöfunar eru færðar á bókfærðu verði eða gangvirði, hvoru sem lægra reynist. Rekstrarfjármunir dótturfélaganna Landsnets hf. og Orkufjarskipta hf. eru skráðir á endurmetnu kostnaðarverði.

c. Framsetningar- og starfrækslugjaldmiðill

Reikningsskilin eru birt í Bandaríkjadölum, sem er starfrækslugjaldmiðill móðurfélagsins. Fjárhæðir eru birtar í þúsundum Bandaríkjadalra nema að annað sé tekið fram.

d. Mat stjórnenda í reikningsskilum

Gerð ársreiknings í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og gefi sér forsendur sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og birtar fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda. Endanlegar niðurstöður kunna að vera frábrugðnar þessu mati.

Mat og forsendur eru endurskoðaðar reglulega og eru áhrifin af breytingum færð á því tímabili sem breyting er gerð og jafnframt á síðari tímabilum ef breytingin hefur áhrif á þau.

Upplýsingar um mat stjórnenda og ákvarðanir teknar við beitingu reikningsskilaaðferða sem hafa veruleg áhrif á ársreikninginn er að finna í eftirfarandi skýringum:

- skýringar nr. 8 og 49 rekstrarfjármunir
- skýringar nr. 10 og 50 óefnislegar eignir
- skýringar nr. 12, 28, 30, 31, 32 afleiðusamningar
- skýringar nr. 7 og 48 tekjuskattur
- skýring nr. 23 lifeyrisskuldbindingar
- skýring nr. 30 álverðsáhætta

Skýringar, frh.:

2. Grundvöllur reikningsskilanna frh.:

e. Ákvörðun gangvirðis

Reikningsskilalaðferðir og skýringar samstæðunnar geta krafist mats á gangvirði, bæði vegna fjármálagerninga og annarra eigna og skulda.

Að svo miklu leyti sem hægt er notar samstæðan markaðsupplýsingar við ákvörðun gangvirðis en liggi slíkar upplýsingar ekki fyrir er byggt á mati stjórnenda.

Í tilfelli afleiða annarra en innbyggðra afleiða eru upplýsingar frá mótaðilum nýttar við ákvörðun gangvirðis. Áhættustýring leggur þá eigið mat til samanburðar og sannreynir að matið uppfylli kröfur alþjóðlegra reikningsskilastaðla (IFRS), þar á meðal það stig sem slíkt mat myndi falla undir.

Gangvirðið er flokkað eftir stigskiptu kerfi á grundvelli þeirra forsendna sem notaðar eru við matið samkvæmt eftirfarandi stigum:

- Stig 1: Uppgefið verð á virkum markaði fyrir samskonar eignir og skuldir.
- Stig 2: Forsendur byggja á öðrum breytum en uppgefnu verði á virkum markaði (stig 1) sem unnt er að afla fyrir eignir og skuldir, beint (t.d. verð) eða óbeint (afleidd af verði).
- Stig 3: Forsendur gangvirðis eigna og skulda eru byggðar á gögnum sem ekki er unnt að afla á markaði.

Ef forsendur sem notaðar eru við ákvörðun gangvirðis tilheyra mismunandi stigum, þá er gangvirðið allt fært í lægsta stig.

Verði breyting á flokkun gangvirðis á reikningsskilatímabilinu á sér stað tilfærsla um stig í lok þess tímabils.

Nánari upplýsingar um forsendur sem notaðar eru við ákvörðun gangvirðis er að finna í eftirfarandi skýringum.

- skýring nr. 30 innbyggðar afleiður
- skýring nr. 12 aðrar afleiður
- skýring nr. 49 rekstrarfjármunir
- skýring nr. 35 langtímalán

3. Starfsþáttayfirlit

Starfsþáttauplýsingar eru birtar eftir eðli rekstrar og byggja á skipulagi og innri upplýsingagjöf samstæðunnar.

Starfsþættir samstæðu Landsvirkjunar eru eftirfarandi:

Orkuvinnsla

Undir starfsþáttinn orkuvinnslu fellur starfsemi móðurfélagsins, en tilgangur Landsvirkjunar samkvæmt lögum er að stunda starfsemi á orkusviði ásamt annari viðskipta- og fjármálastarfsemi samkvæmt ákvörðun stjórnar hverju sinni. Orkuvinnsla Landsvirkjunar byggist á vatnsaflri og jarðhita. Landsvirkjun selur alla raforku sína á Íslandi, annars vegar í heildsölu til raforkusmásala og hins vegar beint til orkufreks iðnaðar. Jafnframt fellur starfsemi Icelandic Power Insurance Ltd. undir þennan starfsþátt. Hlutverk Icelandic Power Insurance Ltd. er að annast tryggingar aflstöðva Landsvirkjunar.

Orkuflutningur

Undir starfsþáttinn orkuflutning fellur starfsemi Landsnets hf., sem var stofnað í ágúst 2004 á grundvelli raforkulaga sem Alþingi samþykkti á vormánuðum 2003. Hlutverk Landsnets hf. er að annast flutning raforku og kerfisstjórnun innanlands samkvæmt ákvæðum III. kafla raforkulaga, nr. 65/2003 og er því óheimilt að stunda aðra starfsemi en þá sem því er nauðsynleg til að geta rækt skyldur sínar samkvæmt raforkulögum.

Aðrir starfsþættir

Undir aðra starfsþætti er færð starfsemi félaganna Orkufjarskipta hf. og Landsvirkjunar Power ehf., ásamt dótturfélögum þess síðar nefnda. Hlutverk Orkufjarskipta hf. er að eiga og reka öryggisfjarskiptakerfi sem hluthöfum er nauðsynlegt vegna reksturs raforkukerfa þeirra á landsvísu og leigja aðgang að því sem tök eru á og lög heimila. Landsvirkjun Power ehf. sér um sölu á ráðgjöf, tæknilegri og rekstrarlegrri, til þriðja aðila og störf að almennum rannsóknum, virkjunarrannsóknum og framkvæmdum fyrir Landsvirkjun og tengd félög.

Skýringar, frh.:

3. Starfsþáttayfirlit frh.:

Nánast öll starfsemi samstæðunnar er á Íslandi.

Rekstrarstarfsþættir árið 2013	Orkuvinnsla	Orkuflutningur	Aðrir starfsþættir	Jöfnunar- færslur	Samtals
Tekjur frá þriðja aðila	362.940	56.954	3.010	0	422.904
Tekjur innan samstæðu	12.729	56.556	3.386	(72.671)	0
Tekjur starfsþáatta	375.669	113.510	6.396	(72.671)	422.904
Rekstrargjöld starfsþáatta	(123.157)	(38.818)	(4.464)	72.671	(93.768)
EBITDA	252.512	74.692	1.932	0	329.136
Afskriftir og virðisrýrnun	(95.829)	(21.293)	(990)	442	(117.670)
Afkoma starfsþáatta, EBIT	156.683	53.399	942	442	211.466
Eignir starfsþáatta 2013	4.386.118	668.862	19.354	(526.085)	4.548.248
Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum	20.224	5.815	492	(5.815)	20.717
Eignir samtals 2013	4.406.342	674.677	19.846	(531.900)	4.568.965
Starfsþáttaskuldir 2013	2.769.722	540.397	4.743	(404.031)	2.910.831
Skuldir samtals 2013	2.769.722	540.397	4.743	(404.031)	2.910.831
Fjárfestingar	104.081	52.448	1.280	0	157.809
Rekstrarstarfsþættir árið 2012					
Tekjur frá þriðja aðila	359.608	44.483	3.733	0	407.824
Tekjur innan samstæðu	9.676	54.234	2.932	(66.842)	0
Tekjur starfsþáatta	369.284	98.717	6.665	(66.842)	407.824
Rekstrargjöld starfsþáatta	(111.652)	(36.862)	(4.816)	66.842	(86.488)
EBITDA	257.632	61.855	1.849	0	321.336
Afskriftir og virðisrýrnun	(92.004)	(19.732)	(944)	392	(112.288)
Afkoma starfsþáatta, EBIT	165.628	42.123	905	392	209.048
Eignir starfsþáatta 2012	4.348.535	576.581	16.392	(443.076)	4.498.431
Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum	19.734	5.001	368	(5.001)	20.103
Eignir samtals 2012	4.368.269	581.582	16.760	(448.077)	4.518.534
Starfsþáttaskuldir 2012	2.683.744	478.562	3.788	(344.712)	2.821.382
Skuldir samtals 2012	2.683.744	478.562	3.788	(344.712)	2.821.382
Fjárfestingar	109.104	18.357	1.832	0	129.293

4. Heildarfjöldi starfsmanna

Heildarfjöldi starfsmanna greinist þannig:	2013	2012
Meðalfjöldi starfsmanna á árinu umreiknaður í heilsársstörf	430	414
Fjöldi stöðugilda miðað við heilsársstörf í árslok	381	361

5. Heildaraun starfsmanna

Heildaraun starfsmanna greinast þannig:		
Laun	33.791	30.087
løgjaldatengd lífeyrisiðgjöld	4.134	3.619
Réttindatengd lífeyrisiðgjöld	1.397	1.415
Önnur breyting lífeyrisskuldbindingar	(748)	(629)
Önnur launatengd gjöld	3.647	3.219
	42.221	37.711

Skýringar, frh.:

5. Heildarlaun starfsmanna frh.:

Laun og launatengd gjöld skiptast þannig í rekstrarreikningi:

	2013	2012
Orkusvið	12.781	11.753
Flutningskerfi	8.970	8.176
Annar rekstrarkostnaður	20.470	17.782
	<u>42.221</u>	<u>37.711</u>

Laun stjórna, forstjóra, aðstoðarforstjóra og framkvæmdastjóra greinast þannig:

Laun stjórna móðurfélags	95	84
Laun stjórna tveggja dótturfélaga (sami fjöldi 2012)	82	75
Laun og hlunnindi forstjóra móðurfélags, Harðar Arnarsonar	168	140
Laun fimm framkvæmdastjóra og aðstoðarforstjóra (sami fjöldi 2012)	991	948
Laun og hlunnindi forstjóra og þriggja framkv.stj. dótturfélaga (sami fjöldi 2012)	552	467

Framkvæmdastjóri markaðs- og viðskiptaþróunarsviðs hætti í byrjun árs 2013 og nýr tók við síðar á árinu.

6. Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld)

Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld) greinast þannig:

Vaxtatekjur	3.031	4.014
Vaxtagjöld	(78.826)	(78.338)
Ábyrgðargjald	(12.422)	(9.587)
Verðbætur	(13.793)	(18.531)
Eignfært á nýbyggingar	8.281	4.187
Vaxtagjöld samtals	(96.760)	(102.269)
Innleystur gjaldeyrismunur	6.741	(4.838)
Óinnleystur gjaldeyrismunur	(16.658)	(12.675)
Gjaldeyrismunur samtals	(9.917)	(17.513)
Gangvirðisbreytingar innbyggðra afleiða	(174.641)	(3.391)
Gangvirðisbreyting annarra afleiðusamninga	5.014	13.653
Fjármunatekjur og (fjármagnsgjöld) samtals	(273.273)	(105.506)

Eignfærður fjármagnskostnaður nam 3,5% (2012: 3,5%) af bundnu fé í mannvirkjum í byggingu á árinu 2013 og 7,0% (2012: 7,6%) af bundnu fé í flutningsvirkjum í byggingu.

Skýringar, frh.:

7. Tekjuskattur

Tekjuskattur í rekstri greinist þannig:

	2013	2012
Breyting skatteignar / tekjuskattsskuldbindingar	26.792	(45.483)
Tekjuskattur til greiðslu	(37)	(131)
Tekjuskattur vegna lífeyrisskuldbindingar sem færð er meðal heildarafkomu	(612)	(625)
Gengis- og þýðingarmunur	(230)	119
Leiðréttung vegna fyrra árs hjá dótturfélagi	0	124
Tekjufærður (gjalfærður) tekjuskattur	25.913	(45.995)

Virkt skatthlutfall

	2013	2012
Hagnaður (tap) ársins	(38.541)	55.318
Tekjuskattur ársins	(25.913)	45.995
Hagnaður (tap) fyrir tekjuskatt	(64.454)	101.313
Tekjuskattur skv. gildandi skatthlutfalli móðurfélags	36,0%	36,0%
Áhrif mismunandi skatthlutfalla innan samstæðu	6,2%	(4.002)
Áhrif samruna dótturfélags við móðurfélag	(0,2%)	97
Óskattskyldir liðir	(0,6%)	358
Aðrir liðir	(1,3%)	837
Virkur tekjuskattur	40,2%	(25.913)
	45,6%	45.995

Tekjuskattur af rekstrarliðum færður meðal annarrar heildarafkomu greinist þannig:

	2013	2012
Tekjuskattur færður á lífeyrisskuldbindingu sem færð er meðal heildarafkomu	(612)	(625)

Breyting skatteignar / tekjuskattsskuldbindingar á árinu greinist þannig:

	Skatteign		Tekjuskattsskuldbinding	
	2013	2012	2013	2012
Staða í ársbyrjun	56.218	100.716	(14.550)	(13.565)
Breyting úr eign í skuld milli ára	(20)	0	20	0
Breyting á tímabundnum mismun	32.945	(35.551)	863	2.272
Breyting á yfirfæraranlegu tapi	(1.852)	(8.144)	(5.394)	(3.941)
Gengis- og þýðingarmunur	2.245	(803)	(2.015)	684
Staða í árslok	89.536	56.218	(21.076)	(14.550)

Skatteign / tekjuskattsskuldbinding samstæðunnar skiptist þannig:

Yfirfæraranlegt skattalegt tap	19.289	17.618	1.665	6.610
Rekstrarfjármunir og óefnislegar eignir	83.303	115.677	(25.315)	(23.542)
Afleiðusamningar	(26.883)	(87.948)	0	0
Aðrir liðir	13.827	10.871	2.574	2.382
Staða í árslok	89.536	56.218	(21.076)	(14.550)

Yfirfæraranlegt skattalegt tap samstæðunnar er nýtanlegt í tíu ár frá myndun þess og greinist þannig:

Yfirfæraranlegt tap ársins 2008, nýtanlegt til ársins 2018	9.317	37.786
Yfirfæraranlegt tap ársins 2009, nýtanlegt til ársins 2019	40.733	40.116
Yfirfæraranlegt tap ársins 2010, nýtanlegt til ársins 2020	975	871
Yfirfæraranlegt tap ársins 2011, nýtanlegt til ársins 2021	958	856
Yfirfæraranlegt tap ársins 2012, nýtanlegt til ársins 2022	9.908	2.357
Yfirfæraranlegt tap ársins 2013, nýtanlegt til ársins 2023	17	0
Yfirfæraranlegt tap í árslok	61.909	81.986

Skatteign vegna yfirfæraranlegs skattalegs taps er færð til eignar þar sem talið er að það muni verða nýtt á móti skattskyldum hagnaði í framtíðinni. Yfirfæraranlegt skattalegt tap er fært í íslenskum krónum og því hefur gengi Bandaríkjadals áhrif á hvert yfirfæraranlegt tap er í lok hvers árs.

Skýringar, frh.:

8. Rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir greinast þannig:

Kostnaðarverð	Aflstöðvar	Flutnings-virki	Fjarskipta-búnaður	Aðrar eignir	Samtals
Staða 1.1.2012	4.850.204	553.110	15.470	69.258	5.488.042
Áhrif gengisbreytinga	0	(26.020)	(776)	(1.280)	(28.076)
Viðbætur á árinu	7.217	3.954	1.832	7.534	20.537
Selt og aflagt	0	0	(40)	(5.113)	(5.153)
Staða 31.12.2012	4.857.421	531.044	16.486	70.399	5.475.350
Áhrif gengisbreytinga	0	66.761	2.031	3.411	72.203
Viðbætur á árinu	4.719	5.527	1.050	5.320	16.616
Fært af undirbúningskostnaði	4.065	0	0	0	4.065
Flutt af flutningsvirkjum í byggingu	0	49.882	0	0	49.882
Selt og aflagt	0	0	0	(7.642)	(7.642)
Staða 31.12.2013	4.866.205	653.214	19.567	71.488	5.610.474

Afskriftir og virðisrýrnun

Staða 1.1.2012	1.774.348	97.768	3.002	27.286	1.902.404
Áhrif gengisbreytinga	0	(5.100)	(168)	(315)	(5.583)
Afskriftir ársins	82.504	17.732	972	2.591	103.799
Selt og aflagt	0	0	0	(1.553)	(1.553)
Staða 31.12.2012	1.856.852	110.400	3.806	28.009	1.999.067
Áhrif gengisbreytinga	0	14.351	519	913	15.783
Afskriftir ársins	81.974	18.587	1.058	2.953	104.572
Selt og aflagt	0	0	0	(4.559)	(4.559)
Staða 31.12.2013	1.938.826	143.338	5.383	27.316	2.114.863

Bókfært verð

1.1.2012	3.075.856	455.342	12.468	41.972	3.585.637
31.12.2012	3.000.569	420.644	12.680	42.390	3.476.284
31.12.2013	2.927.379	509.876	14.184	44.172	3.495.611

Bókfært verð án endurmats

1.1.2012	3.075.856	331.444	11.029	41.972	3.460.301
31.12.2012	3.000.569	308.080	11.534	42.390	3.362.573
31.12.2013	2.927.379	390.038	13.155	44.172	3.374.744

Fasteignamat og vátryggingaverð

Fasteignamat þeirra eigna fyrirtækisins sem metnar eru í fasteignamati nam 329 milljónum USD í árslok 2013 (2012: 285 milljónir USD). Vátryggingafjárhæð eigna fyrirtækisins er 4.154 milljónir USD (2012: 4.203 milljónir USD) og viðlagatrygging 955 milljónir USD (2012: 803 milljónir USD).

Skýringar, frh.:

9. Mannvirki í byggingu

Mannvirki í byggingu greinast þannig:

	2013	2012
Staða 1.1.	151.509	71.883
Áhrif gengisbreytinga	1.289 (447)
Flutt af/á undirbúningskostnað	403 (65)
Viðbætur á árinu	118.501	80.182
Flutt á rekstrarfjármuni	(49.882)	0
Selt og aflagt	0 (44)
Staða 31.12.	<u>221.820</u>	<u>151.509</u>

10. Óefnislegar eignir

Óefnislegar eignir greinast þannig:

	Eignfærður undirbúnings- kostnaður	Vatns- og jarðhitá- réttindi	Hugbúnaður	Samtals
Kostnaðarverð				
Staða 1.1.2012	219.251	44.827	6.567	270.645
Áhrif gengisbreytinga	(67)	0 (150) (217)
Viðbætur á árinu	33.160	784	720	34.664
Millifært á aðra liði	(5.235)	0	0 (5.235)
Selt og aflagt	(58)	0	0 (58)
Staða 31.12.2012	<u>247.051</u>	<u>45.611</u>	<u>7.137</u>	<u>299.799</u>
Áhrif gengisbreytinga	1.408	0	381	1.789
Viðbætur á árinu	20.747	0	1.012	21.759
Flutt á flutningsvirkni í byggingu / afstöðvar	(4.468)	0	0 (4.468)
Staða 31.12.2013	<u>264.738</u>	<u>45.611</u>	<u>8.530</u>	<u>318.879</u>

Afskriftir og virðisýrnun

Staða 1.1.2012	58.356	0	4.875	63.231
Áhrif gengisbreytinga	(83)	0 (101) (184)
Afskriftir á árinu	0	0	425	425
Virðisýrnun á árinu	8.065	0	0	8.065
Millifært á aðra liði	(5.300)	0	0 (5.300)
Staða 31.12.2012	<u>61.038</u>	<u>0</u>	<u>5.199</u>	<u>66.237</u>
Áhrif gengisbreytinga	243	0	263	506
Afskriftir á árinu	0	0	421	421
Virðisýrnun á árinu	12.678	0	0	12.678
Staða 31.12.2013	<u>73.959</u>	<u>0</u>	<u>5.883</u>	<u>79.842</u>

Bókfært verð

1.1.2012	160.895	44.827	1.692	207.415
31.12.2012	186.013	45.611	1.938	233.563
31.12.2013	<u>190.779</u>	<u>45.611</u>	<u>2.646</u>	<u>239.038</u>

Hluti af eignfærðum vatnsréttindum eru innan þjóðlendna og því eign íslenskra ríkisins í samræmi við lög nr. 58/1998 um þjóðlendur og ákvörðun marka eignarlands, þjóðlenda og afréttu. Landsvirkjun fer hins vegar með umráðarétt yfir vatnsréttindunum með langtímasamningi við ríkið í samræmi við lög á hverjum tíma og á grundvelli þess eru þau færð til eignar í efnahagsreikningi.

Skýringar, frh.:

10. Óefnislegar eignir frh.:

Í árslok var framkvæmt virðisrýrnunarpróf á óefnislegum eignum félagsins. Við mat á hugsanlegrí virðisrýrnun var byggt á spá móðurfélagsins um vænt sjóðstreymi yfir afskriftartíma eignanna. Við matið var vænt sjóðstreymi núvirt með 5,5% veginni meðalávöxtunakröfu. Niðurstöður prófsins gáfu ekki tilefni til virðisrýrnunar en á árinu hafði verið færð virðisrýrnun vegna einstakra verkefna.

11. Afskriftir og virðisrýrnun

Afskriftir og virðisrýrnun samstæðunnar sundurliðast þannig:

	2013	2012
Aflstöðvar	81.974	82.504
Flutningsvirki	18.587	17.732
Fjarskiptabúnaður	1.058	972
Aðrar eignir	2.953	2.591
Afskrift eigna í rekstri	104.572	103.799
Virðisrýrnun á undirbúningskostnaði	12.678	8.065
Afskriftir hugbúnaðar	421	425
	117.670	112.288

Afskriftir og virðisrýrnun samstæðunnar skiptast þannig á rekstrarliði:

Orkusvið	82.594	83.016
Flutningskerfi	19.379	18.340
Almennar rannsóknir	12.062	8.000
Annar rekstrarkostnaður	3.635	2.932
	117.670	112.288

12. Afleiðusamningar

Afleiðusamningar í efnahagsreikningi sundurliðast þannig:

Eignir:

Innbyggðir afleiðusamningar í raforkusamningum	109.465	285.756
Álvarnir	14.833	13.243
Gjaldmiðlaskiptasamningar	4.303	366
Aðrir afleiðusamningar	9.588	12.302
	138.189	311.667

Skipting afleiðusamninga er eftirfarandi:

Langtímahlut afleiðusamninga	112.451	270.076
Skammtímahlut afleiðusamninga	25.738	41.591
	138.189	311.667

Skuldir:

Innbyggðir afleiðusamningar í raforkusamningum	13.271	14.920
Álvarnir	4.786	3.246
Gjaldmiðlaskiptasamningar	0	11.937
Vaxtaskiptasamningar	38.124	44.588
Aðrir afleiðusamningar	3.754	4.573
	59.935	79.264

Skipting afleiðusamninga er eftirfarandi:

Langtímahlut afleiðusamninga	50.029	60.232
Skammtímahlut afleiðusamninga	9.906	19.032
	59.935	79.264

Í skýringu 30 er gerð grein fyrir forsendum við mat á gangvirði innbyggðra afleiða.

Gangvirði afleiða annarra en innbyggðra afleiða byggir á uppgefnu mati mótaðila og er sannreynt af áhættustýringu með samanburðarátreikningum byggðum á markaðsgögnum.

Skýringar, frh.:

13. Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum

Eignarhlutir í hlutdeildarfélögum sem færðir eru samkvæmt hlutdeildaðferð eru eftirfarandi:

	Eignarhlutur	Hlutdeild í afkomu	Bókfært verð
Farice ehf., Kópavogur	28,9%	(2.788)	20.185
Sjávarorka hf., Stykkishólmur	30,3%	38	40
Hecla SAS, Frakklandi	28,5%	103	492
		(2.647)	20.717
	Eignarhlutur	Hlutdeild í afkomu	Bókfært verð
Farice ehf., Kópavogur	28,9%	(2.256)	19.734
Sjávarorka hf., Stykkishólmur	30,3%	(159)	0
Netorka hf., Hafnarfjörður	-	161	0
Hecla SAS, Frakkland	29,4%	25	369
		(2.229)	20.103

14. Aðrar langtímaeignir

Aðrar langtímaeignir sundurliðast þannig:

	2013	2012
Eignarhlutir í öðrum félögum	133	117
Langtímakröfur	3.477	3.107
	3.610	3.224

15. Dótturfélög Landsvirkjunar

Dótturfélög Landsvirkjunar eru eftirfarandi:

	Eignarhlutur
Icelandic Power Insurance Ltd., Bermuda	100,0%
Landsnet hf., Reykjavík	64,7%
Landsvirkjun Power ehf., Reykjavík	100,0%
Orkufjarskipti hf., Reykjavík	100,0%

Á árinu 2012 tóku stjórnir Landsvirkjunar og Þeistareykja ehf., sem að fullu var í eigu Landsvirkjunar, ákvörðun um að sameina félögin og miðaðist samruninn við 1. september 2012. Í framhaldi af athugasemdum fyrirtækjaskrár Ríkisskattstjóra var ákveðið að miða skattalegan samruna við 1. júlí 2013 en búið var að taka tillit til áhrifa samrunans í ársreikningi Landsvirkjunar á árinu 2012. Alþingi staðfesti samrunann með breytingu á lögum um Landsvirkjun í desember 2013. Formlegu samrunaferli samkvæmt lögum mun ljúka á fyrri hluta árs 2014.

16. Birgðir

Birgðir greinast þannig:

Olúubirgðir	39	35
Varahlutir og rekstrarvörubirgðir	4.788	4.151
	4.827	4.186

Skýringar, frh.:

17. Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur

Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur greinast þannig:

	2013	2012
Viðskiptakröfur	48.393	46.041
Aðrar skammtímakröfur	18.960	26.490
Eignir til sölu	277	365
	<u>67.630</u>	<u>72.896</u>

Í árslok 2013 voru 97% viðskiptakrafna yngri en 30 daga (2012: 97%).

18. Handbært fé

Handbært fé greinist þannig:

Bankainnstæður	202.447	169.379
Markaðsverðbréf	85.540	18.537
	<u>287.987</u>	<u>187.916</u>

19. Eigið fé

Móðurfelagið er sameignarfyrirtæki ríkissjóðs og Eignarhluta ehf. Ríkissjóður á 99,9% eignarhluta í félagini og Eignarhlutir ehf. 0,1%. Eignarhlutir ehf. eru í eigu ríkissjóðs. Landsvirkjun er sjálfstæður skattaðili. Eiginfjárlutfall samstæðunnar í árslok 2013 var 36,3%, en var 37,6% í árslok 2012.

20. Endurmatsreikningur og þýðingarmunur

Endurmatsreikningur samanstendur af endurmati fastafjármuna dótturfélaga að teknu tilliti til skattáhrifa. Þýðingarmunur er gengismunur sem er tilkominn vegna þess að dóttur- og hlutdeildarfélög Landsvirkjunar eru með aðra starfrækslumynt en móðurfelagið.

21. Skuldir

Vaxtaberandi langtímaskuldir greinast þannig eftir gjaldmiðlum:

	Loka- gjalddagi	2013 Meðal- vextir	Eftir- stöðvar	2012 Meðal- vextir	Eftir- stöðvar
Skuldir í ISK	2013-2034	3,8%	380.002	4,0%	367.724
Skuldir í CHF	2013-2022	0,3%	55.951	0,4%	60.826
Skuldir í EUR	2013-2028	1,1%	796.182	1,3%	861.009
Skuldir í GBP	2013-2016	10,4%	4.961	11,4%	14.875
Skuldir í JPY	2013-2033	4,0%	12.380	2,5%	26.709
Skuldir í USD	2013-2026	3,0%	<u>1.467.687</u>	3,1%	<u>1.293.312</u>
			2.717.163		2.624.455
Afborganir næsta árs			(175.357)		(208.451)
Skuldir til langs tíma samtals			<u>2.541.806</u>		<u>2.416.004</u>

Vaxtakjör af lánum voru í árslok frá 0,3-7,9%. Að jafnaði voru nafnvextir á árinu 3,5%, en þeir voru 3,3% árið áður.

Ábyrgðagjald er reiknað samkvæmt lögum um ríkisábyrgðir nr. 121/1997.

Skýringar, frh.:

22. Samkvæmt láanasamningum eru afborganir langtímaskulda eftirfarandi:

	2013	2012
2013	-	208.451
2014	175.357	168.817
2015	189.966	188.159
2016	250.225	254.106
2017	264.243	254.750
2018	328.315	-
Síðar	1.509.057	1.550.172
	<u>2.717.163</u>	<u>2.624.455</u>

23. Lífeyrisskuldbindingar

Skuldbinding fyrirtækisins til greiðslu verðbóta á eftirlaun lífeyrisþega sem réttindi eiga hjá lífeyrissjóðum ríkis- og bæjarstarfsmanna nam 27,0 milljónum USD í árslok 2013 samkvæmt mati tryggingastærðfræðings, en við útreikningana er miðað við áætlaðar launa- og verðlagsbreytingar í framtíðinni. Vextir umfram hækkan verðlags eru taldir 3,5% og hækkan launa umfram hækkan verðlags er metin 1,5% á ári til jafnaðar. Forsendur um lífslíkur og dánartíðni eru í samræmi við ákvæði reglugerðar nr. 391/1998 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Lífeyrisaldur er reiknaður 68 ár hjá þeim sjóðfélögum sem eru virkir, en 65 ár fyrir þá sjóðfélaga sem látið hafa af störfum og eiga geymd réttindi. Er þetta í samræmi við viðmiðanir hjá Lífeyrissjóði starfsmanna ríkisins.

Breyting skuldbindingar greinist þannig:

Staða 1.1.	23.228	23.238
Gjaldfært á árinu	583	549
Greitt á árinu	(1.331)	(1.178)
Tryggingafræðileg breyting	1.700	1.737
Áhrif gengisbreytinga	2.827	(1.118)
Staða 31.12.	<u>27.007</u>	<u>23.228</u>

Lífeyrisskuldbinding 5 ára yfirlit:	2013	2012	2011	2010	2009
Núvirði skuldbindingar	27.007	23.228	23.238	23.442	21.978

24. Skuldbinding vegna niðurrifs

Breyting skuldbindingar vegna niðurrifs greinist þannig:

Staða 1.1.	5.704	5.673
Bakfærsla núvirðingar á árinu	334	306
Áhrif gengisbreytinga	701	(275)
Staða 31.12.	<u>6.739</u>	<u>5.704</u>

Í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla skal stofnverð rekstrarfjármuna innifela áætlaðan kostnað við niðurrif þeirra að lokinni notkun. Áætlaður niðurrifskostnaður háspennulína hefur verið metinn og nûvirtur miðað við forsendur um nýtingartíma. Á móti hefur verið færð skuldbinding meðal langtímaskulda. Í rekstrarreikning er færð breyting á skuldbindingunni sem nemur núvirðingu.

25. Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir

Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir greinast þannig:

Viðskiptaskuldir	30.620	32.269
Áfallnir vextir	24.882	23.647
Aðrar skammtímaskuldir	20.199	15.929
	<u>75.701</u>	<u>71.845</u>

Skýringar, frh.:

26. Tengdir aðilar

Skilareinina tenadra aðila

Eigendur, hlutdeildarfélög, stjórnarmenn, lykilstjórnendur og félög og stofnanir í þeirra eigu teljast vera tengdir aðilar fyrirtækisins.

<i>Viðskipti við tengda aðila</i>	2013	2012
<i>Vaxtatekjur</i>		
Hlutdeildarfélög	12	50
<i>Kostnaður</i>		
Hlutdeildarfélög	5	8
<i>Krafa</i>		
Hlutdeildarfélög	0	1.773

EKKI ERU TILGREIND SÉRSTAKLEGA VIÐSKIPTI VIÐ RÍKISSJÓÐ EÐA FÉLÖG OG STOFNANIR Í HANS EIGU EN ÞAU VIÐSKIPTI ERU EINS OG UM ÓTENGÐA AÐILA VÆRI AÐ RÆÐA

27. Siðstreymi

Handbært fé frá rekstri segir mikið til um hæfi fyrirtækisins til að standa við greiðsluskuldbindingar sínar. Eftirfarandi eru rekstrarhreyfingar settar fram samkvæmt heinpi aðferð:

Rekstrarhreyfingar	2013	2012
Innborganir viðskiptavina	427.712	408.240
Greiddur rekstrarkostnaður	(97.549) (87.473)
	Handbært fé frá rekstri án vaxta	
Innborgaðar vaxtatekjur	330.163	320.767
		2.183
Greidd vaxtagjöld og gjaldeyrismunur	(73.757) (89.150)
Greiddir skattar	(104) (68)
	Handbært fé frá rekstri	
		258.485
		236.178

28. Áhættustýring

Stiðrón Landsvirkjunar hefur sambvikkt áhaettustýringarstefnu sem byggir á eftirfarandi báttum:

- Að áhætta sé skilgreind og uppruni hennar þekktur
 - Að notaðar séu viðurkenndar aðferðir til mælingar á áhættu
 - Að beitt sé virkri stýringu í samræmi við heimildir
 - Að virkt eftirlit með áhættupáttum sé tryggt
 - Að upplýsingaþjölf til áhættustíðana og stíðana sé regluleg og ítarleg

Ákvörðunartaka og eftirlit með áhættustýringu er í höndum áhættustjórnar. Í áhættustjórn sitja forstjóri, aðstoðarforstjóri og framkvæmdastjóri fjármálasviðs. Forstjóri er formaður áhættustjórnar en dagleg áhættustýring er í höndum yfirmanns áhættustýringar.

Skýringar, frh.:

28. Áhættustýring frh.:

Áhættustýring hefur eftirlit með að greina og stýra fjárhagslegri áhættu Landsvirkjunar í þeim tilgangi að draga úr sveiflum í rekstri. Fjárhagsleg áhætta félagsins greinist í markaðsáhættu, lausafjáráhættu og mótaðilaáhættu, en markaðsáhætta félagsins er einkum þrenns konar:

- Álverðsáhætta vegna álverðstengdra raforkusamninga
- Vaxtaáhætta vegna lána fyrirtækisins
- Gjaldmiðlaáhætta vegna lána og sjóðstreymis

29. Fjárhagsleg áhætta

Það er stefna Landsvirkjunar að draga úr gjaldmiðlatengdri markaðsáhættu með því að auka vægi Bandaríkjadals í lánasafni félagsins. Í þeim tilgangi hefur Landsvirkjun undanfarin tvö ár gert samninga um skilmálabreytingar lána úr evrum yfir í Bandaríkjadal að fjárhæð 190 milljónir evra. Áfram verður unnið að sambærilegum breytingum lána á árinu 2014.

Á árinu 2013 var samið við eiganda skuldabréfs um að fella niður ákvæði sem veitti honum árlegan rétt til þess að innkalla skuldabréfið. Landsvirkjun hafði fram að því skilgreint skuldabréfið sem skammtímalán vegna innköllunarákvæðisins en eftir breytinguna verður það fært á meðal langtímaskulda. Skuldabréfið er að fjárhæð 50 milljónir evra og er lokagjalddagi þess í mars 2020.

Í árslok 2013 hafði félagið aðgang að óádregnum veltilánum að fjárhæð 200 milljónir USD og 10.500 milljónir ISK. Greiðsludreifing, sterk staða lausafjár og aðgengi að lánum tryggir greiðsluhæfi félagsins að lágmarki út árið 2015.

30. Álverðsáhætta

Áhætta félagsins vegna breytinga á álverði er umtalsverð þar sem um 40% tekna af raforkusölu eru bundin álverði. Félagið hefur því gert afleiðusamninga til að treysta tekjugrundvöll sinn og draga úr sveiflum. Slíkir samningar fela í flestum tilvikum í sér að álverð er fest á ákveðnu bili. Félagið verður því af tekjum ef álverð hækkar umtalsvert en tryggir um leið betra sjóðstreymi ef álverð lækkar á mörkuðum. Áhættustýring hefur heimild til að verja allt að 100% af álverðsáhættu næsta árs og hlutfallslega minna næstu ár á eftir, en ekki er gerð krafa um lágmarksvarnir. Settar hafa verið inn varnir fyrir um 50% af áætluðu sjóðstreymi ársins 2014 og um 25% fyrir árið 2015. Í árslok 2013 var gangvirði áhættuvarnarsamninga jákvætt um 10 milljónir USD (2012: 10 milljónir USD), en samningarnir eru virkir næstu þrjú ár.

Meðfylgjandi tafla sýnir hversu miklar breytingar yrðu á gangvirði álvarnarsamninga við breytingar á álverði og/eða vöxtum, en áhrif vegna breytinga í flökti eru óveruleg. Fjárhæðirnar eru í þúsundum Bandaríkjadalara fyrir skatta.

2013

Vextir	Álverð		
	-10%	0%	10%
-1%	7.806	55	(8.793)
0%	7.676	-	(8.760)
1%	7.547	(54)	(8.728)

2012

Vextir	Álverð		
	-10%	0%	10%
-1%	5.901	59	(6.583)
0%	5.789	-	(6.580)
1%	5.679	(59)	(6.578)

Skýringar, frh.:

30. Álverðsáhætta frh.:

Innbyggðar afleiður

Með samningum Landsvirkjunar um sölu og kaup á rafmagni með tengingu við álverð verða til innbyggðar afleiður sem færðar eru í reikningsskilum félagsins. Innbyggðar afleiður orkusölusamninga eru færðar til eignar í efnahagsreikningi á gangvirði á reikningsskiladegi og á sambærilegan hátt eru orkukaupasamningar færðir til skuldar. Nettó gangvirðisbreytingar orkusölusamninga og orkukaupasamninga á árinu eru færðar í rekstrarrekning meðal fjármunatekna og fjármagnsgjálda.

	2013	2012
Gangvirði innbyggðra afleiða alls sundurliðast þannig:		
Gangvirði innbyggðra afleiða í ársþyrjun	270.836	274.227
Breyting á gangvirði á árinu	(174.641)	(3.391)
Gangvirði innbyggðra afleiða í árslok	96.195	270.836

Skipting innbyggðra afleiða er eftirfarandi:

Langtímhældutíma innbyggðra afleiða	95.711	253.322
Skammtímhældutíma innbyggðra afleiða	485	17.514
Innbyggðar afleiður samtals	96.195	270.836

Meðfylgjandi tafla sýnir hversu miklar breytingar yrðu á gangvirði innbyggðra afleiða ef breytingar yrðu á álverði og/eða vöxtum. Fjárhæðirnar eru í þúsundum Bandaríkjadalara fyrir skatta.

	2013			2012				
	Álverð			Álverð				
	-10%	0%	10%		-10%	0%	10%	
Vextir	-1%	(105.015)	6.114	117.243	-1%	(120.802)	14.703	150.207
	0%	(105.777)	-	105.777	0%	(128.910)	-	128.910
	1%	(106.532)	(5.828)	94.876	1%	(136.952)	(14.406)	108.141

Helstu forsendur Landsvirkjunar við mat á gangvirði innbyggðra afleiða eru eftirfarandi:

Útreikningar taka mið af framvirku verði á áli, eins og það er skráð í LME kauphöllinni.

Útreikningar miðast að hámarki við tímalengdir opinberra upplýsinga um álverð, eða 123 mánuði. Það er mat stjórnenda að væntingar um álverð eftir meira en tíu ár endurspegli álverð eins og þegar samningar voru gerðir og því myndist ekki gangvirðisbreytingar vegna bess tímbils.

Útreikningar takmarkast í tímalengd við endurskoðun á raforkuverði samninga eða samningstíma. Tímalengdin getur þó aldrei orðið meiri en fyrrgreindir 123 mánuðir.

Vegna ákvæða um kaupskyldu raforkukaupenda miðast útreikningar við tryggð lágmarkskaup.

Vænt sjóðstreymi samninga er núvirt með vöxtum í Bandaríjunum skv. upplýsingum úr Bloomberg, án álags. Í árslok 2013 var vaxtaferill til núvirðingar á bilinu 0,3 - 3,3% (2012: 0,3 - 1,9%).

Skýringar, frh.:

31. Gjaldmiðlaáhætta

Gjaldmiðlaáhætta er sú áhætta að fé tapist vegna óhagstæðra breytinga á gengi gjaldmiðla. Gjaldmiðlaáhætta Landsvirkjunar hlýst af greiðsluflæði, eignum og skuldum sem og af öllum almennum viðskiptum í öðrum myntum en starfrækslumynt.

Starfrækslumynt félagsins er Bandaríkjadalur og myndast því gjaldmiðlaáhætta af sjóðstreymi og opinni stöðu efnahagsreiknings í öðrum myntum en Bandaríkjadal. Tekjur félagsins eru að mestum hluta í Bandaríkjadal. Aðrar tekjur eru í íslenskum og norskum krónum en gjaldmiðlaáhætta vegna þessara mynta er takmörkuð þar sem nettun er í sjóðstreymi íslenskra króna og tekjur í norskum krónum eru hlutfallslega litlar. Greiðsluáhætta vegna afborgana og vaxta í evrum næstu árin hefur verið takmörkuð með afleiðusamningum. Áhættustýring hefur heimild til að tryggja sjóðstreymi gagnvart uppgjörsmýnt allt að þrjú ár fram í tímann með framvirkum samningum og vilnunum.

Uppgjörsáhætta félagsins tengd breytingum á gengi myndast einkum vegna skulda í evrum sem að mestu eru lán til langa tíma. Einnig er takmörkuð áhætta tengd japönskum jenum, svissneskum frönkum og breskum pundum vegna útstandandi lána. Eftirfarandi tafla sýnir opnar stöður Landsvirkjunar í öðrum myntum en starfrækslumynt.

Gjaldmiðlaáhætta Landsvirkjunar var eftirfarandi í árslok:

				Aðrir	
2013		EUR	ISK	JPY	gjaldmiðlar
Langtímakröfur.....	0	3.477	0	0	0
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur.....	571	15.179	0	3.564	
Handbært fé.....	3.745	33.624	159	11.533	
Afleiðusamningar.....	261.801	0	0	0	
Vaxtaberandi skuldir.....	(796.182)	(380.002)	(12.380)	(60.912)	
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir	(2.635)	(50.619)	(386)	(4.847)	
Áhætta í efnahagsreikningi.....	(532.700)	(378.341)	(12.607)	(50.662)	

2012

Langtímakröfur.....	0	3.107	0	0
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur.....	640	15.574	0	2.962
Handbært fé.....	7.216	27.170	96	5.693
Afleiðusamningar.....	395.517	0	(44.932)	0
Vaxtaberandi skuldir.....	(861.009)	(367.724)	(26.709)	(75.701)
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir.....	(1.868)	(51.500)	(550)	(1.546)
Áhætta í efnahagsreikningi.....	(459.504)	(373.373)	(72.095)	(68.592)

Skýringar, frh.:

31. Gjaldmiðlaáhætta frh.:

Gengi helstu gjaldmiðla gagnvart Bandaríkjadal, (USD/mynt) árin 2013 og 2012 var eftirfarandi:

	Meðalgengi		Árslokagengi	
	2013	2012	2013	2012
EUR.....	0,75	0,78	0,73	0,76
GBP.....	0,64	0,63	0,60	0,62
CHF.....	0,93	0,94	0,89	0,92
JPY.....	97,55	79,70	105,00	86,10
NOK.....	5,88	5,82	6,08	5,59
ISK.....	122,23	125,05	115,03	128,74

Næmnigreining

Breyting á gengi Bandaríkjadals um 10% gagnvart neðangreindum gjaldmiðlum hefði breytt afkomu og eigin fé um eftirfarandi fjárhæðir eftir tekjuskatt. Greiningin byggir á því að allar aðrar breytur, sérstaklega vextir, haldist óbreyttar.

	Hagnaður (tap) eftir skatta			
	2013		2012	
EUR	Styrking 39.134	(43.506)	Styrking 35.455	(44.864)
ISK	(3.619)	3.619	2.880	(2.880)
JPY	807	(807)	4.614	(4.614)

Gangvirði gjaldmiðlaskiptasamninga var jákvætt um 4,3 milljónir USD í lok desember 2013. Undirliggjandi fjárhæð höfuðstóls nam 78,3 milljónum USD. Gangvirði valréttarsamninga með gjaldeyri var jákvætt um 5,8 milljónir USD og undirliggjandi fjárhæð höfuðstóls nam 245,2 milljónum USD.

32. Vaxtaáhætta

Landsvirkjun býr við vaxtaáhættu vegna vaxtaberandi eigna og skulda. Skuldir félagsins bera bæði fasta og breytilega vexti og eru vaxtaafleiður nýttar til stýringar á vaxtaáhættu. Vaxtaberandi fjárskuldir eru mun hærri en vaxtaberandi fjáreignir og er áhætta félagsins því falin í mögulegri hækku vaxta og auknum fjármagnskostnaði.

Í árslok 2013 var hlutfall skulda með breytilega vexti um 59% samanborið við 64% í árslok 2012. Breyting vaxta um eitt prósentustig hefði haft í för með sér breytingu vaxtagjálda um 16 milljónir USD á árinu 2013 (17 milljónir USD fyrir árið 2012). Fjármálagerningar fyrirtækisins með fasta vexti eru ekki næmir fyrir breytingum á vöxtum. Í árslok 2013 var áætlað markaðsverðmæti langtímaskulda fyrirtækisins 187 milljónum USD hærra en bókfært verð þeirra (207 milljónum USD hærra 2012) sé núvirt með vaxtarófi undirliggjandi mynta án álags. Eftirfarandi tafla sýnir skiptingu fjáreigna og fjárskulda milli fastra og fljótandi vaxta.

Fjármálagerningar með fasta vexti aðrir en afleiður	2013	2012
Fjáreignir	3.477	3.107
Fjárskuldir	(1.114.037)	(944.804)
	(1.110.560)	(941.697)

Skýringar, frh.:

32. Vaxtaáhætta frh.:

Fjármálagerningar með breytilega vexti aðrir en afleiður	2013	2012
Fjáreignir	287.987	188.884
Fjárskuldir	(1.603.126)	(1.679.651)
	(1.315.139)	(1.490.767)
Afleiðusamningar		
Innbyggðar afleiður	96.195	270.836
Aðrir afleiðusamningar	(17.940)	(38.433)
	78.255	232.403

Gangvirði vaxtaskiptasamninga var neikvætt um 38,1 milljón USD í árslok 2013. Undirliggjandi fjárhæð nam 185 milljónum USD. Í eftifarandi töflu er að finna áhrif af breytingum vaxta á gangvirði vaxta- og gjaldmiðlaskiptasamninga í þúsundum USD fyrir skatta.

2013

Vextir			
-0,2%	0,0%	1,0%	2,0%
(1.393)	-	6.453	12.050

2012

Vextir			
-0,2%	0,0%	1,0%	2,0%
(1.935)	-	8.896	16.509

Breytingar á vöxtum í Bandaríkjunum hafa umtalsverð áhrif á virði innbyggðra afleiða hjá Landsvirkjun og eru áhrifin meiri eftir því sem álverð er hærra. Í skýringu 30 er að finna næmnigreiningu á gangvirði innbyggðra afleiða en þær eru sýnd áhrif af breytingum á vöxtum og álverði.

33. Lausafjáráhætta

Lausafjáráhætta felur í sér hættu á tapi ef félagið getur ekki staðið við skuldbindingar sínar á gjalddaga. Félagið lágmarkar lausafjáráhætta með virkri stýringu lausafjár sem felur í sér að nægt laust fé er til staðar á hverjum tíma til að standa undir skuldbindingum félagsins. Til að tryggja sem best jafnvægi á milli skuldbindinga og væntra tekna er lögð áhersla á rúma lausafjárstöðu félagsins í formi handbærs fjár og aðgengis að samningsbundnum veltílánúm. Í lok desember 2013 nam handbært fé félagsins um 288 milljónum USD en ef tekið er tillit til óádreginna veltílána (200 milljónir USD og 10.500 milljónir ISK) og óádreginna langtímalána að fjárhæð 10,7 milljónir USD þá hefur félagið aðgang að alls um 590 milljónum USD. Að teknu tilliti til sjóðstreymis frá rekstri telur fyrirtækið aðgengi að lausafé tryggt til ársloka 2015.

Til að tryggja aðgengi að fjármagni og viðhalda sveigjanleika í fjármögnun hefur Landsvirkjun nýtt mismunandi tegundir lána. Undanfarin ár hefur fjármögnun þó að mestu farið fram í gegnum ríkistryggðan EMTN (e. Euro Medium Term Note) rammasamning fyrirtækisins. Í árslok 2013 var staða lána undir EMTN samningnum um 1,82 milljarðar USD en heildarfjárhæð getur að hámarki numið 2,5 milljörðum USD.

Á árinu 2013 undirritaði Landsvirkjun nýjan EMTN (e. Euro Medium Term Note) rammasamning um alþjóðlegar skuldabréfaútgáfur, án ríkisábyrgðar. Heildarfjárhæð rammasamningsins er 1 milljarður Bandaríkjadalra. Í árslok var staða lána undir EMTN samningi án ríkisábyrgðar um 30 milljónir USD.

Dregið er úr endurfjármögnumaráhætta félagsins með jafnri dreifingu afborgana og vaxta og með löngum líftíma útistandandi lána. Veginn meðallíftími skulda er 6,3 ár og hlutfall lána á gjalddaga innan 12 mánaða er 6,5%.

Skýringar, frh.:

33. Lausafjáráhætta frh.:

Samningsbundnar greiðslur vegna fjármálagerninga, þar með taldir vextir, greinast þannig:

2013	Bókfært verð	Samnings- bundið sjóðsflæði	Innan árs	Meira en		
				1 - 2 ár	2 - 5 ár	5 ár
<i>Fjármálagerningar sem ekki eru afleiður</i>						
Langtímakröfur	3.477	3.761	243	3.518	0	0
Handbært fé	287.987	287.987	287.987	0	0	0
Skammtímakröfur	67.630	67.630	67.630	0	0	0
Vaxtaberandi skuldir	(2.717.163)	(3.280.119)	(219.297)	(253.453)	(1.016.325)	(1.791.044)
Skammtímaskuldir	(75.701)	(75.701)	(75.701)	0	0	0
	<u>(2.433.770)</u>	<u>(2.996.442)</u>	<u>60.862</u>	<u>(249.935)</u>	<u>(1.016.325)</u>	<u>(1.791.044)</u>

Fjármálagerningar sem eru afleiður

Gjaldmiðlasamningar	10.137	11.759	7.486	(418)	4.691	0
Vaxtaskiptasamningar ..	(38.124)	(38.776)	(4.496)	(29.214)	(5.066)	0
Álaufleiður	10.047	12.265	9.768	1.955	542	0
Innbyggðar afleiður í raforkusamningum	96.195	113.116	487	4.011	31.062	77.556
	<u>78.255</u>	<u>98.364</u>	<u>13.245</u>	<u>(23.666)</u>	<u>31.229</u>	<u>77.556</u>

2012

Fjármálagerningar sem ekki eru afleiður

Langtímakröfur	3.107	3.577	217	217	3.143	0
Handbært fé	187.916	187.916	187.916	0	0	0
Bundnar innstæður	968	968	968	0	0	0
Skammtímakröfur	72.896	72.896	72.896	0	0	0
Vaxtaberandi skuldir	(2.624.455)	(3.168.729)	(241.475)	(231.700)	(894.600)	(1.800.954)
Skammtímaskuldir	(71.845)	(71.845)	(71.845)	0	0	0
	<u>(2.431.413)</u>	<u>(2.975.217)</u>	<u>(51.323)</u>	<u>(231.483)</u>	<u>(891.457)</u>	<u>(1.800.954)</u>

Fjármálagerningar sem eru afleiður

Gjaldmiðlasamningar	(3.841)	(3.359)	(3.197)	(609)	447	0
Vaxtaskiptasamningar ..	(44.588)	(42.655)	(4.213)	(4.848)	(33.002)	(592)
Álaufleiður	9.997	12.032	8.726	3.306	0	0
Innbyggðar afleiður í raforkusamningum	270.836	290.999	17.549	20.987	85.318	167.145
	<u>232.403</u>	<u>257.017</u>	<u>18.865</u>	<u>18.836</u>	<u>52.763</u>	<u>166.553</u>

Skýringar, frh.:

34. Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta felur í sér hættu á að gagnaðili samnings uppfylli ekki ákvæði hans. Mótaðilaáhætta Landsvirkjunar verður fyrst og fremst til vegna raforkusamninga til iðnaðar og afleiðusamninga fyrirtækisins sem eru gerðir í áhættuvarnarskyni. Prátt fyrir að um verulegar fjárhæðir geti verið að ræða er áhættan takmörkuð með kröfum fyrirtækisins um gæði mótaðila. Landsvirkjun hefur sett sér sem viðmið varðandi afleiðuviðskipti að ekki eru gerðir samningar við fjármálastofnanir sem hafa lægri lánshæfiseinkunn en A- frá Standard og Poor's eða sambærilega lánshæfiseinkunn frá öðrum viðurkenndum matsfyrirtækjum. Áður en gerðir eru samningar um sölu á raforku er farið ítarlega yfir fjárhagsstöðu viðkomandi fyrirtækja og móðurfélaga þeirra ef við á.

Mótaðilaáhætta fyrirtækisins greinist með eftirfarandi hætti í árslok:

	2013	2012
Afleiðusamningar	138.189	311.667
Bundnar innstæður	0	968
Langtímaskrófur	3.477	3.107
Viðskiptakrófur og aðrar skammtímaskrófur	67.630	72.896
Handbært fé	287.987	187.916
	<hr/>	<hr/>
	497.283	576.554

35. Samanburður á gangvirði og bókfærðu verði langtímaskulda

	2013	2012
	Bókfært verð	Bókfært Gangvirði
Vaxtaberandi langtímaskuldir	(2.717.163)	(2.904.201)
	(2.624.455)	(2.831.376)

Gangvirði annarra fjáreigna og fjárskulda er metið jafnt bókfærðu verði þeirra.

Notaðir voru millibanka- og skiptavextir án álags fyrir viðkomandi myntir eins og þeir voru á uppgjörsdegi til núvirðingar á væntu sjóðstreymi við útreikning á gangvirði vaxtaberandi langtímaskulda. Í tilfelli vaxtaberandi skulda í ISK var notuð verðtryggð krafa bæði árin.

Vextir greinast þannig:

	2013	2012
Vaxtaberandi langtímaskuldir ISK	2,2-3,0%	1,9-2,5%
Vaxtaberandi langtímaskuldir aðrar en ISK	0,0-4,0%	0,0-2,7%

36. Flokkun gangvirðis

Taflan sýnir stigskiptingu þeirra liða ársreiknings sem færðir eru á gangvirði (sjá skýringu 2).

	Stig 2	Stig 3	Samtals
2013			
Innbyggðar afleiður	96.195	96.195	
Aðrar afleiður	(17.940)	(17.940)	
Eignarhlutir í öðrum félögum	133	133	
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	(17.940)	96.328	78.388

Skýringar, frh.:

36. Flokkun gangvirðis frh.:

2012	Stig 2	Stig 3	Samtals
Innbyggðar afleiður	270.836	270.836	
Aðrar afleiður	(38.433)	(38.433)	
Eignarhlutar í öðrum félögum	117	117	
	(38.433)	270.953	232.520

Flokkun fjáreigna milli stiga er óbreytt frá fyrra ári. Lækkun gangvirðis vegna fjáreigna á stigi 3 nam 174,6 milljónum USD til gjalda á árinu 2013 (3,4 milljónir USD til lækkunar á árinu 2012) og er hún færð meðal fjármunatekna og fjármagnsgjálfa.

37. Flokkar fjármálagerninga

Samkvæmt allþjóðlegum reikningsskilastaðli IAS 39 Fjármálagerningar: færsla og mat, greinast fjáreignir og fjárskuldir í ákveðna flokka. Flokkunin hefur áhrif á það hvernig viðkomandi fjármálagerningar eru metnir. Þeir flokkar sem fjáreignir og fjárskuldir félagsins tilheyra og matsgrundvöllur þeirra er sem hér segir:

- Veltufjáreignir og veltufjárskuldir - eru færðar á gangvirði gegnum rekstur.
- Fjáreignir og fjárskuldir tilgreindar á gangvirði - eru færðar á gangvirði gegnum rekstur.
- Lán og kröfur - eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði.
- Aðrar fjárskuldir - eru færðar á afskrifuðu kostnaðarverði.

Fjáreignir og fjárskuldir greinast í eftirfarandi flokka fjármálagerninga:

2013	Veltufjáreignir og -skuldir	Fjáreignir og fjárskuldir á gangvirði		Fjárskuldir færðar á afskrifuðu kostnaðar- verði	Bókfært verð
		gegnum rekstur	Lán og kröfur		
Afleiðusamningar	138.189				138.189
Eignarhlutir í öðrum félögum		133			133
Langtímakröfur		3.477			3.477
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur			67.630		67.630
Handbært fé			287.987		287.987
Eignir samtals	138.189	3.610	355.617	0	497.416
Vaxtaberandi langtímaskuldir				2.717.163	2.717.163
Afleiðusamningar	59.935				59.935
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir				75.701	75.701
Skuldir samtals	59.935	0	0	2.792.864	2.852.799
2012					
Afleiðusamningar	311.667				311.667
Eignarhlutir í öðrum félögum		117			117
Langtímakröfur		3.107			3.107
Viðskiptakröfur og aðrar skammtímakröfur			72.896		72.896
Bundnar innstæður			968		968
Handbært fé			187.916		187.916
Eignir samtals	311.667	3.224	261.780	0	576.671
Vaxtaberandi langtímaskuldir				2.624.455	2.624.455
Afleiðusamningar	79.264				79.264
Viðskiptaskuldir og aðrar skammtímaskuldir				71.845	71.845
Skuldir samtals	79.264	0	0	2.696.300	2.775.564

Skýringar, frh.:

38. Eiginfjárstýring

Landsvirkjun leggur áherslu á að félagið viðhaldi traustum eiginfjárgrunni sem styður við frekari þróun félagsins.

39. Atburðir eftir lok reikningsskiladags

Engir atburðir hafa orðið eftir dagsetningu efnahagsreiknings sem krefjast myndu lagfæringar á ársreikningi 2013.

40. Mikilvægar reikningsskilaaðferðir

Samstæðan hefur tekið upp alla alþjóðlega reikningsskilastaðla, breytingar á þeim og túlkanir sem Evrópusambandið hefur staðfest í árslok 2013 og eiga við um starfsemi hennar. Samstæðan hefur ekki tekið upp staðla, breytingar á stöðlum eða túlkanir sem taka gildi eftir árslok 2013, en heimilt er að taka upp fyrr. Áhrif þess á reikningsskil samstæðunnar hafa ekki verið metin að fullu en talið að þau séu óveruleg.

Samstæðan hefur innleitt eftirfarandi nýja reikningsskilastaðla og breytingar á reikningsskilastöðum frá og með 1. janúar 2013.

- IFRS 13, mat á gangvirði
- IAS 19, starfskjör

Áhrif einstakra breytinga eru skýrð út hér að neðan.

a) Gangvirðisbreytingar

IFRS 13 setur fram ramma fyrir mat á gangvirði og skýringar vegna gangvirðis þegar slíks mats er krafist eða heimilað skv. IFRS. Staðallinn samræmir skilgreininingu á gangvirði sem það verð sem hefðbundin viðskipti með eign eða skuld myndu fara fram á á matsdegi. Staðallinn tekur jafnframt yfir og útvíkkar skýringarákvæði um mat á gangvirði í öðrum stöðlum þar með töldum IFRS 7, *fjármálagerningar: skýringar*. Staðallinn setur fram kröfur um upplýsingagjöf er varðar gangvirði og hefur samstæðan sett fram viðbótarskýringar vegna þessa. Upptaka staðalsins hafði ekki áhrif á mat eigna eða skulda samstæðunnar.

b) Réttindatengd lífeyriskerfi

Samstæðan hefur breytt reikningsskilaaðferð sinni vegna réttindatengdra lífeyriskerfa samhliða upptöku breytinga á IAS 19.

Samstæðan færir nú tryggingafræðilega breytingu lífeyrisskuldbindingar meðal annarrar heildarafkomu.

Samanburðarfjárhæðum hefur verið breytt til samræmis og voru áhrifin eftirfarandi: Rekstrargjöld lækkuðu um 1,7 milljónir USD og gjaldfærður tekjuskattur í rekstrarreikningi hækkaði um 0,6 milljónir USD. Önnur heildarafkoma lækkaði um 1,1 milljónir USD.

Að undanskildum framangreindum breytingum vegna innleiðingar á nýjum stöðum, hefur reikningsskilaaðferðum sem settar eru fram hér á eftir verið beitt með samræmdum hætti á öllum þeim tímabilum sem birt eru í ársreikningnum og af öllum félögum í samstæðunni.

Skýringar, frh.:

41. Grundvöllur samstæðu

Dótturfélög eru þau félög þar sem samstæðan fer með yfirráð. Yfirráð eru til staðar þegar fyrirtækið hefur vald til að stjórna fjárhags- og rekstrarstefnu félags í þeim tilgangi að hagnast á starfsemi þess. Við mat á yfirráðum er tekið tillit til hugsanlegs atkvæðisréttar sem er nýtanlegur eða breytanlegur. Reikningsskil dótturfélaga eru innifalín í reikningsskilum samstæðunnar frá því að yfirráð nást og þar til þeim lýkur. Tekið er tillit til afkomu og efnahags dótturfélaga. Verði hlutdeild fyrirtækisins í tapi meiri en bókfært verð dótturfélags er bókfærða verðið fært í níll og færslu frekara taps hætt nema fyrirtækið hafi gengist í ábyrgðir fyrir dótturfélagið eða fjármagnað það. Ef hagnaður verður af rekstri dótturfélags á síðari tímabilum er ekki færð hlutdeild í hagnaði þeirra fyrir en hlutdeild í tapi sem ekki var fært hefur verið jöfnuð.

Viðskipti milli félaga innan samstæðunnar, staða milli þeirra og óinnleystar tekjur og gjöld sem myndast hafa í viðskiptum milli félaganna eru felld út við gerð ársreiknings samstæðunnar. Óinnleystur hagnaður sem hefur myndast í viðskiptum við hlutdeildarfélög er felldur út í samræmi við hlutdeild samstæðunnar í félögunum. Óinnleyst tap er fellt út með sama hætti og óinnleystur hagnaður, en aðeins að því marki að ekkert bendi til virðisýrnunar fjárfestinganna.

Eignir og skuldir dótturfélaga með aðra starfrækslumynt en móðurfélagið eru umreknaðar í Bandaríkjadalí miðað við gengi uppgjörsdags. Tekjur og gjöld þeirra eru umreknuð í Bandaríkjadalí á meðalgengi ársins. Þýðingarmunur sem myndast við yfirfærsluna í Bandaríkjadalí er færður á sérstakan lið í yfirliti um heildarafkomu og meðal eigin fjár. Fjárhæðir í sjóðstreymi eru umreknaðar í Bandaríkjadalí á meðalgengi ársins. Gengismunur sem myndast við yfirfærsluna í Bandaríkjadalí er sýndur sem sérstakur liður í sjóðstreymi.

42. Hlutdeildarfélög

Hlutdeildarfélög eru þau félög þar sem samstæðan hefur veruleg áhrif á fjárhags- og rekstrarstefnu, en ekki yfírráð. Veruleg áhrif eru alla jafna til staðar þegar samstæðan ræður yfir 20% til 50% atkvæðaréttar, að meðtöldum hugsanlegum nýtanlegum atkvæðarétti, ef einhver er.

Ársrekningur samstæðunnar inniheldur hlutdeild í hagnaði eða tapi hlutdeildarfélaga samkvæmt hlutdeildaðferð, frá upphafi áhrifa til loka þeirra. Verði hlutdeild samstæðu í tapi meiri en bókfært verð hlutdeildarfélags er bókfærða verðið fært í núll og færslu frekara taps hætt nema samstæðan hafi gengist í ábyrgðir fyrir hlutdeildarfélagið eða fjármagnað það. Ef hagnaður verður á rekstri hlutdeildarfélags á síðari tímabilum er ekki færð hlutdeild í hagnaði beirra fyrr en hlutdeild í tapi sem ekki var fært hefur verið ijöfnuð.

43. Rekstrartekjur

Tekjur af raforkusölu og orkuflutningi eru vegna sölu til iðnaðar og almenningsveitna samkvæmt mældri afhendingu orkunnar á árinu. Aðrar tekjur eru færðar begar til beirra er unnið eða við afhendingu.

44. Vaxtatekjur og vaxtagjöld

Vaxtatekjur og vaxtagjöld eru færð í rekstrarreikninginn eftir því sem þau falla til miðað við virka vexti. Meðal vaxtatekna og vaxtagjalda eru afföll, yfirverð, innleystir vaxtaskiptasamningar og annar mismunur sem er á upphaflegu bókfærðu verði fjármálagerninga og virðis þeirra á gjalddaga miðað við virka vexti.

Virkir vextir eru ávöxtunarkrafa sem notuð er við núvirðingu áætlaðs sjóðstreymis á líftíma fjármálagernings eða styttra tímabili, eftir því sem við á, þannig að það jafngildi bókfærðri fjárhæð fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar í efnahagsreikningi. Þegar virkir vextir eru reiknaðir áætlar fyrirtækið sjóðstreymi með tilliti til allra samningsþáttu fjármálagerningsins.

Skýringar, frh.:

45. Aðrar fjármunatekjur og fjármagnsgjöld

Aðrar fjármunatekjur og fjármagnsgjöld fela í sér hagnað eða tap af veltufjáreignum og veltufjárskuldum og innleystar og óinnleystar gangvirðisbreytingar, arð og breytingar á gjaldeyrismun. Arðstekjur eru færðar í rekstrarrekning þegar arðsúthlutun er samþykkt.

46. Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gengi viðskiptadags. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi í lok árs. Gengismunur sem myndast við yfirlæslu í Bandaríkjadalí er færður í rekstrarrekning. Aðrar eignir en peningalegar eignir og skuldir sem metnar eru á kostnaðarverði í erlendri mynt eru færðar yfir í Bandaríkjadalí á gengi viðskiptadags. Efnislegar eignir og skuldir sem færðar eru í erlendri mynt á gangvirði eru færðar yfir í Bandaríkjadalí á gengi þess dags er gangvirðið var ákveðið.

47. Virðisrýrnun

a) Fjáreignir

Á hverjum uppgjörsdegi er kannað hvort til staðar sé hlutlæg vísbending um virðisrýrnun fjáreigna. Fjáreign telst hafa rýnað í virði ef hlutlægar vísbendingar eru um að einn eða fleiri atburðir sem átt hafa sér stað benda til þess að vænt framtíðarsjóðstremi af viðkomandi eign verði lægra en áður var talið.

Virðisrýrnun fjáreigna sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði er mismunurinn á bókfærðu verði eignar annars vegar og núvirtu framtíðarsjóðstremi hins vegar, miðað við upphaflega virka vexti. Virðisrýrnun vegna fjáreigna til sölu er reiknuð með hliðsjón af gangvirði viðkomandi eigna á hverjum tíma.

Virðisrýrnun fjáreigna er færð í rekstrarrekning. Uppsaðnað tap af fjáreignum til sölu, sem áður hefur verið fært á eigið fé, er fært í rekstrarrekning þegar virðisrýrnun hefur átt sér stað.

Virðisrýrnun er bakfærð ef hægt er að tengja bakfærsluna með hlutlægum hætti atburðum sem átt hafa sér stað eftir að virðisrýrnun var færð. Þegar um er að ræða annaðhvort fjáreignir sem færðar eru á afskrifuðu kostnaðarverði eða skuldabréf sem færð eru sem fjáreignir til sölu, þá er bakfærsla virðisrýrnunar færð í rekstrarrekning. Þegar um er að ræða hlutabréf, sem færð eru sem fjáreignir til sölu, er bakfærsla virðisrýrnunar færð á yfirlit um heildarafkomu.

b) Aðrar eignir

Bókfært verð annarra eigna fyrirtækisins, að undanskildum birgðum og skatteign, er yfirfarið á hverjum uppgjörsdegi til að meta hvort vísbendingar séu um virðisrýrnun. Ef eitthvað bendir til þess að svo sé er endurheimtanleg fjárhæð eignarinnar áætluð. Virðisrýrnunarprófanir eru gerðar að minnsta kosti árlega vegna óefnislegra eigna með ótilgreindan líftíma.

Virðisrýrnun er gjaldfærð þegar bókfært verð eignar eða fjárskapandi einingar er hærra en endurheimtanleg fjárhæð hennar. Fjárskapandi eining er minnsti aðgreinanlegi hópur eigna sem myndar sjóðstremi sem er að mestu leyti óháð öðrum einingum eða hópum eininga. Virðisrýrnun er gjaldfærð í rekstrarrekningi, en síðan færð til hlutfallslegrar lækkunar á bókfærðu verði fastafjármuna sem tilheyra einingunni.

Endurheimtanleg fjárhæð eignar eða fjárskapandi einingar er hreint gangvirði þeirra eða nýtingarvirði, hvort sem hærra reynist. Nýtingarvirði er metið miðað við áætlað framtíðarsjóðstremi, sem er núvirt með vöxtum fyrir skatta sem endurspegla mat markaðarins á tímavirði peninga hverju sinni og þá áhættu sem fylgir einstökum eignum.

Virðisrýrnun annarra eigna er bakfærð ef breyting hefur átt sér stað á mati sem notað var við útreikning á endurheimtanlegri fjárhæð. Virðisrýrnun er einungis bakfærð að því marki sem nemur áður færðri virðisrýrnun, að teknu tilliti til afskrifta.

Skýringar, frh.:

48. Tekjuskattur

Tekjuskattur á afkomu ársins samanstendur af tekjuskatti til greiðslu og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur er færður í rekstrarreikning nema þegar hann varðar liði sem eru færðir beint á eigið fé eða í yfirlit um heildarafkomu, en í þeim tilvikum er tekjuskattur færður á þá liði.

Tekjuskattur til greiðslu er tekjuskattur sem áætlað er að komi til greiðslu á næsta ári vegna skattskylds hagnaðar ársins, miðað við gildandi skatthlutfall á uppgjörsdegi, auk leiðréttинга á tekjuskatti til greiðslu vegna fyrri ára.

Skatteign (tekjuskattsskuldbinding) er færð í ársreikninginn. Útreikningur hennar byggist á mismun efnahagsliða samkvæmt skattuppgjöri annars vegar og ársreikningi samstæðunnar hins vegar. Mismunur sem þannig kemur fram stafar af því að álagning tekjuskatts er miðuð við aðrar forsendur en reikningsskil samstæðunnar og er þar í meginatriðum um að ræða tímabundinn mismun vegna þess að gjöld eru ekki færð á sama tíma í ársreikningi og skattuppgjöri. Útreikningur á frestuðum skatti byggir á því skatthlutfalli sem vænst er að verði í gildi þegar tímabundnr mismunir koma til með að snúast við, miðað við gildandi lög á uppgjörsdegi.

Skatteign er einungis færð að því marki sem líklegt er talið að hægt sé að nýta framtíðarhagnað á móti eigninni. Skatteign er metin á hverjum uppgjörsdegi og lækkuð að því marki sem talið er að hún komi ekki til með að nýtast.

49. Rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir eru við upphaflega skráningu færðir á kostnaðarverði.

Kostnaður við að endurnýja einstaka hluta rekstrarfjármuna er færður til eignar ef líklegt er talið að ávinnungur sem felst í eigninni muni renna til fyrirtækisins og hægt er að meta kostnaðinn á áreiðanlegan hátt. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar til hans er stofnað.

Flutningsvirki og fjarskiptakerfi samstæðunnar eru skráð á endurmetnu verði í efnahagsreikningnum sem er gangvirði þeirra að frádregnum afskriftum frá endurmatsdegi á árinu 2008. Þessar eignir verða endurmetnar með reglubundnum hætti. Allar verðmatshækkanir vegna þessa endurmats eru færðar á endurmatsreikning meðal eigin fjár, að teknu tilliti til tekjuskattsáhrifa. Afskriftir af endurmetna verðinu eru færðar í rekstrarreikning. Við sölu eignar, þegar hætt er að nota hana eða við afskriftir, er sá hluti endurmatsreikningsins sem tilheyri eigninni færður á óráðstafað eigið fé.

Aðrir rekstrarfjármunir eru færðir til eignar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrunum.

Stofnverð rekstrarfjármuna innifelur áætlaðan kostnað við niðurrit þeirra að lokinni notkun. Áætlaður niðurritskostnaður háspennulína hefur verið metinn og núvirtur miðað við forsendur um áætlaðan nýtingartíma og hefur skuldbinding vegna þess verið færð meðal langtímaskulda. Í rekstrarreikning er færð breyting á skuldbindingunni vegna núvirðingar, auk afskrifta á niðurritskostnaði.

Kostnaðarverð felur í sér allan þann kostnað sem fellur til við kaup eignar. Kostnaðarverð rekstrarfjármuna sem byggðir eru í eigin reikning er samanlagður kostnaður við byggingu, svo sem efniskostnaður og launakostnaður og jafnframt allur sá kostnaður sem fyrirtækið verður fyrir við að koma eigninni í starfhæft ástand.

Ef einstakir hlutar rekstrarfjármuna hafa mismunandi áætlaðan nýtingartíma er þeim skipt upp í samræmi við mismunandi líftíma þeirra.

Vaxtagjöld af lánsfé sem nýtt er til fjármögnunar á kostnaðarverði mannvirkja í byggingu eru eignfærð á byggingartíma.

Hagnaður eða tap af sölu rekstrarfjármuna er munurinn á söluverði og bókfærðu verði eignar og er fært í rekstrarreikning.

Skýringar, frh.:

49. Rekstrarfjármunir frh.:

Afskriftir

Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundraðshluti miðað við áætlaðan nýtingartíma einstakra hluta rekstrarfjármuna.

Afskriftaaðferðir, áætlaður nýtingartími og hrakvirði eru endurmetin á hverjum reikningsskiladegi.

Afskriftahlutföll og nýtingartími eru eftirfarandi:

	Afskriftir	Nýtingartími
Aflstöðvar:		
Mannvirki	1,67%	60 ár
Vél- og rafbúnaður	2,5-6,67%	15-40 ár
Stíflur og veitur	1,67-3,33%	30-60 ár
Gufuaflstöðvar	1,67-6,67%	15-60 ár
Tengivirki	2,5%-5%	20-40 ár
Háspennulínur	2,00%	50 ár
Ljósleiðrar og strengir	5,00%	20 ár
Möstur	7,00%	15 ár
Fjarskiptahús	6,00%	17 ár
Annar fjarskiptabúnaður	14-15%	7 ár
Skrifstofuhúsnaði	2,00%	50 ár
Áhöld og búnaður	10-25%	4-10 ár
Bifreiðar og vinnuvélar	10-20%	5-10 ár

50. Óefnislegar eignir

Óefnislegar eignir eru færðar á kostnaðarverði að frádreginni uppsafnaðri virðisrýrnun og afskriftum.

Kostnaður við almennar rannsóknir er gjaldfærður á því tímabili sem hann fellur til. Undirbúningskostnaður vegna fyrirhugaðra framkvæmda er eignfærður meðal fastafjármuna svo sem efniskostnaður, launakostnaður og allur sá kostnaður sem fyrirtækið verður fyrir sem tengist eignfærðum undirbúningskostnaði. Undirbúningskostnaður er aðeins eignfærður ef líkur eru á hagrænum ábata í framtíðinni og fyrirtækið ætlar sér og hefur getu til að ljúka við, nýta eða selja hann. Kostnaðurinn er ekki afskrifaður á þessu stigi heldur er tekið tillit til mögulegrar virðisrýrnunar ef áform breytast.

Vatns- og jarðhitaréttindi eru færð til eignar í efnahagsreikningi á kostnaðarverði sem óefnislegar eignir með ótakmarkaðan nýtingartíma.

Aðrar óefnislegar eignir eru metnar á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun.

Kostnaður sem fellur til síðar er aðeins eignfærður ef hann eykur væntan framtíðarávinning þeirrar eignar sem hann tengist. Allur annar kostnaður er gjaldfærður í rekstrarreikningi þegar hann fellur til.

Afskriftir eru reiknaðar línulega miðað við áætlaðan nýtingartíma óefnislegra eigna frá þeim degi sem þær eru nýtanlegar. Afskriftir og nýtingartími greinist þannig:

	Afskriftir	Nýtingartími
Hugbúnaður	25%	4 ár

Skýringar, frh.:

51. Fjármálagerningar

a) Fjáreignir aðrar en afleiðusamningar

Fjáreignir aðrar en afleiðusamningar eru færðar til bókar á þeim degi sem félagið gerist aðili að samningsbundnum ákvæðum fjármálagerningsins.

Fjáreignir eru afskráðar ef samningsbundinn réttur félagsins að sjóðstreymi vegna fjáreignanna rennur út eða ef félagið framselur rétt til sjóðstreymis af eigninni til annars aðila án þess að halda eftir yfirráðum eða því sem næst allri þeiri áhættu og ávinningi sem í eignarhaldinu felst. Sá hluti framseldra fjáreigna sem stofnað er til eða haldið er eftir af félagini er færður sem sérstök eign eða skuld.

Fjáreignum og fjárskuldum er jafnað saman og hrein fjárhæð færð í efnahagsreikning þegar og aðeins þegar lagalegur réttur félagsins er til staðar um jöfnun og fyrirhugað er að gera upp með jöfnun fjáreigna og fjárskulda eða að innleysa eignina og gera upp skuldina á sama tíma.

Samstæðan flokkar fjáreignir aðrar en afleiðusamninga í eftifarandi flokka: fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarrekning, lán og kröfur og fjáreignir til sölu.

i) Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarrekning

Fjáreignir eru flokkaðar á gangvirði gegnum rekstrarrekning ef þær eru veltufjáreign eða ef þær eru tilgreindar á gangvirði gegnum rekstrarrekning við upphaflega skráningu í bókhald. Við upphaflega skráningu er beinn viðskiptakostnaður færður í rekstrarrekning þegar hann fellur til. Fjáreignir á gangvirði gegnum rekstrarrekning eru færðar á gangvirði í efnahagsreikning og gangvirðisbreytingar þaðan í frá eru færðar í rekstrarrekning.

Fjáreignir á gangvirði í gegnum rekstrarrekning eru eignarhlutir í öðrum félögum og markaðsverðbréf.

ii) Lán og kröfur

Lán og kröfur eru fjáreignir með föstum eða ákvárdanlegum greiðslum, sem ekki eru skráðar á virkum markaði. Slíkar eignir eru upphaflega færðar á gangvirði að viðbættum öllum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru lán og kröfur metin á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti, að frádreginni virðisrýrnun þegar við á.

Lán og kröfur samanstanda af handbæru fé og viðskiptakröfum og öðrum skammtímakröfum. Til handbærs fjár telst sjóður og óbundnar bankainnistæður sem eru til ráðstöfunar innan þriggja mánaða.

iii) Fjáreignir til sölu

Fjáreignir til sölu eru fjáreignir aðrar en afleiðusamningar sem ætlun er að selja og ekki eru flokkaðar í framangreinda flokka. Eftir upphaflega skráningu í bókhald eru þær færðar á gangvirði og breytingar á þeim, aðrar en virðisrýrnun og gengismunur, eru færðar meðal annarra tekna og gjalda í yfirliti um heildarafkomu og sýndar sem sérstakur liður meðal eigin fjár.

b) Fjárskuldur aðrar en afleiðusamningar

Fjárskuldur aðrar en afleiðusamningar eru upphaflega færðar á gangvirði að viðbættum tengdum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru skuldurnar færðar á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við virka vexti.

Félagið afskráir fjárskuld þegar samningsbundnum skyldum vegna skuldagerningsins er lokið, þær felldar niður eða falla úr gildi.

Til fjárskulda félagsins annarra en afleiðusamninga teljast: lántökur, viðskiptaskuldur og aðrar skammtímaskuldur.

Skýringar, frh.:

51. Fjármálagerningar frh.:

c) Afleiðusamningar

Fyrirtækið gerir afleiðusamninga til að verjast gjaldmiðla-, vaxta- og álverðsáhættu. Afleiðusamningar eru upphaflega færðir á gangvirði. Beinn viðskiptakostnaður vegna þeirra er færður í rekstrarreikning eftir því sem hann fellur til. Eftir upphaflega skráningu eru afleiðusamningar færðir á gangvirði í efnahagsreikning og gangvirðisbreytingar færðar meðal fjármunatekna og fjármagnsgjalfa í rekstrarreikningi. Áhættuvarnarreikningsskilum er ekki beitt vegna afleiðusamninga sem ætlað er að verja peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum.

i) Aðgreinanlegar innbyggðar afleiður

Innbyggðar afleiður eru aðgreindar frá grunnsamningum og færðar sérstaklega þegar efnahagsleg einkenni og áhætta grunnsamnings og innbyggðrar afleiðu eru ekki nátengd, annar gerningur með sömu ákvæði og innbyggða afleiðan væri skilgreindur sem afleiðusamningur og grunnsamningurinn að meðtaldri innbyggðu afleiðunni er ekki metinn á gangvirði gegnum rekstrarreikningi.

Gangvirðisbreytingar aðgreindra innbyggðra afleiða eru færðar meðal fjármunatekna og fjármagnsgjalfa í rekstrarreikningi.

52. Birgðir

Birgðir eru metnar á kostnaðarverði eða hreinu söluvirði, hvoru sem lægra reynist. Kostnaðarverð birgða er byggt á fyrst inn fyrst út reglunni (FIFO) og tekur til kostnaðar sem stofnað hefur verið til við kaup birgðanna og við að koma þeim á notkunarstað og í nothæft ástand.

53. Handbært fé

Sjóður, markaðsverðbréf til skamms tíma og óbundnar innstæður teljast til handbærs fjár.

54. Eigið fé

Eigið fé samstæðunnar skiptist í eigendaframlög, endurmatsreikning, þýðingarmun, annað eigið fé og hlutdeild minnihluta. Stofnfé móðurfélagsins er 587 milljónir USD.

55. Hlunnindi starfsmanna

a. Íðgjaldatengd lífeyriskerfi

Kostnaður vegna framlaga í íðgjaldatengd lífeyriskerfi er gjaldfærður í rekstrarreikningi meðal launa og launatengdra gjalfa þegar hann fellur til.

b. Réttindatengd lífeyriskerfi

Skuldbinding fyrirtækisins vegna réttindatengdra lífeyriskerfa er reiknuð sérstaklega með því að áætla framtíðarvirði lífeyrisréttinda sem núverandi og fyrrverandi starfsmenn hafa áunnið sér á yfirstandandi og fyrri tímabilum. Réttindin eru afvöxtuð til að finna núvirði þeirra. Tryggingastærðfræðingur hefur reiknað skuldbindinguna á grundvelli aðferðar sem miðast við áunnin réttindi. Tryggingafræðileg breyting skuldbindingar er færð meðal rekstrarliða færðra á eigið fé í yfirliti um heildarafkomu. Aðrar breytingar eru færðar í rekstrarreikning.

56. Skuldbindingar

Skuldbinding er færð í efnahagsreikning þegar fyrirtækinu ber lagaleg skylda til eða þegar það hefur tekið á sig skuldbindingu vegna liðinna atburða, líkur eru talðar á að til greiðslu þeirra komi og hægt er að mæla hana með áreiðanlegum hætti. Skuldbinding er metin út frá væntu framtíðarfjárfleði, sem er núvirt með vöxtum sem endurspeglar markaðsvexti og þá áhættu sem fylgir skuldbindingunni.

57. Starfspáttayfirlit

Starfspáttur er eining innan samstæðunnar sem með starfsemi sinni getur aflað tekna og stofnað til útgjalda, þar á meðal tekjur og gjöld vegna viðskipta við aðra starfspætti félagsins. Við ákvörðun stjórnenda um úthlutun auðlinda til starfspáttu og til að meta árangur er afkoma þeirra starfspáttu yfirfarin reglulega.

Rekstrarrafkoma starfspáttu, eignir og skuldir þeirra samanstanda af liðum sem tengja má beint við hvern starfspáttu, auk þeirra liða sem hægt er að skipta skynsamlega á starfspætti.

Stjórnarháttayfirlýsing

Stjórnarhættir

Skipulag

Um meginstarfsemi Landsvirkjunar gilda lög nr. 42/1983 með síðari breytingum. Stjórn Landsvirkjunar hefur sett sér starfsreglur til frekari fyllingar lögunum.

Gildi og samfélagsábyrgð

Starfsfólk Landsvirkjunar hefur framsækni, ráðdeild og traust að leiðarljósi. Stefna Landsvirkjunar um samfélagslega ábyrgð var samþykkt og kynnt í nóvember 2011. Markmið stefnunnar er að auka jákvæð áhrif fyrirtækisins á hagsmunaaðila og lágmarka neikvæð áhrif á umhverfi og samfélag. Stefnan er grundvöllur þess að fyrirtækið nái því markmiði sínu að verða leiðandi í orkuvinnslu á sviði endurnýjanlegra orkugjafa og miðar að því að Landsvirkjun taki mið af efnahag, umhverfi og samfélagi í rekstri sínum.

Stjórn

Stjórn Landsvirkjunar er skv. lögum um Landsvirkjun skipuð af fjármálaráðherra til eins árs í senn og ber hún ábyrgð á fjármálum og rekstri Landsvirkjunar. Í stjórn Landsvirkjunar eru: Bryndís Hlöðversdóttir, starfsmannastjóri Landspítalans, sem jafnframt er formaður stjórnar, Sigurbjörg Gísladóttir, eftafræðingur, varaformaður stjórnar, Ingimundur Sigurpálsson, forstjóri Íslandspósts, Arnar Bjarnason, framkvæmdastjóri Reykjavík Capital og Stefán Arnórsson, prófessor við Háskóla Íslands.

Endurskoðunarnefnd

Um endurskoðunarnefnd Landsvirkjunar gildir IX. kafli laga nr. 3/2006 um ársreikninga, sbr. lög nr. 80/2008. Starfsreglur nefndarinnar eru settar af stjórn félagsins til frekari fyllingar lögunum. Endurskoðunarnefnd Landsvirkjunar er ráðgefandi fyrir stjórn félagsins og starfar í umboði hennar. Nefndin fer ekki með framkvæmdavalda. Þrír einstaklingar eru í endurskoðunarnefnd félagsins, tveir stjórnarmenn, Ingimundur Sigurpálsson og Sigurbjörg Gísladóttir og Stefán Svavarsson, endurskoðandi, sem er formaður nefndarinnar.

Forstjóri, aðstoðarforstjóri og framkvæmdastjórn

Stjórn Landsvirkjunar ræður forstjóra. Forstjóri er Hörður Arnarson. Stjórn og forstjóri fara með stjórn fyrirtækisins. Aðstoðarforstjóri er Ragna Árnadóttir. Hlutverk aðstoðarforstjóra er að annast sameiginleg málefni fyrirtækisins og stefnumótun, svo og að tryggja vandaða stjórnarhætti. Framkvæmdastjórar í árlok voru fimm.

Fjármálasvið. Framkvæmdastjóri fjármálasviðs er Rafnar Lárusson. Hlutverk sviðsins er að skapa grundvöll fyrir hagkvæmni í rekstri og stuðla að hámarksárangri hjá öllum einingum samstæðunnar.

Framkvæmdasvið. Framkvæmdastjóri framkvæmdasviðs er Pálmar Óli Magnússon. Hlutverk sviðsins er að stýra virkjunarframkvæmdum Landsvirkjunar frá undirbúningi að fullbúinni virkjuna. Sviðið vaktar kostnað, gæði og framvindu verks og tryggir að framkvæmdum sé skilað tilbúnum til rekstrar í samræmi við forsendur, áætlanir og þarfir fyrirtækisins.

Markaðs- og viðskiptaþróunarsvið. Framkvæmdastjóri markaðs- og viðskiptaþróunarsviðs er Björgvin S. Sigurðsson. Hlutverk sviðsins er að hámarka tekjur félagsins með greiningu nýrra viðskiptatækifæra, vöruprórun, kynningu og sölu á vörum og þjónustu, gerð samninga og eftirfylgni þeirra.

Orkusvið. Framkvæmdastjóri orkusviðs er Einar Mathiesen. Hlutverk sviðsins er að tryggja að raforkuvinnsla og afhending uppfylli gerða samninga við viðskiptavini á öruggan og hagkvæman hátt.

Þróunarsvið. Framkvæmdastjóri þróunarsviðs er Óli Grétar Blöndal Sveinsson. Hlutverk sviðsins er undirbúningur virkjunarkosta, ýmsar rannsóknir og eftirlit vegna virkjana í rekstri. Sviðið skal tryggja hagkvæma útfærslu á virkjunarkostum, auka sveigjanleika í orkuvinnslu, sjá um nýsköpun í orkuvinnslu og hafa langtímayfirsýn yfir orkuforða.